

СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ (2014)

Месец май, 2014

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ЗА СЪЩНОСТТА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ	3
2. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА ПРОБЛЕМИТЕ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ	6
2.1. SWOT: в географското положение, природните и антропогенните условия и ресурси	6
2.2. SWOT: в демографските процеси и човешкото развитие	7
2.3. SWOT: в техническата инфраструктура	7
2.4. SWOT: в инфраструктурата на социалната сфера – образование, култура, здравеопазване	7
2.5. SWOT: в икономическото развитие	8
2.6. SWOT: в селищната мрежа и урбанистичното развитие	8
2.7. SWOT: в състоянието на околната среда	9
2.8. SWOT: в институционалното развитие и гражданското участие	9
2.9. Индикативни фактори на SWOT анализа	10
3. СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ	19
3.1. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ	19
3.2. ОБЩА ВИЗИЯ ЗА БЪДЕЩЕТО НА ОБЩИНАТА	26
3.3. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА	27
3.4. ОБЩИНСКИ ПРИОРИТЕТИ НА РАЗВИТИЕТО	28
4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	30
5. КРИТЕРИИ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ	37
6. АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ОБЩИНА СВИЩОВ	38
6.1. Обща характеристика и ресурси на общината	38
6.2. Състояние на местната икономика	44
6.3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси	79
6.4. Здравеопазване и социални дейности	90
6.5. Култура и образование	98
6.6. Спорт и инфраструктура на спорта	117
6.7. Инфраструктурно развитие, урбанизация, свързаност и достъпност на територията	118
6.8. Екологично състояние и рискове	128
6.9. Административен капацитет	<u>133</u>

1. ЗА СЪЩНОСТТА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЦОВ

Глобалният консенсус по проблемите на околната среда и развитието, постигнат в Рио де Жанейро през 1992г., както и приемането на Дневен ред 21 за проблемите на устойчивото развитие са във фокуса на Актуализирната стратегия за устойчиво развитие на община Свищов (2014). В България, като член на ЕС, прилагането на принципите на устойчивото развитие е основополагащо за политиката на държавата и общините. Ето защо в основата на модерната стратегия за социално-икономическо развитие на една община трябва да стои концепцията за устойчиво развитие като глобална философия на мисленето и поведението на обществото и на отделния човек.

Програма “Възможности за 21 век” на ПРООН, считано от 1997 г., дава необходимата основа за популяризирането и прилагането на концепцията за устойчиво развитие в България на национално, областно и общинско ниво. Водещ акцент на програмата е работата с общините за създаване на Местен дневен ред, който в община Свищов намери устойчива формула за прилагане и извеждане чрез подход отдолу-нагоре на ключови решения и политики с дългосрочна приложимост. С подкрепа на програмата са постигнати значителни резултати в областта на стратегическото планиране на общинско ниво и разработването на конкретни местни инициативи и проекти за развитие.

Настоящата стратегия за устойчиво развитие на община Свищов надгражда нейното първо издание от 2001-2002 г.¹ Тя е резултат от работата по проект за изготвяне на Общински план за развитие 2014-2020 г.

Убеждението на местната общност е, че движението към устойчивост, макар и силно затруднено в условията на икономическа криза и сложен обществен-политически преход, не може да бъде отлагано, че никога не е рано да се мисли и да се действа за постигане на устойчивост, че движението към устойчивост няма алтернатива.

Общинското ниво е арената за конкретни действия и за постигане на малки, но реални стъпки към устойчивост, които допринасят за развитието на глобалния процес.

Валидна е тезата, че за местната общност икономическата изгода от всяко начинание е оправдана само тогава, когато не ощетява природата, културното наследство и човешкото развитие на сегашното и бъдещите поколения.

Устойчивото развитие се схваща в широкия смисъл на това понятие, чиито синоними са трайно, стабилно, поддържано, балансирано, интегрално, комплексно, хармонично развитие на всички сфери на жизнедеятелността.

¹ Стратегията за устойчиво развитие на Община Свищов през 2001-2002 г. бе разработена от екип в състав: арх. Петко Еврев – Национален Център за Териториално Развитие; Юлия Спиридонова – Национален Център за Териториално Развитие; проф. Андрей Захариев – СА “Д.А.Ценов” – Свищов, катедра „Финанси и кредит“, доц. д-р Стоян Проданов – СА “Д.А.Ценов” – Свищов, катедра „Финанси и кредит“. Първото издание на **Стратегията за устойчиво развитие** на Община Свищов (2001-2002) бе финансирано и реализирано по проект “Възможности 21-ви век” към Програмата за развитие на ООН.

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Изработването на актуализираната стратегия допълва и надгражда усилията на местната общност за изготвяне на координирани планове за развитието, проектно осигурени чрез:

- Проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Свищов – подобро качество за живот, жизнена и работна среда“².
- Проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол на изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“. Проектът води до изготвяне на Общински план за развитие (2014-2020) като базисен документ за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие в България, регламентирани със Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагане. Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗРР Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с Областната стратегия за развитие. Общинският план за развитие на община Свищов е документ за стратегическо планиране, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на територията на общината. Като планов документ от последно йерархично ниво, Общинският план за развитие осъществява връзката между стратегическите планови документи на национално, регионално и областно ниво - Национална стратегия за регионално развитие, Регионален план за развитие на южен централен район за планиране, Областните стратегии за развитие на Област Велико Търново. Обхватът на плана включва цялата територия на община Свищов. Съдържанието на Общинския план за развитие на община Свищов е съобразено с изискванията на чл. 13, ал. 2 на ЗРР и тези на Методическите указания на МРРБ за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012–2022 г.), Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 (2014–2020 г.), Областните стратегии за развитие (2014–2020 г.) и Общинските планове за развитие (2014–2020 г.).

Актуализираната стратегия потвърждава валидността на следните принципи и подходи на планиране на устойчивото развитие, съблюдавани при изготвянето и прилагането на стратегията:

- Равностойно третиране на икономическите, социалните и екологичните аспекти на развитието, съчетаване целите на икономическото и социално развитие с тези за опазване на околната среда;
- Откриване, съхраняване и стимулиране на всички положителни процеси и тенденции, които благоприятстват устойчивото развитие;
- Задържане, ограничаване и преодоляване на отрицателните процеси и тенденции, които разколебават устойчивостта и възможностите за развитие;
- Съхраняване на историческото и културно наследство и традиции, и тяхното използване като опора на движението към устойчивост и осигуряване на приемственост в развитието;
- Активизиране на гражданското участие и партньорството при изготвянето и прилагането на стратегията;

² Вж. подп.: <http://ipgvr.bggis.com/svishtov/en-us/начало.aspx>

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

- Справедлива равнопоставеност между хората от различните възрастови и социални групи, за които се създава стратегията;
- Стимулиране появата на нова ценностна система и ново мислене и поведение на хората, ориентирано към философията на устойчивото развитие.

Отправна точка за формирането на Стратегията за развитие на общината са основните права и свободи на гражданите, прокламирани в Европейската декларация за **правата на жителите на населените места**:

- Сигурно и безопасно населено място;
- Незамърсена и здравословна околна среда;
- Трудова заетост и лична финансова свобода;
- Достъпно и хигиенично жилище;
- Безпрепятствена свобода на придвижване;
- Стабилно икономическо развитие;
- Условия за укрепване на физическото и психическото здраве;
- Широк достъп до обекти за спортуване и прекарване на свободното време;
- Свободно участие в културни и творчески прояви;
- Качествена архитектурна и материална среда;
- Богат избор на стоки и услуги;
- Равнопоставеност във възможностите за личностна реализация и др.

Стратегията се разработва на базата на задълбочена оценка на протичащите процеси и тенденции по отношение на тяхната устойчивост. В основата на този анализ и произтичащите от него приоритети, цели и задачи на развитието стоят представите, ценностната система и възжеланията на жителите на общината.

Разработването на стратегията за устойчиво развитие обхваща следните основни етапи:

1. **Анализиране на състоянието** на различните сфери и аспекти на развитието на община Свищов.
2. **Обобщаване на анализите** с изявяване на основните проблеми и възможности на развитието. Профилираният SWOT-анализ акцентира върху възможностите и заплахите от гледна точка на устойчивото развитие на общината.
3. **Определяне на цели и приоритети** за постигане на устойчиво развитие.
4. **План за действия** с разписани програми за устойчиво развитие.
5. Определяне на **измерители и/или индикатори** за отчитане на състоянието и резултатите от действията за устойчиво развитие.

Стратегията за устойчиво развитие е отворен, гъвкав и подлежащ на развитие документ. Тя не е и няма окончателно завършен и фиксиран вид, представящ безкритичен текстови опис за пътя към устойчивото развитие на общината. Тя е фокусиран израз на общественения консенсус за дългосрочното развитието на община Свищов, като част от област Велико Търново и Република България в Европа на регионите.

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

2. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА ПРОБЛЕМИТЕ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЦОВ

Настоящият обобщен анализ на силните страни, възможностите, слабите страни и заплахите за устойчивото развитие на община Свищов е резултат от синтеза на всички подробно разработени аналитични материали и подадената информация от фокус групи с представители на общинската администрация, бизнеса и НПО.

2.1. SWOT: В географското положение, природните и антропогенните условия и ресурси

- **Възможности** за трансгранични връзки с Румъния и други европейски страни, възможности да се преодолее негативният ефект на границата и да се използва като предимство, вкл. чрез налагане на фериботен комплекс „Свищов – Зимнич“ като естествен, икономически най-изгоден транспортен коридор за потоците от стоки и пътници в посоки „Юг – Север“, „Югоизток“ – Северозапад“ и „Югозапад – Североизток“ на картата на Европа и Близкия изток;
- **Заплаха** от засилване на периферния граничен характер на общината при нереализиране на възможностите за трансгранично сътрудничество;
- **Възможности** за устойчивост и развитие на индивидуалността и разнообразието на общинската територия;
- **Възможности** за разнообразно, високопродуктивно и специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия поземлен ресурс, за увеличаване дялът на трайните насаждения – лозята и за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата;
- **Заплаха** за пазарно ценови и климатични въздействия върху ефективността на обработването на земя;
- **Възможност** за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите земеделски площи чрез механизма на евросубсидиите за единица площ;
- **Възможности** за водоснабдяване на общината и съседни общини, при влагане на значителни инвестиции в съоръжения за пречистване на питейната вода, възможности за ефективно напояване като се възстановят разрушените хидротехнически съоръжения и напоителни системи, за рибно стопанство и рекреация по р. Дунав;
- **Заплаха** от по-нататъшно влошаване на състоянието на водите чрез натрупване на окислителни манганови утайки във водопреносната мрежа на гр. Свищов и селата Вардим и Царевец със заплахата от значителни водозагуби;
- **Възможности** за увеличаване на лесистостта чрез залесяване край населените места, реките и водните площи, възможности и за стопански ефект от засаждане с бързорастящи дървесни видове;

- **Заплаха** от природни бедствия с трансграничен произход и като резултат - нарушаване на устойчивостта и нормалното функциониране на града и общината;
- **Възможности** за активно включване на културно-историческото наследство в съвременния културен и икономически живот и експанзия на Свищов като туристическа дестинация;
- **Заплаха** от пренебрегване на грижите към околната среда, природното и културно-историческото наследство поради липса на достатъчно ресурси за поддържането им.

2.2. SWOT: В демографските процеси и човешкото развитие

- **Заплаха** от намаляване на демографските ресурси и разколебаване на социалната и икономическата устойчивост;
- **Възможности** за лансиране на един умерено оптимистичен сценарий за демографско развитие на общинския център при заплаха за обезлюдяване и драматично застаряване на населението в селата на общината;
- **Възможности** за устойчиво поддържане на модела на етническа толерантност;
- **Възможности** за повишаване привлекателността на Свищов като място за живеене и развитие;
- **Заплаха** от редуциране привлекателността на Свищов като място за отглеждане на деца поради закрито родилно отделение в МБАЛ „Д-р Николай Павлович“.

2.3. SWOT: В техническата инфраструктура

- **Възможности** за реализация на мащабна транспортна и обслужваща инфраструктура с национално и международно значение;
- **Заплаха** от бюрократични пречки на национално и регионално ниво за подобряване транспортната инфраструктура и трансграничните превози;
- **Възможности** за изграждане на водоснабдителни мрежи и съоръжения за водоснабдяване и извън територията на общината, дори в съседна Румъния;
- **Възможност** за увеличаването на дела на средствата по Оперативни програми като начин на финансиране на инфраструктурата;
- Стратегическа **възможност** за изграждане на интермодален логистичен център и транспортно съоръжение през река Дунав (мост) за утилизирание на уникалното географско положение на картата на Европа – най-южна точка на реката.

2.4. SWOT: В инфраструктурата на социалната сфера – образование, култура, здравеопазване

- **Възможност** и практики за развитие в СА “Д.А.Ценов” на авангардни образователни, изследователски и информационни технологии с позитивно влияние върху града и образователната система на общината като цяло

поддържащи визията на академичен център с национално и международно значение;

- **Заплаха** от загуба на позиции в образованието в резултат от държавна политика на роене на висши училища с акредитирани икономически специалности;
- **Заплахи** от неблагоприятни перспективи за ефективно поддържане на скъпоструващите публични обекти на социалната инфраструктура - училища, здравни заведения и културни институции при намаляващ брой обслужвани лица;
- **Възможност** за дългосрочно решение на проблема за финансиране на инфраструктурата чрез предефиниране на отговорностите и разпределението на приходите между централна и местни власти;
- **Възможност** за повишаване качеството на здравните услуги чрез проекти за обновяване на оборудването и апаратурата, съчетано с качествен и висококвалифициран медицински състав;
- **Възможност** за развитие на културните традиции, за извличане на ползи от богатото културно наследство и издигане ролята на град Свищов като културен център с (античен град Нове; фестивален център на фолклора и самодейността; палитра от дейности на ПБНЧ „Еленка и Кирил Д. Аврамови – 1856“;
- **Възможности** за подобряване на договора с обществената система в средносрочен план или за получаване на субсидии за експлоатацията. Възможности за осъществяване на програми за финансиране от различни организации-донори, съдействие от НСОРБ;
- **Възможности** за постигане на европейски стандарти за среден престой на пациентите, проведени леглодни и процент на заетост на легловият фонд при осигуряване на необходимото финансиране.

2.5. SWOT: В икономическото развитие

- **Възможности** за използване на диверсифицирания производствен потенциал, за привличане на стратегически инвеститори в индустрията, селското стопанство и големите инфраструктурни проекти, за използване на държавната политика за развитието на малките и средните предприятия;
- **Заплаха** за засилена конкуренция от страна на развитите икономики и пазарен натиск във водещите икономически сектори на общината;
- Възможности за умерено разпределение на социалната тежест от безработицата с разработване на програми за временна заетост;
- **Заплаха** от формиране на устойчив контингент от постоянно безработни без перспективи за трудова реализация;
- Възможности за развитие на трансгранично сътрудничество и трудова мобилност в рамките на ЕС;

- **Заплаха** от западане на търговското значение на Свищов поради неразвити транспортни връзки вътре в страната и поради трансгранично замърсяване и бъдещи екологични рискове;
- **Възможности** за продължаваща експанзия в развитието на лозарството и винарството, наред с традиционното зърнопроизводство.

2.6. SWOT: В селищната мрежа и урбанистичното развитие

- **Възможности** за поддържане на добър баланс между града и селските населени места, възможности за развитието на Свищов като важен опорен център на селищната мрежа в региона и страната;
- **Заплаха** за устойчивостта на селищната мрежа и деградация на селските населени места като социална и физическа среда;
- **Възможности** за трансформиране на сегашната база за натурално производство в пълноценна база за рекреация и двойствено градско-селско обитаване и за развитие на нови връзки между града и селото;
- **Заплаха** за по-нататъшна изолация на населените места (селата) при ограничаване на достъпа до услуги с обществен и частен характер.

2.7. SWOT: В състоянието на околната среда

- **Възможности** за внедряване на нови, екологосъобразни практики за основните производства в “Свилоза”;
- **Заплаха** от перманентност на процеса на замърсяване от страна на “Свилоза” независимо от мерките по ограничаване на вредните емисии, от трансграничното замърсяване от Зимнич;
- **Възможности** за пускане в експлоатация на одобрено за финансиране съоръжение за пречистване на отпадните води, зауствани в р. Дунав;
- **Заплаха** от влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на почвите и водите;
- **Заплаха** от по-нататъшно влошаване на шумовия фон и комфорта на обитаване в града;
- **Заплаха** от влошаване на микроклимата и естетическите качества на градската среда;
- **Заплаха** от възможен рестарт на ядрения проект в съседната община Белене с рискове за влошаване на радиационния фон и попадане на общината в т.нар. “санитарна зона”.

2.8. SWOT: В институционалното развитие и гражданското участие

- **Възможности** за успешно сътрудничество на местно ниво с редица неправителствени организации;

- **Заплаха** от конкуренцията на община Свищов с агломерацията В.Търново - Г.Оряховица. Привилегированото положение на В.Търново като областен център дава предимства не само на община В.Търново, но и на урбанизираната агломерация около града;
- **Възможности** за самоиздръжка и успешно осъществяване на общинските функции със собствени ресурси.

2.9. Индикативни фактори на SWOT анализа

Идентификацията на външните фактори, разглеждани като благоприятни възможности и потенциални заплахи, както и на вътрешните фактори, разглеждани като силни и слаби страни на общината, е извършена по метода на мозъчната атака с участието на фокус групи от бизнеса, НПО и местната администрацията от община Свищов.

Оценката на факторите на околната среда може да се определи като умерено позитивна. В сравнение с предходния програмен период обаче е налице значително нарастване на броя на външните фактори, които са оценени позитивно.

Осреднени оценки по отделни сегменти на околната среда

Осреднени оценки по отделни сегменти на околната среда	Оценки 2007-13	Оценки 2014-20
1. Политическа среда	6,50	6,22
2. Правна среда	6,00	6,50
3. Икономическа среда	3,00	6,00
4. Социална среда	5,50	5,94
5. Природно-географска	7,33	6,15
6. Демографска	3,00	5,14
7. Инфраструктурна	4,20	5,73
8. Отраслова среда	4,33	6,33
9. Институционална среда	5,33	6,06
10. Културна среда	5,33	7,80
11. Екологична среда	5,00	6,43

Рекапитулация на резултатите от оценката на факторите на средата

Вид оценка	Оценки 2007-2013	Оценки 2014-2020
Средна оценка на потенциалните заплахи	3,61	4,43
Средна оценка на благоприятните възможности	7,26	6,19
<i>Брой на външните заплахи</i>	<i>27</i>	<i>5</i>
Процент на външните заплахи	58,70%	10,60%
<i>Брой на благоприятните възможности</i>	<i>20</i>	<i>42</i>
Процент на благоприятните възможности	41,30%	89,40%
Всичко идентифицирани външни фактори	47	47

Осреднени оценки по групи характеристики на вътрешните фактори

Осреднени оценки по групи вътрешни характеристики	Оценки 2007-2013	Оценки 2014-2020
1. Степен на използване на природно-географския потенциал	5,50	5,15
2. Развитие на икономиката	3,75	5,86
3. Финансова политика	4,50	6,69
4. Благоустройство и комунално стопанство	4,00	5,89
5. Развитие на здравеопазването	7,75	5,68
6. Развитие на образованието	5,33	6,83
7. Развитие на културните дейности	5,60	6,40
8. Развитие на социалните дейности	6,00	6,48
9. Екологично състояние на общината	5,44	5,88

Оценките показват че, комбинацията от прецизни управленски решения, политики в отделните дейности общинска отговорност, както и делегирани от държавата отговорности са променили спрямо 2007 г. баланса на вътрешните фактори към позитивната част от скалата.

Синтетичната оценка на факторите по осите „силни страни – слаби страни“ и „възможности – заплахи“ е да се прецени на какво може да разчита общината в бъдеще, кои свои страни да развива, от какво да се предпазва и на какво може да разчита.

Рекапитулация на резултатите от оценката на вътрешните фактори

Вид оценка	Оценки 2007-2013	Оценки 2014-2020
Средна оценка на слабите страни	3,67	5,36
Средна оценка на силните страни	7,46	6,24
<i>Брой на слабите страни</i>	36	4
Процентно съотношение на слабите страни	56,25%	93,75%
<i>Брой на силните страни</i>	28	60
Процентно съотношение на силните страни	43,75%	6,25
Всичко идентифицирани вътрешни фактори	64	64

Аналитични оценки на вътрешните фактори на въздействие

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНАТА	ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	№	Оценки от 1 до 10
Степен на използване на природно-географския потенциал на общината	Степен на използване на почвено-климатични предпоставки за развитие на отраслите на икономиката	51	5,90
	Използване и опазване на водните ресурси на общината	52	6,03
	Използване, опазване и възпроизводство на горските ресурси	53	5,27
	Степен на използване на полезните изкопаеми	54	3,38
Развитие на икономиката	Икономическо състояние на предприятията от общината – рентабилност, производителност, конкурентоспособност, перспективи	55	6,29
	Състояние на материалната база на предприятията	56	5,52
	Успешност на приватизацията – състояние на приватизираните предприятия	57	5,16
	Развитие на разнообразни форми на обществено-частно партньорство	58	4,88
	Развитие на частния бизнес и на малките и средни предприятия	59	5,97
	Ефективно управление на общинските търговски дружества	60	6,42
	Наличие на разнообразни форми на сдружения на бизнес структурите като търговски камари, палати, комитети и др. и партньорството им с общинската администрация	61	5,16
	Състояние на селскостопанските кооперации и фирми – финансова стабилност, инвестиционна активност, продукция	62	7,44
Финансова политика	Качество на бюджетния процес – ориентирането му към стратегическите цели, използване на съвременни форми за разработване, привличане на обществеността	63	7,16
	Наличие на действаща и адекватна система за	64	7,28

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

	финансово управление и контрол		
	Наличие на методики за остойностяване на публичните услуги и прилагането им при определяне на местните такси и цени на услуги. Въвеждане на общински стандарти за финансиране на общинските дейности	65	6,53
	Потенциал за увеличаване размера на местните приходи	66	6,16
	Тенденции в събираемостта на местните приходи	67	7,17
	Оценка на инвестиционните възможности на общинския бюджет	68	6,41
	Привличане на средства от алтернативни приходоизточници – съвместни обществено-частни инициативи, лизинг, банкови и облигационни заеми и ефекта върху общинския бюджет	69	6,93
	Наличие на неразплатени разходи	70	5,88
Благоустройство и комунално стопанство	Степен на инвестиционна активност на общината в областта на благоустройството и комуналното стопанство	71	6,81
	Състояние на междуселищната пътна мрежа	72	5,94
	Състояние на уличната мрежа	73	5,50
	Състояние на междублоковите пространства	74	4,94
	Състояние на вертикалната планировка и пешеходните зони	75	5,70
	Състояние на ВиК мрежата	76	6,00
	Състояние на чистотата	77	6,31
Развитие на здравеопазването в общината	Достатъчност на лекарските практики в доболничната помощ	78	5,72
	Степен на покритост на населените места с лекарски и стоматологични практики	79	5,75
	Осигуреност на лекарските практики със съвременна амбулаторна апаратура, екипировка и компютри	80	5,43
	Физическо състояние на сградния фонд и оборудването на болничните заведения и на транспортните средства	81	5,63
	Съвременност на апаратурата в болничните заведения	82	5,84
	Степен на използваемост на легловата база в болничните заведения	83	5,93
	Степен на осигуреност на болничните заведения със специалисти	84	5,53
	Достатъчност на средствата по линия на клиничните пътеки и възможности за генериране на собствени приходи	85	5,58
Развитие на образованието в общината	Състояние и използваемост на сградния фонд в образованието	86	6,76
	Физическо състояние на оборудването	87	6,24
	Квалификация на педагогическия персонал	88	7,03
	Успешност на мерките за реструктуриране на	89	7,00

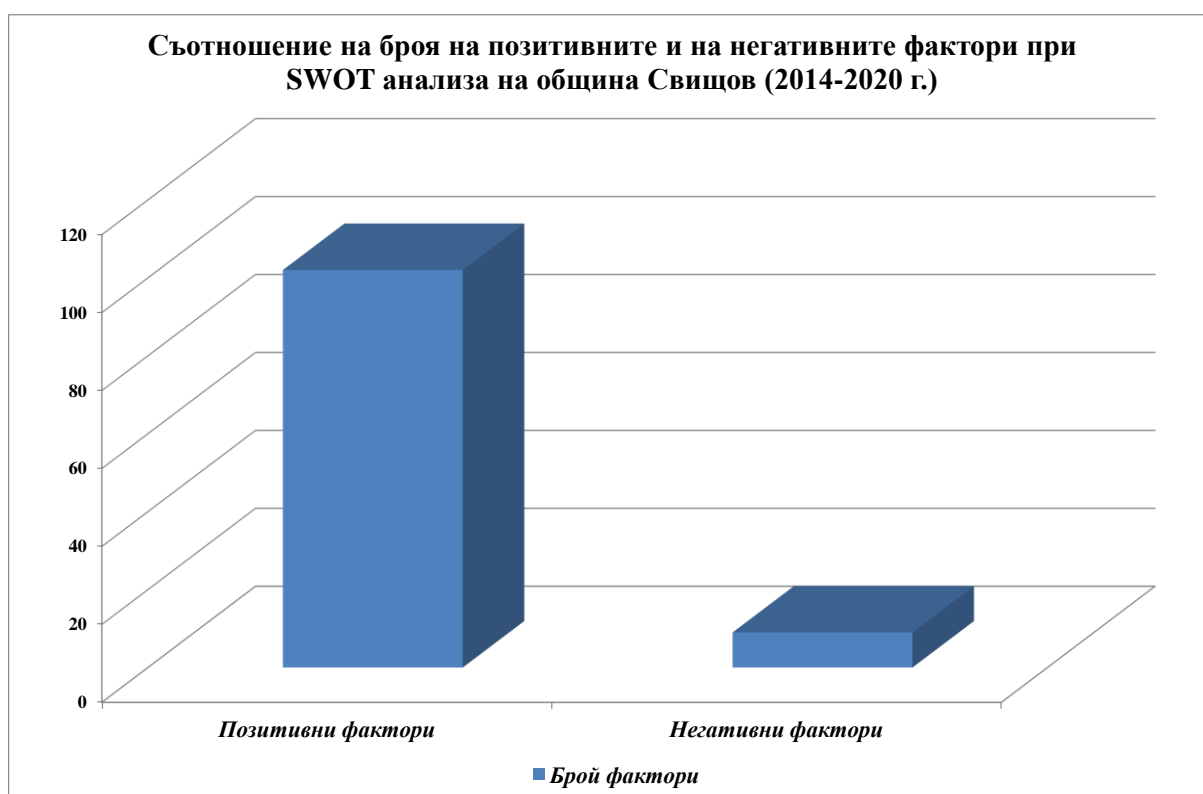
Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

	общинската училищна мрежа и повишаване качеството на образователния процес		
	Наличие на общински програми за развитие на образованието	90	7,14
	Финансова издръжка, достатъчност на средствата по линия на държавните стандарти за издръжка на образованието	91	6,83
Състояние на културата	Физическо състояние на материалната база в културата	92	6,24
	Квалификация на персонала, работещ в областта на културата	93	6,89
	Финансова осигуреност и възможност за генериране на собствени приходи на културните заведения	94	5,93
	Наличие на визия за бъдещето и на общински програми за развитие на културата в общината	95	6,55
	Международни и национални изяви и признание на културните състави	96	6,41
Развитие на социалните дейности в общината	Степен на застъпеност на социалните дейности в населените места от общината – социален патронаж	97	6,67
	Възможност за достъп на инвалидите до обществени места	98	6,41
	Състояние на сградния фонд в специализираните домове за възрастни хора	99	6,75
	Наличие или отсъствие на етническо напрежение в общината	100	5,88
	Равнопоставеност на половете	101	7,00
	Възможност за достъп на инвалиди до обществени места	102	6,81
	Наличие на спортни бази в общината, съответствието им на съвременните норми и изисквания и степен на натовареност	103	6,17
	Наличие на програми за подпомагане на масовия спорт и туризъм	104	6,10
	Регистрирани спортни изяви и спечелени престижни награди	105	6,50
Екологично състояние на общината	Адекватност на общинската програма по опазване на околната среда	106	6,59
	Организация на дейностите по събиране и обработка на ТБО. Състояние на сметищата в общината по оценки и стандарти на РИОСВ. Успешност на мерките по ограничаване и ликвидиране на нерегламентираните сметища. Обоснованост/ достатъчност на таксата за събиране и обработка на ТБО	107	6,18
	Качество на въздуха, почвата, водите	108	6,50
	Шумово замърсяване	109	6,31
	Радиационен фон	110	5,63
	Наличие на големи замърсители	111	5,86

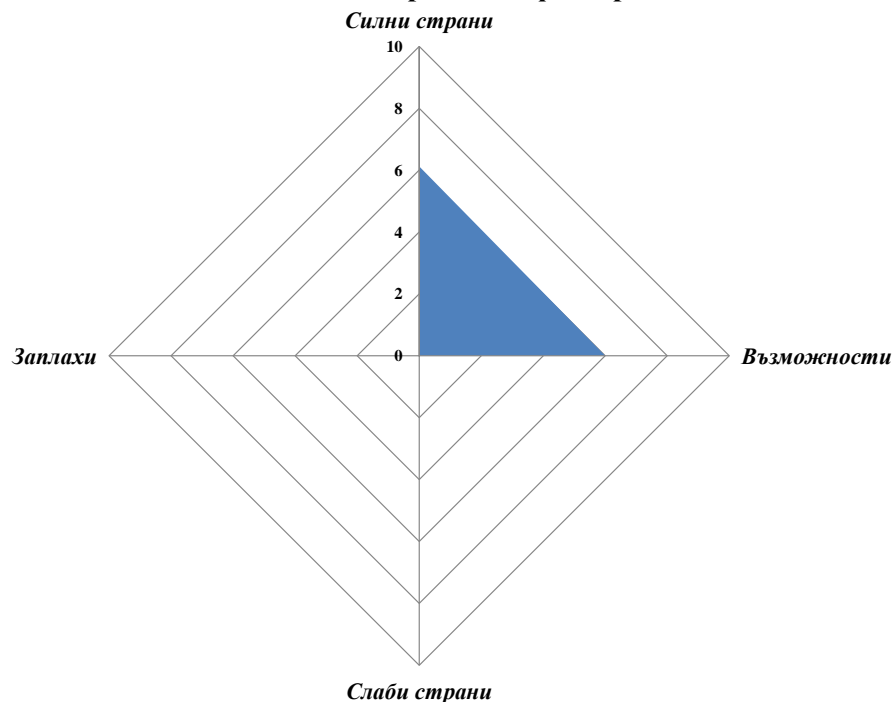
Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

	Наличие и състояние на защитените територии	112	6,19
	Състояние на пречиствателните съоръжения за отпадни води	113	4,25
	Реализиране на програми за енергийна ефективност	114	5,45

От следващата графика се вижда, че сред общия брой на идентифицираните вътрешни и външни фактори значителна част от тях са с позитивно действие, т.е. определят се като вътрешни силни страни или като възможности на външната среда. Минимална част са негативни – слаби страни и заплахи. Това определя програмния период 2014-2020 като ключов за развитието на общината.

**SWOT профил на община Свищов (2014 - 2020 г.) на база оценки на
външните и вътрешните фактори**

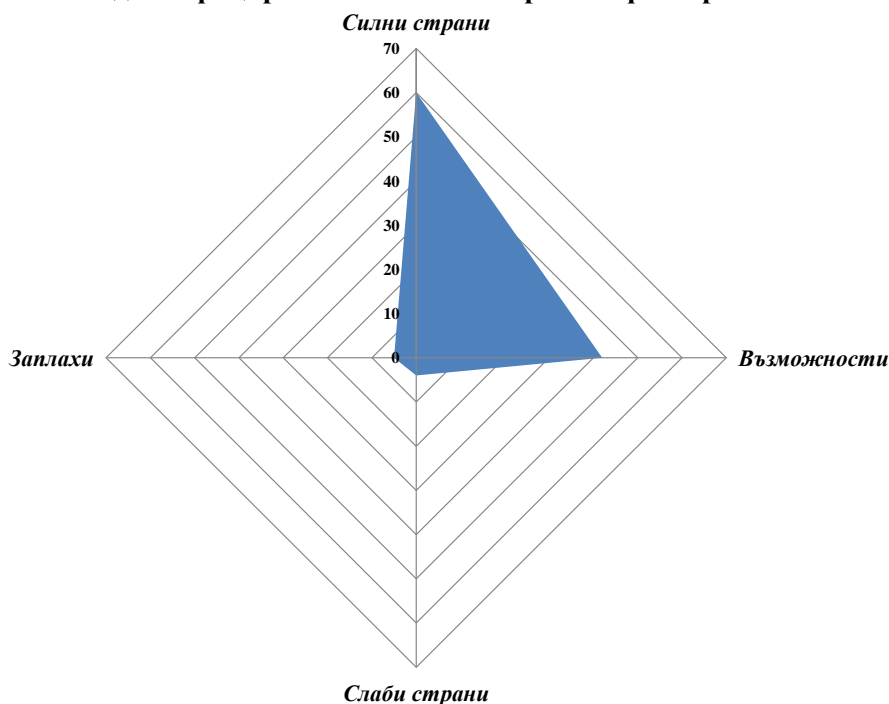
SWOT профила на община Свищов позиционира общината в четвъртия квадрант на SWOT матрицата за периода 2007-2013 г. За предходния програмен период това означаваше предприемане на стратегии, преди всичко към елиминиране на външните заплахи и преодоляване на слабостите. За новия програмен период позиционирането е във втори квадрант, който формира стратегия на завладяване и комбинаторно позитивно въздействие на силните вътрешни страни с благоприятните възможности на околната среда.

Вариантите за приоритети, които трябва да следва общината в своето развитие се обособят в три базисни стратегии:

- **подсилваща** (O↔S),
- **на завладяването** (O→W; S→W) и
- **мобилизационна** (O→T; S→T).

Те активират и комбинират различни елементи от SWOT анализа. Възможните стратегии комбинират елементи (благоприятни възможности и рискове) – външни за общината с вътрешни елементи (силни страни и слабости). Тази вътрешно-външна дихотомия се приписва на множество силни страни, действия и лица, действащи в и извън общината.

SWOT профил на община Свищов (2014 - 2020 г.) на база брой идентифицирани външни и вътрешни фактори

Благоприятни възможности, произхождащи от членството на страната към ЕС, държавната политика, макроикономическата стабилност и др. са външни елементи; опасностите, причинени от влошената демографска картина, състоянието на пазара на труда, лошата конкурентоспособност на икономиката и ниската инвестиционна активност също са външни елементи. Доброто месторазположение на общината, природно-географските дадености, културно-образователното равнище на населението, експанзията в селското стопанство, туризмът и др. (силни страни) са вътрешни елементи, както и недоброто състояние на екологията, отливът на работна сила, ниските доходи на населението (слабости). Стратегиите изтъкват ролята на външните благоприятни възможности; те подсилват силните страни на общината (подобряване на инфраструктурата за по-добро функциониране на икономиката), прекратяват слабостите (използване на чужди инвестиции за разработване на частния сектор), неутрализират рисковете и опасностите. Така ролята, изиграна от външните благоприятни възможности подсилва възможността за развитие, която е функция на фактори и ресурси в рамките на общината. Така ролята, изиграна от външните благоприятни възможности подсилва и ускорява процеса на развитие, като осигурява предпоставки за използването на ресурсите.

Трите стратегии произлизат от външно/вътрешни връзки (подсилваща стратегия), външно/вътрешни – във вътрешността на общината (завладяваща стратегия) и външно/вътрешни – извън общината (мобилизационна стратегия).

Първата стратегия включва фактори и ключови ресурси, които вече съществуват в или извън общината. Тази стратегия цели да подсили силните страни на общината с външни ресурси и да използва тези силни страни за привличане на чужди инвестиции.

Втората стратегия използва вътрешни и външни средства, за да обхване слабостите (модернизацията на индустрията, подобряване на местната

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

инфраструктура, обучаване на административни служители и т.н.) или да редуцира техния ефект (недоверието и стереотипите, произлизащи от липса на опит и познания за пазарните механизми или др.п.).

И накрая, **третата стратегия** използва същите инструменти като предишните две, но е насочена към преценяване на тези рискове и опасности, които могат да затруднят развитието на общината. Тя мобилизира вътрешни и външни фактори и ресурси, за да предпази онези дейности, които спомагат за това развитие.

3. СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЦОВ

Възможностите за развитие на Община Свищов очертават визията за бъдещето в средносрочен и дългосрочен план. Тези възможности са свързани с реалностите в общината, областта и страната, както и с намеренията за развитие на региона. Голямото предизвикателство пред общността и пред общинските власти е реализацията на потенциала за развитие на Свищов през прогнозния период, успоредно с решаването на натрупаните проблеми.

3.1. Стратегически програмни документи в подкрепа на устойчивото развитие на община Свищов

Градовете съсредоточават върху своята територия местата за икономическа активност, живот, социални услуги и отдих. Те са места за пълноценно общуване и творчески изяви на жителите, центрове на иновации и услуги не само за града, но и за заобикалящите ги райони. Поради своята плътност градовете са местата, където изграждането на енергоспестяващи мощности има голям ефект и потенциал за пестене на енергия и постигане на въглеродно неутрална икономика. Градовете са и места, където са концентрирани разнообразни социални проблеми безработица, сегрегация, маргинализация и бедност. Тези характеристики на градовете ги правят места, въздействието върху които най-бързо и успешно могат да постигнат резултатите и целите, заложи в стратегията „Европа 2020“.³

Стратегия „Европа 2020“

Тази стратегия е основополагащ, рамков документ за актуалните цели на европейската кохезионна политика по отношение на заетостта, иновациите, глобалните заплахи от климатични промени и енергийна зависимост, образованието и бедността. Към дефинираните пет проблемни сфери са формулирани ясни и количествено определени „цели-резултати“. Приоритетите на икономическото развитие са насочени в три логически обосновани препоръчителни направления:

- **интелигентен растеж** – икономика на знания и иновации;
- **устойчив растеж** – нисковъглеродна икономика, ВЕИ, конкурентоспособност чрез ефективно използване на ресурсите, добра бизнес среда за МСП и активно предприемачество;
- **приобщаващ растеж** – паралелно развитие и на традиционна икономика с висока заетост на нискоквалифицирана работна ръка, буфер срещу бедността, средство за социално и териториално сближаване;

Мнението на Комитета на регионите, споделяно от основните институции на ЕС – Европейската комисия, Съвета на Европейския съюз и Европейския парламент е, че „Европа 2020“ може да изпълни целите си, само ако европейското, националното, регионалното и местното равнище работят за тяхното изпълнение в партньорство. Основанията за това са двустранни - от една страна, изпълнението на новата стратегия ще е възможно, само ако съответните равнища на управление работят не в изолация едно от друго, а по координиран, интегриран и синхронизиран начин, при

³ http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/citiesoftomorrow/index_en.cfm

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

пълно съблюдаване на принципа на субсидиарност. Това е необходимо, за да се отвори път на синергиите и системните ефекти, необходими за постигане на водещите цели на ЕС и за изпълнение на задачите на стратегията „Европа 2020“.

От друга страна, ЕС може да изведе европейските страни в посоката към интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, само ако стратегията „Европа 2020“ получи териториално измерение, за да се гарантира, че тя отчита различните изходни позиции като предварително условие за постигане на териториално сближаване. Всички територии могат и следва да подобряват своята конкурентоспособност и качеството на живот на своите граждани чрез местни политики, които обхващат трите стълба на стратегията (интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж), заложили върху териториални показатели и цели. В този смисъл, визията за развитие на град Свищов следва да се разглежда като елемент от развитието на европейските градове, които чрез своя успех ще допринесат за общото изпълнение на дефинираните в „Европа 2020“ стратегически цели.

Стратегия на ЕС за Дунавския регион

С приблизителна дължина 2 850 км, Дунав е втората най-дълга река в Европа, свързваща Шварцвалд с Черно море и преминаваща през териториите на десет държави, като в басейна ѝ са разположени още четири страни. Водноелектрически централи, паневропейски транспортен коридор и местообитание на някои от най-редките растителни и животински видове в Европа – това са само няколко примера за често разнопосочния натиск, на който е изложена реката, като бъде отбелязан и начинът, по който политическите промени в региона безспорно влияят върху преодоляването на предизвикателствата. Следвайки модела на Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море, по същество първият пример за следване на макрорегионален подход, ***Стратегията на ЕС за Дунавския регион*** ще обедини усилията на заинтересованите страни в региона, предоставяйки им средство за изграждането на ***регион на сигурност, благоденствие и справедливост за сто и петнадесетте милиона граждани, живеещи в него.***

Обхващайки една пета от територията на ЕС, Дунавският регион е неразривно свързан със Съюза като цяло. Много от проблемите в него не признават граници – наводненията, транспортните и енергийни връзки, опазването на околната среда и предизвикателствата пред сигурността налагат следването на общ подход. Предизвикателствата, свързани с икономическите различия и недостатъчните инвестиции в инфраструктура и наследството от ерата преди 1990 година е необходимо да бъдат преодолени. Миграцията, изменението на климата и сигурността също биха могли да имат особено интензивно въздействие върху региона, поради чувствителността му към различни фактори от политическо и географско естество. Разрешаването на проблемите, свързани с опазването на околната среда, също не търпи отлагане, както поради съображения, имащи отношение към биоразнообразието, така и към защитата на културното наследство.

Под ръководството на Генерална дирекция „Регионална политика“ на Комисията, беше проведена широка консултация за идентифициране на най-наболелите проблеми и набиране на идеи. Тази инициатива беше подкрепена от обществено допитване, проведено в интернет, което гарантира прозрачността на възприетия подход за установяване на приоритетите и възприемане на получените предложения от и за живеещите в региона граждани на ЕС.

Бяха установени следните **четири приоритета, наречени „стълбове“**: свързаност на Дунавския регион; защита на околната среда в рамките на региона; изграждане на благоденствие и укрепване на Дунавския регион. В качеството си на последователно структурирана рамка, Стратегията очертава нова форма на сътрудничество между партньорите в областта и поставя акцент върху координацията между съществуващите финансови инструменти и политики, а не върху тяхното умножаване, увеличаването на броя на институциите или въвеждането на нови бюрократични изисквания.

Стратегическа рамка на национална програма за развитие на Република България: „България 2020“

България дефинира стратегическа рамка за изпълнение на Стратегията „Европа 2020“, чрез Националната програма за развитие: „България 2020“. В нея е определена националната визия за икономическото развитие към 2020 г. – „България да бъде държава с конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална, творческа и професионална реализация на личността чрез интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж“.

В Програмата са идентифицирани осем приоритетни направления, които се отнасят, както до прилагането на общоевропейските политики, така и до формулирането и изпълнението на самостоятелни национални политики, с което се обхваща пълния пакет от мерки и действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие. Изпълнението на всеки приоритет включва реализацията на набор от многосекторни политики, които са фокусирани върху факторите, които генерират икономически растеж в България. В своята същност тези многосекторни политики са насочени към постигане на балансиран икономически растеж, постигане на висока и качествена заетост, оптимално използване на ресурсите и ефективна грижа за околната среда. Изведените осем приоритета са представени в настоящия документ като е даден акцент за мерки, насочени към спецификите, дефицитите и потенциала за развитие на Свищов и Дунавския регион.

Приоритет 1: Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.

Приоритетните дейности са: повишаване на доверието в образователната система; нарастване на дела на заетостта, свързан с целенасоченото използване на знанията и уменията; увеличаването на иновативния потенциал и конкурентоспособността на икономиката; постигането на по-висока производителност на труда и подобряването на жизнения стандарт на заетите; възможностите за по-широко социално включване; изграждането на по-добра инфраструктура за образование и здравеопазване; с осигуряването на по-добър здравен статус и по-качествена и здравословна околна среда на населението.

Приоритет 2: Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

Мерките са насочени към проблемите на децата, хората в надтрудоспособна възраст, безработните лица и работещите бедни. Изброените групи попадат и в обсега на Националната цел на България за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души до 2020 г. Основният подход за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване ще бъде **превенцията**. За целта този приоритет ще бъде постигнат чрез реформи и прилагане на иновативни мерки, които

да развият нови подходи и модели за справяне с бедността и социалното изключване и/или да се допълнят провежданите към момента политики в посочените области. Другият подход е свързан със **смекчаването** и преодоляването на последиците от бедността и социалното изключване.

Приоритет 3: Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.

Приоритетът е насочен към развитие на потенциала на българските райони и превръщането им в привлекателно място за живеене и бизнес, със съхранена природа и уникални културни паметници и традиции. Мерките реализирани по този приоритет ще допринасят за намаляване на икономическите и социални неравенства, за интегрирано развитие на градовете, за подобряване на техническата инфраструктура и за засилване на икономическото, социално и териториално сближаване.

По отношение на Дунавския регион усилията ще бъдат насочени за задълбочаване на трансграничното сътрудничество и за насърчаване на интегрирано регионално развитие между съседни региони от две или повече държави-членки, граничещи по суша или по море, или между съседни гранични региони от поне една държава-членка и една трета държава по външните граници на Съюза, които не са обхванати от други програми по външните финансови инструменти на Европейския съюз; ориентиране на дейностите по ТГС между България и Сърбия, между България и Румъния, към постигане целите на Дунавската стратегия на ЕС.

Също така, този приоритет планира укрепване на връзките между университетите, изследователските центрове и регионалния бизнес в Дунавския макрорегион, като целта е да се създадат условия за сътрудничество между съществуващи научни и образователни институти и центрове с местния бизнес в изоставашите, необлагодетелствани райони – Северозападния и Северния централен район - осигуряване на условия за обучение в реална среда за усвояване на практически умения, улесняване на прехода от образование към пазара на труда. Поради икономическото изоставане на регионите се налага да се търсят възможности за компенсирание на изоставането, за задържане на младите хора и за осигуряване възможности за професионална реализация.

Приоритет 4: Развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.

Приоритетът цели подобряване на конкурентоспособността на земеделското производство, като същевременно ще гарантира повишаването на степента на устойчиво и ефективно използване на ресурсите в отрасъла. Приоритетните дейности са насочени към структурно балансиране на аграрния отрасъл, преодоляването на технологичното изоставане, повишаване общата производителност, подобряването и опазването на околната среда. Предвиждат се мерки за създаване на конкурентноспособен **рибарски сектор**, осигуряващ устойчиво управление на рибарството и аквакултурите.

Приоритет 5: Подкрепа за развитие на високопроизводителна индустриална база и модерна иновативна инфраструктура, стимулиране на иновативната активност и научните изследвания.

Извеждането на този приоритет цели създаването и развитието на високотехнологична индустриална база, повишаване ролята на науката като стимулираща социално-икономическия растеж. На територията на град Свищов има

висше учебно заведение с утвърдени традиции в обучението по икономически специалности, потенциалът на които може да бъде привлечен към изпълнението на мерки в областта на стимулиране и развитие на икономика, основана на знанието. Очакванията са МСП да реализират своя потенциал за растеж, базиран на иновативационната активност.

Приоритет 6: Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

Приоритетът е насочен към осигуряване на оптимална институционална среда и предоставяне на ефективни публични услуги, като необходими условия за благоприятна бизнес-среда и икономически растеж. Като водещи фактори за конкурентоспособност и растеж, върху които са фокусирани политиките, са изведени електронното правителство, откритото управление, оптимизираната и добре подготвена администрация.

Приоритет 7. Изграждане на адекватна енергийна инфраструктура, подкрепа за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на енергийната зависимост.

Приоритетът е насочен към изграждане на енергийни инфраструктурни мрежи и подобряване на конкурентоспособността на българската икономика. Като водещи фактори за конкурентоспособност, върху които са фокусирани политиките, са изведени енергийната обезпеченост, независимост и ефективност.

Интегрирането на българската енергийна система с тази на съседните страни също така ще допринесе за увеличаване отвореността на икономиката, създаване на нови възможности за международна търговия и увеличаване на приходите от транзит на енергия и енергийни ресурси. Прилагането на последователни действия за адресиране на изменението на климата ще допринесе за смекчаване на последствията от глобалното затопляне и адаптиране на икономиката, инфраструктурата, селското стопанство и хората към настъпилите промени.

Приоритет 8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

Приоритетът е свързан с изграждането и реконструкцията на транспортната инфраструктура и създаването на оптимални условия за развитие на икономиката, за подобряване на достъпа до пазари и за ограничаване на замърсяването на околната среда. Бързото развитие на транспортната инфраструктура и изграждането на интермодални връзки са условие за генериране и поддържане на висок икономически растеж, за балансирано развитие и предпоставка за привличане и оползотворяване на местните, националните и чуждестранните частни инвестиции.

Подобряване корабоплаването по река Дунав – подобряване на системите за навигация и топохидрографните измервания; удълбочаване, изграждане на буни, укрепване на брегове.

Въвеждане на интелигентни транспортни системи - създаване на речна информационна система в българската част на река Дунав; проектиране и внедряване на географска информационна система (ГИС) за управление на пристанищната инфраструктура; продължаване изграждането на Информационна система за управление трафика на плавателни съдове (фаза 3); приемане и изпълнение на стратегия и план за внедряване на Европейската железопътна система за управление на трафика (ERTMS).

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022

Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 – 2022 г. дава заявка да се промени съществуващият секторен подход и да се акцентира върху потенциала и ресурсите на районите, които могат да бъдат използвани пълноценно и интелигентно за преодоляване на различията/неравенствата между регионите в ЕС и страната, в междурегионален и вътрешнорегионален план, за да се постигнат целите на социалното, икономическото и териториалното сближаване.

В Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., която е публикувана за обществено обсъждане на Портала за обществени консултации (strategy.bg), градът е класифициран сред градовете - центрове с регионално значение, сред които освен областните градове, тяхната роля може да бъде допълвана от някои стабилно развиващи се градове в областите. Такива са Петрич, Дупница, Димитровград, Казанлък, Карлово, **Свищов**, Горна Оряховица. Така се формира третото ниво от 25 бр. центрове с регионално значение в територията на областите. Тези градове ще изиграят ролята на двигатели на регионалното развитие, ще окажат благотворно влияние на околната изостанала селска територия и по този начин ще компенсират отсъствието на големи градове. Мерките, които следва да подкрепят развитието на тези градове, включват изграждане на съвременна икономическа база на основата на конкурентоспособен индустриален сектор, стимулиране на предприемачеството, развитие и модернизиране на инфраструктурата, създаване на устойчиви работни места, технологично развитие, изграждане на бизнес паркове, създаване и развитие на центрове за иновации нови производствени зони, използване на специфичните местни потенциали. Стимулирането на развитието на тези градове се предвижда да се осъществи чрез различни механизми – преференции, облекчения, включване в международни мрежи, програми и др. В съществуващата европейска мрежа от градове с регионално/локално значение са посочени 27 български града (предимно областните центрове). В перспектива подобни функции ще получат и градове като Петрич, Сандански, Харманли, Царево, Каварна, **Свищов**, Лом, разположени в изостаналите гранични райони, а във вътрешните периферни райони – градове като Дупница, Казанлък, Карлово.

В Националната стратегия за регионално развитие на Р. България за периода 2012 – 2022 е отделено специално внимание на неформалните райони, най-важните от които са Дунавското крайбрежие. Това се налага поради ориентацията на ЕС към политика на интегрирано управление на крайбрежни зони и речни басейни, която с глобалните промени в климата, става все по-належащо да бъде приложена във всички страни, споделящи общи водни басейни и течения. При разработване на плановете за четирите района от ниво 2, граничещи с р. Дунав и с Черно море ще се вземат под внимание най-важните постановки от подписаните важни политически декларации и конвенции, от Програмата за опазване на околната среда на Черноморското крайбрежие на Световна банка, UNDP и UNEP (2003), от Дунавската стратегия на ЕС за региона на река Дунав и от Морската политика на ЕС, както и от документите, разработени и приети на местно равнище от МРРБ и МОСВ, от басейновите дирекции, от местните власти и от местни асоциации. Фокусирането върху Дунавското пространство ще се осъществява в определени зони от двете страни на реката, между които Видин – Калафат, Козлодуй – Оряхово – Бекет, **Свищов – Никопол – Търну Магуреле**, Разград – Русе – Гюргево – Букурещ, но това следва да се осъществява чрез равнопоставеност на пространственото сближаване и икономическите и

социални аспекти на кохезията. Като приоритетна публична намеса е изведена специфична препоръка към транспортната инфраструктура на Свищов по отношение на подобряване на пристанищната инфраструктура.

Регионален план за развитие на Северен Централен район за планиране 2007-2013 и Актуализиран документ за изпълнение на регионалния план за развитие на Северен централен район 2007-2013г.

Визията за развитие на Северния централен район е „Устойчив, динамично развиващ се и проспериращ Европейски регион, с конкурентноспособна икономика, базирана на знанието, и на икономически ефективното и екологично използване на природо-географските ресурси, в т.ч. на река Дунав и Старопланинския район с хармонична и привлекателна за инвеститори, население и туристи жизнена среда“. Изведените цели в рамките на района са повишаване на конкурентоспособността и постигане на ускорен растеж на икономиката; балансирано и устойчиво развитие на територията; подобряване качеството на живот и развитие на екологичната инфраструктура.

Областна стратегия за развитие 2005-2015г.

Визията, представена в Стратегията, е област Велико Търново да се развие в европейски регион с водеща роля на индустриален, транспортно-логистичен, туристически, културен и образователен център, привлекателна за инвеститори, население и туристи, постигаща устойчиво и балансирано развитие на територията и осигуряваща сигурност, чиста и хармонична околна среда и добър жизнен стандарт. Основната ѝ стратегическа цел е да постигне икономически подем и подобряване на качеството на живот при комплексно и балансирано развитие в областта.

Основната стратегическа цел се декомпозира в няколко приоритетни цели - икономически динамизъм и регионална конкурентноспособност; инфраструктура и околна среда; качество на живота; териториално сближаване; устойчив алтернативен туризъм и институционална среда.

За да отговори на съвременните нужди и тенденции на пазара на труда и с оглед приоритетното развитие на високите технологии в национален и регионален аспект Областната стратегия акцентира върху създаването на нови и усъвършенстването на съществуващите програми, изучавани в образователните и научни структури в града. Няма данни за наличието на проекти между университетите и бизнеса, както и за наличието на фондове за поощряване на изследванията. Ролята на катализатор за по-бързото развитие на иновациите и формирането на “научен сектор” в местната икономика би имало водещо значение при изграждането на бизнес технологичен парк от ново поколение, който да концентрира в себе си научния потенциал и да способства за по-бързото навлизане на ноу-хау в предприятията от областта.

Като **ключови вътрешни фактори** в подкрепа на устойчивото развитие на град и община Свищов могат да се обобщят:

Първо. Икономическото развитие на града и региона, обусловено от географското му положение – в сърцето на Дунавска Мизия. Несъмнено с голям потенциал за развитие на града е река Дунав. Благоприятното местоположение е възможност за развитие на международно сътрудничество като част от Дунавския регион и трансевропейски пътен коридор № 7 (р. Дунав) и трансграничен регион Румъния – България. Преработвателната индустрия е водеща за икономиката на града. Структуро-определящи отрасли са хранително-вкусовата промишленост,

дървопреработваща, машиностроене, металообработване, строителни материали – част са експортно-ориентирани. Силно е влиянието на селското стопанство (основно земеделие) – в околностите на града и областта. Наличие на висше училище с традиции, утвърдени специалности и призната репутация. В Стопанската академия „Д.А.Ценов“ работят над 320 висококвалифицирани професори, доценти, асистенти и сътрудници и се обучават над 12 000 български и чуждестранни студенти. Съвместно с европейски университети, Стопанската академия участва в програми на ЕС, в проекти на международни фондове за научни изследвания, в междууниверситетски мрежи за обучение и мултинационални проекти за висше образование.

Второ. Богатото историческо наследство и множеството паметници на културата са предпоставка за културен и поклоннически туризъм.

Трето. Изградена фериботна линия, скъсяваща маршрута Унгария – Румъния – България – Гърция – Турция с около 140 км и 4 часа, насърчаваща обмена на пътници и товари.

Четвърто. Изградени ползотворни международни сътрудничества с градове и общини от Европа, Близкия и Далечния Изток.

3.2. Обща визия за бъдещето на общината

Общата визия за бъдещето на общината е формулирана в резултат на срещи и дискусии на Общинския Форум с представители на обществеността и местната власт. Жителите на общината добре познават спецификата на местните ресурси и историческото минало на своя край и ги възприемат като упование и надежда за успешно бъдещо икономическо, културно и духовно възраждане. Те осъзнават, че местните ресурси трябва да се използват ефективно и разумно, съобразно принципите на устойчивото развитие. В представите на жителите община Свищов трябва да бъде :

Проспериращ културно-образователен, промишлено-аграрен, търговско-транспортен и туристически център, стратегически разположен в най-южната алокация на река Дунав в Европа на регионите, с уникално за България културно-историческо наследство, създадено и запазено в „Свищов – градът на първите“.

В своите мечти хората виждат **община Свищов** като:

- модерен и конкурентноспособен **териториално-административен субект с регионално, национално и международно значение;**
- **културен, образователен, младежки и студентски център**, с научни кадри и академична инфраструктура, утвърждаващи волята на дарителите;
- **атрактивна туристическа дестинация** с портфолио от целево култивирани туристически продукти, базирани върху логото „Свищов – градът на първите“;
- високотехнологичен промишлен и аграрен **териториално-административен субект, създаващ добавена стойност, заетост, доходи и работни места;**
- модерен търговски, логистичен и интермодален транспортен **център с трансграничен характер;**

- отворен към Европа и света чрез река Дунав и Дунавския еврорегион и чрез **високотехнологично развити комуникации**;
- с добра **вътрешно териториална балансираност на селско и градско население**;
- с **разпознаваемост в Уеб-пространството** като град, населени места, институции, традиции, образование, култура, икономика и възможности за партньорство;
- с подобряваща се **пътна свързаност** между града и селата от една страна, и между общинския център Свищов и комплекса от равноотдалечени областни центрове: Плевен, Ловеч, В. Търново и Русе;
- балансирано съчетаващ **екологосъобразни аграрни и градски функции**;
- с щадящо и рационално използване на **природните и антропогенните ресурси и културно-историческо наследство**;
- с уравновесено и устойчиво социално, икономическо, културно и духовно развитие на **социална общност от образовани, можещи, успяващи, грижовни и отговорни граждани**;
- с потенциал за доразвитие на уникалното географско местоположение в най-южната точка на река Дунав чрез приоритизиране, проектно осигуряване и изграждане на трансгранично интермодално транспортно съоръжение: **мост „ДУНАВ – ЮГ“ (Свищов – Зимнич) и интермодален логистичен център**, доразвиващи позитивните ефекти от частно финансираня и успешно функциониращ фериботен комплекс при Свищов.

3.3. Стратегически цели за устойчивото развитие на общината

Резултатите и изводите от анализа, както и формулираната визия за бъдещото развитие на общината се използват за определяне на целите и на приоритетните направления за устойчиво развитие. Основното действие при реализацията на общинската стратегия е насочено към постигането на **стратегическите цели**:

- **подобряване на общественото благосъстояние, заетостта, поминъка, доходите и качеството на живота**;
- **опазване и хармонично използване и развитие на природните и антропогенните ресурси**;
- **осигуряване на здравословна и безопасна жизнена среда със запазено и за бъдните поколения природно и културно наследство**;
- **съхраняване на достиженията и традициите в културата, образованието, науката и изкуството като непреходен символ за възрожденското първенство на Свищов като град и община**;
- **култивиране потенциала от стратегическата най-южна алокация на река Дунав в Европа на регионите в приоритетен регионален, национален и европейски проект за изграждане на трансгранично интермодално транспортно съоръжение: мост „ДУНАВ – ЮГ“ (Свищов – Зимнич) и интермодален логистичен център**.

Движението към осъществяване на посочените стратегически цели и постигането на устойчивост в развитието на общината може да се гарантира, ако се опираме на :

- непреходните **достигания** в областта на образованието, културата, социално-икономическата сфера;
- геостратегическото **разположение** и осъзнатия потенциал за трансгранично сътрудничество;
- обществения **консенсус**, че благополучието на всеки от нас е невъзможно без благополучието на общината, в която живеем.

3.4. Общински приоритети на развитието

Формулираната обща визия и дефинираните стратегически цели за устойчиво развитие позволяват да се открият следните **стратегически приоритети в развитието на община Свищов**:

- ✓ използване на геостратегическото положение на общината за развитие на трансграничното сътрудничество, търговията, услугите и транспорта с европейски консенсус за изграждане на интермодално транспортно съоръжение: мост „ДУНАВ – ЮГ“ (Свищов – Зимнич);
- ✓ оживление на местната икономика, балансирано развитие на промишлеността и селското стопанство, налагане на нови технологии, създаване на добавена стойност, заетост, доходи и работни места;
- ✓ запазване и затвърждаване ролята на общината като културно-образователен център с национално и международно значение, атрактивна туристическа дестинация с портфолио от целево култивирани туристически алокации, базирани върху логото „Свищов – градът на първите“.

Използване на геостратегическото положение на общината за развитие на трансграничното сътрудничество, търговията, услугите и транспорта с европейски консенсус за изграждане на интермодално транспортно съоръжение: мост „ДУНАВ – ЮГ“ (Свищов – Зимнич).

В променящия се свят на интеграция на културите и икономиките на европейските страни, на глобализация на световното стопанство, използването на геостратегическото положение на общината е ключов ресурс за развитие. Налице е необходимост от замяна на визията за периферия на региона с визия за трансгранично значение и потенциал за интегрирано сътрудничество и растеж. Използването на геостратегическите предимства на свищовския регион може да стане чрез реализацията на редица проекти и инициативи – еврорегионално сътрудничество с румънската област Телеорман в рамките на Еврорегион “Дунав-Юг”, активна експлоатация и налагане на картата на логистичните мрежи на фериботната връзка Свищов-Зимнич, изграждане на интермодално транспортно съоръжение: мост „ДУНАВ – ЮГ“ (Свищов – Зимнич), възстановяване на основните пътища на общината. Общината има водеща роля в този стратегически приоритет, тъй като проектите изискват силно институционално съгласуване и държавна подкрепа. В реализацията на проектите ще се търси и съдействието на регионалния бизнес – под формата на консорциуми на местни фирми, отдаване на концесии и възлагане на обществени поръчки. В това направление се предвижда постоянен мониторинг и контрол на

степената на финансова осигуреност, проектирането и изпълнението на големите инфраструктурни и трансгранични проекти.

Оживление на местната икономика, балансирано развитие на промишлеността и селското стопанство, налагане на нови технологии, създаване на добавена стойност, заетост, доходи и работни места.

Оживлението на местната икономика кореспондира пряко, както с нарастването на продажбите, така и с увеличаването на заетостта. Ролята на общината е в осигуряване на подходящи условия за растеж – законност и ред, нисък инвестиционен риск, надеждна и достъпна информация. Привличането на външни, вкл. чуждестранни капитали зависи и от другите две приоритетни направления, от способността на общината да се впише в националната стратегия за развитие. Главната роля в това направление играят фирмите и предприемачите от общината. Обикновено предприемачеството се разглежда като инструмент за икономическия растеж, балансирано регионално развитие и създаване на работни места. Нарастването на дела на частния сектор формира способност за динамизиране на растежа – обоснована е необходимостта от продължаване и приключване на процеса на приватизация, отдаване на обекти на концесия и елиминиране на монополни структури. Двигател за внедряване на новите технологии в духа на информационното общество е академията и нейната силна развита информационна инфраструктура.

Запазване и затвърждаване ролята на общината като културно-образователен център с национално и международно значение, атрактивна туристическа дестинация с портфолио от целево култивирани туристически алокации, базирани върху логото „Свищов – градът на първите“.

Образованието и културата са непреходен символ на възрожденските традиции на град Свищов. Едно от основните стратегически предимства на общината е концентрацията на учебни заведения и културни институции. Особено важна роля в системата на образованието има СА „Д.А.Ценов“ като институция с национално и международно значение. Свищов е водещ академичен център с изявени научно-преподавателски кадри. Високото ниво на предлаганото от академията висше образование е желана и атрактивна цел за младите хора в България, а вече и в чужбина. Новите предизвикателства в образованието – глобализацията, интегрирането на българското образование в европейското, новите информационни технологии слагат отпечатък върху бъдещия облик на региона. Развитието на образованието и културата в общината е безспорен фактор за икономически растеж, обуславяйки развитието на определени сектори на икономиката и браншове. Ролята на общината в това направление е свързана с обезпечаване дейността на общинските културни и образователни институции и партниране и съдействие на тези от национална величина.

4. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

В плана за действие се залага извеждане на седем основни общински програми, дефинирани както следва:

4.1. Програми за ускорено развитие на собствен общински туристически продукт и развитие на туризма, като нов, рентабилен отрасъл на местната икономика под логото: „Свищов – градът на първите“, с акценти: Държавност – първи свободен град, първи български кмет и т.н.; История и цивилизации – първи италиански легион; Нова – забравената столица на готите и т.н.; Култура, наука и образование – Първо българско народно читалище; градът на Алеко и др.;

4.2. Програми за рехабилитация на общинската пътна мрежа и подобряване на интермодалната транспортна свързаност (шосеен, железопътен, речен и въздушен (аерогара Г. Оряхоявица) транспорт);

4.3. Програми за изграждане на интермодално транспортно трансгранично съоръжение: мост „ДУНАВ – ЮГ“ (Свищов – Зимнич) с мащабен логистичен капацитет с проектно фокусирани етапи: идейна фаза; инженеринг; експлоатация;

4.4. Програми за реконструкция на водоснабдителната мрежа и увеличаване на сравнителни предимства от стратегическото местоположение на общината на брега на р. Дунав;

4.5. Трансгранично сътрудничество между България и Румъния в рамките на Еврорегион „Дунав юг“ и Дунавската макрорегионална стратегия на ЕС;

4.6. Програми за ускорено развитие на предприемачеството, малките и средни предприятия в община Свищов, развитие на високите технологии в комуникациите и инфраструктурата;

4.7. Програми за реализация на Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Свищов – подобро качество за живот, жизнена и работна среда.

Първите шест програми се основават върху работата по Общинския план за развитие (2014 – 2020 г.) и подлежат на обществен дебат, дискусия и изпълване с проектно съдържание.

Седмата програма е вече обезпечена с одобрение от Общинския съвет, чрез проект BG161PO001/1.4-07/2010/013 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Свищов – подобро качество за живот, жизнена и работна среда“. За нея конкретиката следва одобренията от бенефициента – община Свищов документи и мотиви към тях, вкл.

Първо. През месец октомври 2011г., Европейската комисия публикува Доклад „Градовете на бъдещето предизвикателства, визии, пътища напред“ в подкрепа на приоритетите и целите, формулирани чрез Лайпцигската харта, Декларацията от Толедо и Териториалната програма 2020, в който се подчертава **териториално измерение** в бъдещата политика на сближаване. Докладът публикува обща **визия за европейския град на бъдещето**, която обединява общото разбиране за целите, приоритетите и ценностите. Градът е представен като:

- място на голям социален напредък с висока степен на социално сближаване, социално балансиран жилищен фонд, предлагащо също така социални и здравни;
- услуги и образование за всички;
- платформа за демокрация, културен диалог и многообразие;
- място на възстановяване на околната среда от екологична гледна точка.

Второ. В унисон с обществения консенсус, постигнат при работата по проект BG161PO001/1.4-07/2010/013 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Свищов – подобро качество за живот, жизнена и работна среда“, е одобрена визия „Свищов 2020“.

За целта са отчетени резултатите от социално-икономическия и SWOT анализите, резултатите от проучването на общественото мнение и общественото обсъждане. Водещото при всички получени коментари относно визията за развитие на „Свищов 2020“ е географското местоположение на града на река Дунав, културно-историческите забележителности, Стопанската академия „Димитър А. Ценов“ и традиционните производства от преработвателната промишленост, в които е профилирана икономиката на града.

Проектът за визия е представен на обществено обсъждане в **три варианта** от кратки послания, които надграждат съществуващите стратегически цели на община Свищов и включват в себе си съгласуваност между политиката за регионално развитие на европейските градове, политиката за устройство развитие на територията и възможностите за реализация на потенциала на хората за постигане на по-добро качество на живот.

Ключово послание и в трите варианта е фокусирано върху възможностите, които предоставя на Свищов конкурентното му предимство и даденостите на града за постигане на устойчив разтеж и просперитет на неговите граждани.

На общественото обсъждане беше потвърдено, че безспорно конкурентното предимство на град Свищов е географското му положение на р. Дунав, традиции в преработвателната промишленост и наличието на висше училище с богат академичен живот.

Представените три варианта на визия „Свищов 2020“ отразяват наличния потенциал за развитие, изведен от социално-икономическия анализ, вижданията на гражданите на Свищов, планираните инициативи за развитие на общината и стратегическата ориентация за бъдещи интервенции в териториите за следващия програмен период.

Представените три проекта на Визия „Свищов 2020“ са:

Свищов – Дунавски образователен център, град на младите хора

Стимулиране на научното развитие и обмен между университети от различни държави, създаване на бизнес инкубатори и стимулиране на връзката наука-бизнес развитие. Създаване на условия за привличане на млади хора за образование и научна кариера.

Изграждане на инфраструктура на р. Дунав за развитие на международния пътнически и търговски обмен.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Свищов – Дунавско културно средище с модерна инфраструктура и условия за развитие на предприемачески инициативи.

Утвърждаване на град Свищов като културно средище с богат календар от събития, използване на историческото наследство за развитие на града като туристическа дестинация. Насърчаване творческия потенциал на хората. Изграждане на привлекателна среда за живот, удобна и достъпна инфраструктура.

Свищов – привлекателно място за бизнес с добър стандарт за живот и свободното време.

Развитие на речния транспорт и речния риболов с прилежаща инфраструктура. Изграждане на интермодални връзки (комбиниран транспорт с логистичен център).

Отваряне на града към река Дунав, изграждане на инфраструктура, свързваща крайбрежната зона с централната градска част и зоните за отдих и туризъм.

Гражданите коментираха, че биха искали да се обединят посланията от трите проекта на визия, като се наблегне на „Свищов като зелен град“. Беше подчертано, че е добре във визията да присъства това съчетание, като се има предвид „зелен“ не само по отношение на зелени площи и околна среда, но и по отношение на икономиката и физическата среда.

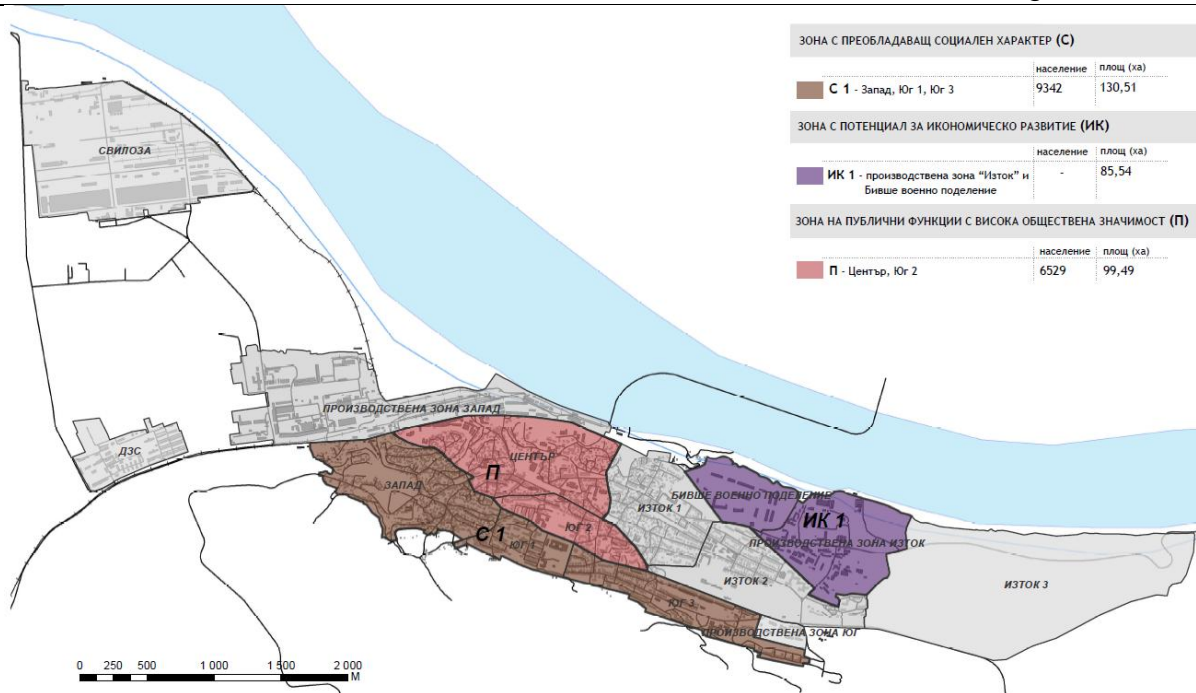
Визията за развитие на гр. Свищов до 2020 година е преформулирана и носи в себе си вижданията на общината и гражданите за бъдещото желано състояние на града по отношение на ключовите икономически и социални сектори, както и неговото пространствено развитие до 2020г., чиято реализация ще бъде подпомогната от Интегрирания план за градско възстановяване и развитие.

Възприетата за общинския център – град Свищов визията „Свищов 2020“ се формулира, както следва:

Свищов – Зелен град, с конкурентоспособна икономика, модерна инфраструктура, добър стандарт на живот, отдих и туризъм - Дунавски образователен център.

Формулираната Визия включва ключови послания и покрива най-важните аспекти от градското развитие на Свищов. Формулировката на визията за развитие на града до 2020 в най-голяма степен са отразени факторите, благоприятстващи развитието на града и желаното състояние през 2020 година.

Трето. Визията за развитие на Свищов до 2020 г. е обвързана и обуславя изведените **ТРИ зони за въздействие**, както следва:

ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР

С1 - Запад", „Юг 1" и „Юг 3"

Решаването на основните идентифицирани проблеми в дефинираната зона пряко ще допринесе за подобряване качеството на живот на жителите в съответната зона, включително чрез дейности и мерки за подобряване на качеството и обезпечеността с улична мрежа, инженерна инфраструктура, зелени и пешеходни публични пространства, висококачествен сграден фонд, отговарящ на съвременните стандарти на обитаване и мерки за екологичност и енергоефективност на сградния фонд и заобикалящата среда. Целенасочената намеса за подобряване на социално-икономическото състояние на зоната ще спомогне за интеграцията на територията и населението ѝ в останалата градска и социална среда и така ще окаже благоприятно въздействие и ще допринесе за развитието на гр. Свищов като цяло.

ЗОНА С ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ:

ИК 1 – „Бивше военно поделение" и „ПЗ Изток"

Интервенциите в предвидената зона ще имат най-пряк ефект върху повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и свързаното подобряване на качеството на живот на жителите на град Свищов. Активното усвояване на тази територия и развитие на нови икономически дейности в нея ще допринесе за ефективно оползотворяване на вече урбанизирани терени и интегрирането им в градската среда, което допринася за отговорно отношение към наличните материални, териториални и човешки ресурси и балансирано развитие на града.

ЗОНА НА ПУБЛИЧНИ ФУНКЦИИ С ВИСОКА ОБЩЕСТВЕНА ЗНАЧИМОСТ:

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация", Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

П - „Център” и „Юг 2”

Повишаване качеството на градската среда чрез интервенции в дефинираната публична зона ще е предпоставка за засилване на туристическия потенциал на града, възприемането му като място за отдих, повишаване на привлекателността му като Дунавски образователен център, повишаване качеството на живот в града и използване на „зеления” му потенциал чрез мерки за енергийна ефективност и за подобряване/разширяване на зелените пространства.

Визията за развитие на град Свищов следва да се разглежда като елемент от общата цел за постигане на по-добро качество на живот в европейските градове, които чрез своя успех ще допринесат за общото изпълнение на дефинираните в „Европа 2020“ стратегически цели и индикатори за изпълнение

В съответствие с резултатите от проект проект BG161PO001/1.4-07/2010/013 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Свищов – подобро качество за живот, жизнена и работна среда”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие са идентифицирани общи зони за интервенция през следващия програмен период и постигане на интегритет във визията за развитие на общината чрез съпоставителен анализ на визията, приоритетите и целите на европейско, национално, регионално, областно и общинско ниво.

В разгледаните стратегически документи на Община Свищов (2000-2014 г.) водеща цел и общото между тях е постигането на **ускорен икономически растеж и устойчиво развитие**, чрез инвестиции в инфраструктура и човешки капитал. Отчитат се конкурентните предимства на основата на географското положение в Дунавския регион, природните и историческите дадености и вече съществуващата инфраструктура като потенциал за развитие, върху които трябва да се доразвият мерки за подобряване на цялостната икономическа среда. Като стратегически приоритети са изведени и създаването и поддържането на благоприятна жизнена среда, диверсификация на енергийните източници и стимулиране на енергийната независимост чрез ВЕИ, достъп до качествено образование, социални услуги, здравеопазване и спорт за здравословен начин на живот. Заложени са цели за изграждане на връзката наука-иновации-бизнес, като основа за конкурентоспособна и високотехнологична икономика, на основата на ПЧП.

Проекти и инициативи

Визията за развитие на общината, заложена в Общинския план за развитие (2007-2013) е Устойчиво икономическо развитие - утвърждаване на интензивно и екологосъобразно земеделие; прилагане на високите технологии в индустриалното производство; създаване на привлекателна инвестиционна и иновационна следа; увеличаване жизнения стандарт на населението в общината. Тази визия си кореспондира с целите, поставени в Програмата за управление на община Свищов (2011-2015г). В двата документа се посочва необходимостта от **устойчиво развитие** на общината чрез инициативи и проекти, насочени към подобряване **качеството на живот на хората**.

Планирани са инвестиции и усилия с насоченост към следните основни проекти и инициативи:⁴

⁴ *Програма за управление на община Свищов 2011-2015 г.*

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

- Рехабилитация на уличните и тротоарни настилки на улици - „Дунав”, „Цанко Церковски”, Емануил Чакъров” и Янко Мустаков”, включени в дейности по Проект финансиран от ОП ТГС „Румъния – България 2007 – 2013 г.”;
- Рехабилитация на уличните и тротоарни настилки на частта от републиканския път II-52 - ул. „33-ти Свищовски полк” от кръстовището с ул. „Студентска” да кръстовището с ул. „Христаки Павлович”, включително подмяна на водопроводната мрежа. Необходимо е да бъде изготвен проект съвместно с „ФРПИ” – Областно пътно управление В.Търново;
- Довършване на участъка от общински път с.Ореш – с.Драгомирово – с.Овча могила – връзка с републикански път I-3. Пътят ще подобри достъпността на жителите на община Свищов до населените места от западната част на общината и главния път Плевен – Русе, ще даде възможност за ползване на услугите, предоставяни от институциите в общинския център, ще улесни достъпа до регионалния пазар на стоки;
- Използване на механизмите на публично-частни партньорства за привличане на инвестиции за развитие на високотехнологични производства и за увеличаване на относителния дял на високите технологии в общинската икономика;
- Разполагане на нова сигнализация, маркировка, камери на всички критични кръстовища;
- Свързване на общинската пътна мрежа с паневропейската, посредством пристанищния и фериботен комплекс. През 2011 г. беше открит и въведен в действие фериботния комплекс „Свищов - Зимнич”. Този проект свързва общинската пътна мрежа с паневропейската, което даде нови перспективи за развитие на гражданите и фирмите от общината;
- Изграждане на яхтено пристанище на Дунав с панорамна алея, което ще приема нарастващия брой лодки, катери и кораби на местни граждани и фирми, както и тези на пътуващите по реката. Осъществяването на тази проектна идея се предвижда да бъде чрез публично-частно партньорство;
- Подобряване достъпа на хора с увреждания до обществените сгради;
- Изготвяне и реализиране на „Интегриран проект за управление на водите на град Свищов”, включващо изграждане на: пречиствателна станция за питейни води; изграждане на ПСОВ за Свищов; реконструкция на водопроводната и канализационни мрежи на града;
- Стопанисване на предоставената минерална вода от находищата на територията на общината и осигуряването на ползването ѝ, без да се нарушават обществените интереси, в полза на населението;
- Стартиране на проучване за възможността за газификация на град Свищов;
- Реализиране на проекти за повишаване енергийната ефективност на обществени и административни сгради в гр. Свищов;
- Реализиране на проекти за енергийна ефективност в общинската образователна структура в градските агломерации по „Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013 г.”;

- Въвеждане на системи за оползотворяване на строителни отпадъци /обезпечаване с технически съоръжения/; Изграждане и въвеждане в експлоатация на инсталация за сепариране на битови отпадъци;
- Разширяване на мрежата от защитени територии в Общината;
- Продължаване цялостното обновяване и модернизиране на базата на училищата и детските градини и изграждането на адаптирана архитектурна среда в тях, за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности;
- Реставрация, консервиране и промоция на цитаделата „Свищовската крепост“;
- Реновиране и обновяване на сградния фонд на Градската библиотека, Художествената галерия „Николай Павлович“ и читалищата в общината;
- Възстановяване на храма „Свето Преображение“ в град Свищов;
- Изграждане на кинозалон в Свищов;
- Изготвяне на проект за изграждане на нова многофункционална спортна зала в района на стадион „Септември“, която да се превърне в закрыта спортна база и реконструкция на стадион „Академик“;
- Изграждане на ледена пързалка при подходящи температури през зимата;
- Изграждане на плувен басейн;
- Предвиждат се и редица инициативи в здравната система и инфраструктура, както и в социалните услуги.

5. КРИТЕРИИ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ

Главните критерии за отчитане на резултатите в движението към устойчиво развитие са:

- ръстът в регионалния брутен вътрешен продукт на човек от населението;
- намаляване на безработицата;
- демографска стабилизация;
- повишаване на доходите на човек и социалните стандарти;
- подобряването на екологичната обстановка;
- запазването на жизнеността и конкурентноспособността на културно-образователните институции в общината.

Измерителите (индикаторите), които ще се използват за отчитане на резултатите са:

- нетните приходи от продажби на човек от населението в общината (статистиката официално не отчита регионален брутен продукт на равнище община);
- равнище на безработица;
- парични приходи на човек от населението;
- брой и структура на населението;
- намаляването на вредните емисии и замърсяванията в атмосферата и водите;
- броят на студентите и учащите се в общото население на града и общината и интензивността на културния живот в общината.

Този кръг от индикатори може да бъде обогатен и с други социално-икономически показатели, характеризиращи специфичните и общи ефекти и въздействия от прилагането на предвидените програми в плана за действие.

Предвижда се периодично наблюдение на общите данни за състоянието на общината и ежегодно отчитане на показателите по избраните измерители за развитието. Предвижда се ежегодна актуализация на входящата информация, извършвани от разширения екип “специалисти – общинско ръководство”. Отчитането на благоприятни промени ще става на базата на официалната статистическа информация.

В съответствие с разбирането, че Стратегията за устойчиво развитие трябва да се разглежда като отворен, гъвкав и подлежащ на развитие документ, се предвижда периодичен годишен преглед и контрол на изпълнението на мерките и конкретните действия, залегнали в стратегията, както и критичен преглед с оглед актуализирането ѝ в съответствие с променящите се условия.

6. АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ОБЩИНА СВИЦОВ

6.1. Обща характеристика и ресурси на общината.

Община Свищов заема най-северната част на Великотърновска област и граничи с общините Полски Тръмбеш, Ценово (Русенска област) и Левски (Плевенска област). В северната посока общината винаги е била свързана с река Дунав, като тук се намира най-южната точка на реката. Градът, център на общината, отстои на 2295 км от нейните извори и на 555 км от плавателното ѝ устие. Свищов е един от големите дунавски градове на България. Намира се в най-южната точка на реката, на около 230 км от столицата, на 70 км от Русе и на 270 км от Пловдив. Част е от Великотърновска област. Градът е трети по големина в областта след Велико Търново и Горна Оряховица и е административен център на Община Свищов.

Административно-териториалните единици се развиват и променят под въздействието на комплекс от фактори. Те представляват функция не само на своите природни, исторически, социално-икономически, интелектуални и други дадености, но при ясно изразена обвързаност със съседните териториални единици, в общата рамка на страната и в условията на непрекъснато променящия се свят. Една част от тези фактори са от общонационален характер, а другата част са строго специфични за конкретната територия. Всички те променят своите функции и роля в зависимост от измененията в производствено-технологичните процеси под влияние на научно-техническия прогрес и новите социално-икономически реалности.

През късното средновековие и Възраждането Свищов е един от най-важните търговски и културни центрове на територията на днешна България. Името на града вече е Свищов, като хипотезата за произхода му е, че той е наречен така заради огъня на крайречната кула, с който се давал сигнал на корабите по реката. Близостта до реката била и предпоставката за просперитета на града. По Дунав много предприемчиви търговци търгували с цяла Европа. Реката изхранвала с риба и голяма част от града, а рибата се продавала по всички краища на Османската империя. Досегът на будните свищовци със западните цивилизации е повлиял и на техния бит. По-заможните сред тях се радвали на дрехи от най-фини тъкани, а жените им носели бижута, достойни за всяка знатна европейка. Неминуемо това отворило очите на много будни хора от града за положението, в което се намирал българският народ и за свободата като избор.

В края на XVIII век градът се утвърждава като важен културен център. Още през 1651 г. свищовлията Филип Станиславов е издал първата печатна книга на български език. През 1815г. Емануил Васкидович основава в Свищов първото българско светско училище. В 1831 г. Христки Павлович открива първото класно училище и издава първите учебници по аритметика и история. През 1835г. Неофит Бозвели и Емануил Васкидович издават първата детска енциклопедия "Славянобългарское детеводство". През 1856 г. в Свищов е основано първото българско читалище. През 1873 г. отваря врати първото частно търговско училище на Димитър Шишманов. През 1883 г. е открита първата държавна търговска гимназия. Просветените свищовлии са известни с даренията си за развитие на просветното и културното дело в своя град. С дарения са построени сградите на първото в страната читалище, на държавната търговска гимназия и стопанската академия.

В Свищов са родени големият български писател Алеко Константинов, художникът Николай Павлович, известните държавници Драган Цанков и Григор

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Начович, художникът-карикурист Александър Божинов, авторът на текста на българския химн "Мила Родино" Цветан Радославов, министърът на просветата Иван Шишманов и други видни българи.

"...Свищов е град, който е пръскал светлина на Северна България в търговско, икономическо, религиозно, просветно и революционно отношение..." пише Ст. Ан. Бешков до Ал. Божинов в писмо от 24.03.1925 г.

Свищов е първият град, освободен от руските войски през 1877 г. На втори юни 1877 г. на 2 км южно от града дебаркирали освободителите от руските войски. На това място признателните българи са построили паметници в чест на своите освободители. След Освобождението обаче градът постепенно отстъпва на потенциала на други градове и региони в развитието си. Главното му преимущество – близостта до Дунав и транспортните възможности, произлизащи оттук, било засенчено от построяването на други пристанища по реката, както и от откриването на железопътната линия. Така с времето Свищов се превърнал в средноголям град, но и до днес е запазил стратегическото си значение на важно пристанище и уникална географска алокация – най-южна точка на река Дунав по нейното течение в Европа.

Разполагането на Свищов на това място на брега на р. Дунав е особено благоприятно за развитието му. Тук реката се вдава в Дунавската хълмиста равнина и има условия за осъществяване на най-пряката връзка от Дунав през старопланинските проходи с долината на р. Марица и Егейско море. Вследствие на това, а също и на развитието на обществено-политическите условия през XVIII и особено през XIX век Свищов се развива като първостепенен търговски град на Османската империя. Затова допринася и разположението на града край рида Балата (225 м надморска височина), което доминира над околната среда. Свищовската община обхваща и значителна част от едноименната низина. Докато астрономическото и природогеографското положение са устойчиви във времето, то съществени изменения се забелязват в транспортногеографското, икономическото и геостратегическото положение на града и общината. Те се променят съобразно развитието и изменението на историческите, политическите и икономическите условия. Съществени промени настъпват с прокарването на ж.п. линия София - Варна и Русе - Горна Оряховица. С това задземието на пристанището намалява, което води до западането на града и загуба на предишното му стопанско значение. Постепенно градът възвръща част от своите функции благодарение на ж.п. линията Левски - Свищов (1909 г.), както и развитието на водния и шосеен транспорт. Особено важни са транспортните артерии Свищов - Полски Тръмбеш - Велико Търново; Свищов – Българене - Плевен - София; Свищов - Бяла - Русе; Свищов - Белене и Свищов - Никопол - Плевен. Това транспортно значение на града спомага за създаването на възможности за износ на изделия от местната икономика и на цяла Северна Централна България. Благоприятното месторазположение на Свищов създава предпоставки и за развитието на вътрешния и международен туризъм, за което съдействат запазените паметници на множество епохи (римска, Възрожденска и др.), островите по р. Дунав при гр. Белене и с. Вардим, паркът "Паметниците", където са дебаркирали руските войски през 1877 г. и др.

След 1990 г. геостратегическото положение се промени. При непрекъснато променящите се реалности в Европа значението на град Свищов и общината непрекъснато нараства. Преди всичко града и пристанището не са с "периферно" значение, а то се разширява във връзка с изграждащите транспортни коридори. В близка или по-далечна перспектива се очаква възстановяване на транспортните коридори през Югославия. Това ще даде тласък за разширяване на търговската

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

дейност по р. Дунав, което налага реконструкция, модернизация и разрастване на пристанището на града. Близостта на града до транспортни коридори № 8 и 9, на около 45 км. и магистрала "Хемус" (на 56 км. от предполагаемото ѝ трасе) създават условия за прокарването на паралелна на Дунав-мост транспортна връзка, което може да се осъществи чрез ферибот. За това спомага и близостта на територията на Република Румъния (на 40 - 50 км. от гр. Зимнич до Александрия, което има излаз на основната пътна артерия на страната Букурещ - Тимишоара - Арад, която е част от международни инфраструктурни коридори. Най-удачно е това да се осъществи в района край пристанището и гарата. Финансирането би могло да се осъществи по линия на предприсъединителните фондове на Европейския съюз. По този начин ще се постигне значителна концентрация на инфраструктурата на малка територия със значителен икономически ефект. Градът, влязъл в историята като първия освободен град през 1877 година, е свързан и с друго важно събитие от онова време. Едновременно с военните действия на освободителните войски към щаба на действащата армия се учредява Канцелария на гражданското управление на освободените зад Дунава земи. Ръководи я княз Владимир Александрович Черкасски. Той изработва и прилага Инструкцията за първоначално управление на освободения български народ. На 16 юли 1877 година с тържествена церемония в препълнената с хора църква "Свето Преображение" е обявено създаването на Свищовската губерния. Свищовци с право се гордеят с миналото на своя град, защото с него са свързани събития, положили началото и определили много от насоките в стопанското и културно развитие на България.

6.1.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

От всички елементи на природната среда най-осезателно въздействие върху община Свищов имат поземлените и водните ресурси, а по-слабо горските и неметалните минерални ресурси.

В настоящото изследване оценката на природните ресурси се извършва с цел да се изясни доколко те съдействат за комплексното и агломерационно развитие на община Свищов.

6.1.1.1. ПОЗЕМЛЕНИ РЕСУРСИ

Поземлените ресурси са фактор от особено значение за развитието на община Свищов. Земята е "localis standi" и териториална операционна база за всяка човешка дейност, а в земеделието и горското стопанство тя е основно средство за производство. Огромното стопанско значение на земята се определя от плодородието на почвата, която представлява незаменим природен ресурс. Ето защо е необходимо икономично отношение към поземлените ресурси и намаляването на използването за неселскостопански нужди.

Общата площ на община Свищов е 625,5 км². Според последните данни от 2000 г. съотношението по видове територия е следното:

- земеделски територии - 527924 дка (84,4%);
- горски територии - 28926 дка (4,6%);

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

- населени места и други урбанизирани територии - 39514 дка (6,3%);
- водни течения и водни площи - 24989 дка (4,0%);
- територии за полезни изкопаеми и депа за отпадъци - 362 дка (0,6%);
- територии за транспорт и инфраструктура - 3791 дка (6,1 %).

От посочените данни се вижда, че основната част от територията на общината е заета от земеделски земи. Техният относителен дял е значително по-висок от средния за област Велико Търново. Много по-нисък е делът на горските и други територии.

Релефът на община Свищов има слабо хълмист и преди всичко равнинен характер. Прави впечатление, че между Дунавския бряг и "първия праг" на Дунавската равнина се простира обширна тераса, която образува Свищовско - Беленската и Вардимската низини. Освен за земеделие Свищовско - Беленската низина служи и като площадка за промишлена дейност. По-високите речни легла на р. Дунав също са усвоени от сградния фонд на гр. Свищов.

На юг от Дунавския бряг релефът е слабо хълмист, а на места и платовиден. Това спомага за развитието на селскостопанска дейност. В същото време значителна част от територията край реката е покрита с лъос. Това е създало условия за развитието на широко отворени към реката равнини. Наред с равнините особено място в релефа заемат свлачищата. Спецификата на геоложкия строеж на терена и непосредствената граница на общината с р. Дунав обуславят геоекологични проблеми, свързани със свлачища и регресивна ерозия. На територията на общината са локализирани 30 свлачища. От тях 21 са на територията на Свищов и прилежащите му земи, 3 от тях се намират в района на с. Вардим и 6 при с. Ореш. По своя характер те са активни и консолидирани. Тъй като в повечето случаи през последните години не са правени укрепителни и дренажни дейности, е необходимо активно участие в управлението на геоморфоложките процеси и финансиране на антисвлачищните мероприятия.

От земеделските територии прави впечатление, че непрекъснато намалява обработваемата земя и нарастват пустеещите земи (над 15%), което при качеството на ресурса просто е недопустимо. За развитието на земеделието от особено голямо значение е почвеното богатство. Преобладават карбонатни черноземни, по-малко ливадни черноземни, алувиално-ливадни и други почви. Почвите са богати на хранителни вещества и при съответните агротехнически мероприятия дават богата реколта. На места обаче черноземите са с деградирала структура. Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др.

Покрай брега на р. Дунав се простират ливадно-блатни почви. При тях се наблюдава високо ниво на подпочвените води, което не позволява отглеждането на земеделски култури, а само тополови и върбови насаждения.

Освен почвеното богатство за развитието на селското стопанство от значение са климатичните и водните ресурси. В изследваната територия са характерни условията на умерено-климатичния пояс, което благоприятства развитието на всички растения с относително по-малка топлолюбивост. Това е характерно за зърнените, зеленчуковите култури, слънчогледа, захарното цвекло, лозата и др.

6.1.1.2. ВОДНИ РЕСУРСИ

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Водният потенциал на община Свищов е значителен. В хидрографско отношение землището на общината спада към басейна на р. Дунав. Макар и гранична, р. Дунав има важно значение за развитието на стопанството. Нашият участък е от долното ѝ течение. Режимът на нейния отток е в пряка зависимост от климатичните условия в горното и средното ѝ течение. Тя има ясно изразен комплексен режим, тъй като му влияят множество фактори. Максимумът е през м. май, а минимумът през октомври. Тя е не само плавателна река, но се използва и като технологическо средство в химическата промишленост (в "Свилоза" АД).

В миналото бе създадена напоително-отводнителна система в Свищовско - Беленската низина, която обхваща 150 хил. дка земя. В момента напоителните мероприятия почти са спрени поради високата цена на водата и влошените ѝ качества. При евентуално подобряване дунавските води могат да напояват не само Свищовско - Беленската и Вардимската низина и оградните им земи, но и по-големи ареали от вътрешността на Дунавската хълмиста равнина.

Освен р. Дунав през землището на общината почти не протичат повърхностно течащи води. Съществуващите къси и малки рекички, наричани дерета, се пълнят с вода само през пролетта, когато се топят снеговете и ваят по-големи количества поройни дъждове.

В непосредствена близост до тях, в овразите и долищата има множество извори, които населението отдавна познава и използва. Наложително е да се извършат някои ремонтно-възстановителни работи при някои от тях.

Подпочвените води все още не са проучени добре. На много места в припокритите с лъсови наслаги мергелни глини се създават условия за натрупване на подпочвени води. Значителни количества са акумулирани и в Свищовско - Беленската и Вардимската низини. Те са на дълбочина от 0,5 до 1,5 м. под повърхността на земята. Представяват основен източник на водоснабдяване на града и селищата на общината. Все още не са напълно изследвани водите от дълбоките подпочвени слоеве, които при сондиране излизат на повърхността.

В Свищовската община има и находища на минерални извори. В с. Овча могила минералните води са с температура 45 градуса и са с повишено съдържание на хлорни, сулфатни, натриеви, калциеви и флуорни съединения. В изградените балнеолечебни заведения се лекуват заболявания на опорно-двигателния апарат, неврологични, гинекологични, стомашно-чревни, чернодробно-жлъчни и др.

При дълбоко сондиране през 1969 г. в околностите на града бе открита минерална вода с високи лечебни свойства. Изворът не е каптиран и не се използва за балнеоложки цели.

Поради недостатъчна информация относно водните ресурси в община Свищов се налага да се извърши едно цялостно проучване на водите в региона, което евентуално да бъде финансирано от някоя от присъединителните програми.

6.1.2.3. ГОРСКИ РЕСУРСИ

Като последица от природогеографските условия и от активната стопанска дейност и от активната стопанска дейност на човека в община Свищов се срещат

няколко типа растителност. В крайбрежието са разпространени влаголюбиви растителни видове, а в лъсовите ридове и плата - степна и полустепна ливадна и горска растителност.

Горските ресурси са сравнително ограничени. Получава се разлика между балансите на фирмите, извършили земеразделянето и тези, които се водят на отчет от Държавното лесничейство. Според първия източник площта е 28926 дка, а според Държавното лесничейство е 40104 дка., или разлика от 11178 дка. Според нас това се дължи на непълно разграничаване между ДГФ и горите в селскостопански фонд.

С най-голямо значение за икономиката са насажденията с канадска топола, която е не само бързорастяща горска култура, но е и с добри технико-икономически показатели. Край р. Дунав и островите се срещат естествени върбови и акациеви гори. С много по-малко значение са намиращите се в изследваната територия церови и изкуствено засадени борови гори.

В община Свищов има защитени природни обекти в местността "Персина", "Старият дъб" и др. В перспектива залесяването трябва да продължи, което ще доведе до запазването на склоновете към реката от бързо растящата ерозия и ще култивира терена.

6.1.1.4. ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ

Община Свищов е бедна на полезни изкопаеми. Единствено са разкрити такива от неруден произход. Геоложкият строеж предопределя наличието на варовик. Значителни запаси от инертни материали, главно пясък и чакъл, са разположени по р. Дунав и се експлоатират от Драгажен флот "Истър". Получаваният чакъл е основен фактор за строителството на единственото предприятие за траверси и др. стоманобетонени изделия именно в Свищов.

6.1.2. SWOT профил на ресурсната обезпеченост

Териториална структура и ресурси – положителни (силни страни):

- Значителни площи плодородна обработваема земя, по-голям относителен дял на обработваемата земя от средното за областта и за страната;
- Добри възможности за напояване и мелиорации в долините на реките;
- Добри почвени условия за отглеждане на лозя и овощни насаждения.

Териториална структура и ресурси – отрицателни (слаби) страни:

- Нарушена традиционната структура на земеползването след реституцията на земята, намален делът на обработваната земя;
- Чувствително намалени площите на трайните насаждения (лозята);
- Малък дял на горите в равнинните части на територията;
- Липса на механизми и мотивация за рекултивиране на нарушените територии;
- Замърсени водни течения;
- Замърсени земеделски земи;

- Малък дял на годните за напояване изградени поливни площи, разрушени и амортизирани хидротехнически съоръжения и напоителни системи.

Териториална структура и ресурси – възможности :

- Да се увеличава ефективното използване на богатия поземлен ресурс и да се подобряват неговите биопродуктивни качества;
- Да се увеличи делът на трайните насаждения – лозята при използване на оперативни програми;
- Да се подобри структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата;
- Да се възстановят разрушените хидротехнически съоръжения и напоителни системи.

Териториална структура и ресурси – заплахи :

- Да продължи влошаването на структурата на земеползване и раздробяването на земята вследствие извършването на делби между наследниците;
- Да продължи изоставянето на обработваемата земя без обработване поради липсата на реален пазар на земеделската продукция;

Природните условия и състоянието на природната среда в общината предполагат:

- допълнителни проучвания с оглед възможностите за използване на подземните води;
- увеличаване дела на оскъдните горски площи, главно такива с противоерозионна и противодефлационна цел;
- допълнителни проучвания и набелязване на мерки срещу свлачищните процеси;
- създаване на насаждения от бързорастящи горски видове в заблатени и преовлажнени участъци;
- възстановяване на напоителните системи.

6.2. Състояние на местната икономика.

6.2.1. Общо състояние.

Общинската икономика се характеризира с разнообразие на стопанските браншове. Според типа, тя се определя като икономика от промишлено-аграрен тип, тъй като по обем преобладава промишленото производство. Относно концентрацията на икономиката може да се каже, че тя не е налице в същински тип, но налице е географска концентрация само на някои видови производства от преработващата и добивната промишленост. Тук се имат предвид монополните позиции на "Свилоза" АД (в областта на производството на блокова и листова целулоза, изкуствена коприна) на ЗСКИ - производство на ж.п. траверси и ел. стълбове, донякъде добивът на инертни материали на драгажна фирма и някои други. При земеделски продукти специализация се проявява при производството на зърнени храни (пшеница, слънчоглед, грах), грозде и др.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Свищов е един от основните промишлени и аграрни центрове във Великотърновска област. Свищовската община развива смесен тип икономика, като главният предмет на дейност на фирмите са производство, търговия, услуги и доставка на хранителни продукти. Химическата и хранителната промишленост заемат значителен дял от общинската икономика. Комбинацията на наличните материална база, квалифицирана работна ръка, традиции в производството на някои продукти и плодородна земя са предпоставки за развитието на местната икономика.

Промишлеността има и определящо значение в структурата на икономиката на общината. Структурата и е представена основно от производство на целулоза, хранително-вкусова промишленост, производство на ж. п. траверси и електрически стълбове, шивашка промишленост и добив на инертни материали. Оценката на досегашната промишлена структура е, че тя е слабо диверсифицирана, но общината е с потенциал и амбиции за развитие на високотехнологични производства и задълбочаване на специализацията в областта на хранително-вкусовата промишленост.

Селското стопанство е важен отрасъл на общинската икономика. За развитието на селското стопанство на територията на общината съществуват изключително добри почвено-климатични условия. Към тези благоприятни фактори следва да се отнесе и наличният поземлен ресурс (84,4% от територията е земеделски земи), независимо че непрекъснато намалява обработваемата земя и нарастват пустеещите земи (над 15%), което при качеството на ресурса е недопустимо. Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др.

В пазарното стопанство качествените характеристики на икономиката се разглеждат като други показатели за нейната ефективност. Чрез тях се преодолява едностранчивото определяне на ефектите от стопанската дейност. Рентабилността на общинските предприятия е първият важен критерий (показател), отразяващ комплексно ефективността на предприятията и възвръщаемостта на капитала. Данните, с които разполагаме позволяват определянето на оперативната (търговската) рентабилност, която е базата за определяне на общата икономическа рентабилност. Тя показва ефекта (печалбата) на един или сто лева приходи.

По отношение на стоковия обмен взаимоотношенията са също слаби и едностранчиви. Основният продуктопоток от селата към града се свежда до доставянето на зърнени храни за преработка и продажба в мелничния завод и грозде за Винпром-Свищов. Известен обем продажби между града и селото се осъществява в областта на дърводобива, главно доставянето на дървесина за "Свилоса". За производството на сулфатна избелена целулоза при пълно натоварване на производствения капацитет на "Свилоса" АД по данни на дружеството се изискват годишно 220 хил. т. широколистна дървесина. Наличието на подобни потребности поставя дружеството и респ. общинската икономика в зависимост от производствените възможности на подотрасъл дърводобивна промишленост.

Общинската икономика, особено фирмите от преработвателния сектор задоволяват производствените си потребности основно с местни суровини и материали. Тук те могат да намерят почти всички суровини за хранително-вкусовата индустрия, която доминира в общината. От външни източници по-вече зависи и икономиката по отношение на енергоносители, някои строителни материали (цимент, тухли, дървен материал), горива и др. следва да се отбележи, че дефицит на суровини, материали и полуфабрикати не се наблюдава. Проблемът със

снабдяването е платежоспособността и кредитната политика на финансовите институти.

От технико-технологична гледна точка общинската икономика (промишленото и земеделското производство) определено може да се квалифицира като твърде ресурсоемко. На първо място високата ресурсоемкост е свързана с големите производствени разходи, невъзможност за икономии и оскъпяване на продуктите. Вторият проблем е свързан с предходния и свежда до неконкурентноспособността на произвежданите стоки на местните и външните пазари. Трето, високата консумативност на производството поставя под въпрос и устойчивото развитие на производствените отрасли и икономиката като цяло. Четвъртият проблем се явява проблемът с инвестициите и иновациите в производството, които понастоящем са твърде оскъдни.

Фирмите в общината се характеризират с голяма диверсификация на предлаганите стоки по асортимент и номенклатура. Общинската икономика като цяло анимира. Тя се нуждае от солидна терапия, подсигурана с реални и адекватни оздравителни програми, които да бъдат ресурсоосигурени.

Третият сектор играе все по-важна роля в обществените отношения, превръщайки се в медиатор между местната власт и гражданското общество. Няколко неправителствени организации играят особено активна роля в обществения живот не само на местно, но и на национално ниво. Други десетина неправителствени организации са спечелили определена значимост в организирането и провеждането на обществено значими дейности с разнороден полезен ефект.

„Свилоза“ АД, чрез основното си дъщерно дружество „Свилоцел“ ЕАД, е единственият производител в България на сулфатна избелена целулоза и продукти от нея. „Свилоза“ има структуроопределяща роля в българската целулозно-хартиена промишленост и е пазарен лидер в страната и региона. Дружеството следва амбициозна инвестиционна стратегия с цел укрепване на лидерските си позиции на Балканите и в Европа в целулозно-хартиената промишленост.

„ТЕЦ Свилоза“ АД е частна компания, производител на топлинна и електрическа енергия. Централата продава топлоенергия на разположените наоколо заводи и електроенергия на НЕК АД и участва на свободния пазар на електрическа енергия. ТЕЦ Свилоза притежава пристанищен терминал в Свищов и отскоро е концесионер на пристанищен терминал Видин – юг, пристанища по течението на р. Дунав с национално значение. Терминалите предлагат товаро – разтоварни съпътстващи услуги и разполагат с големи открити складови площи. Наличното пристанищно

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

оборудване позволява обработване на всякакви видове насипни и генерални товари и контейнери.

„Свилоса Ярн” ЕООД е единственият производител в България на вискозна прежда – сурово оптично бяло, цветно и матово, предназначена главно за производство на облекло, завеси и тапети на жилища.

Заводът за стоманенобетонни конструкции произвежда траверси от напрегнат бетон, вибрирани и центрофугални стълбове, специален бетон за Български сържавни железници и Националната електрическа компания. Произвеждат се и траверси, отговарящи на международните стандарти.

Детските млечни каши с марка “Слънчо” са известни както на вътрешния, така и на външния пазар. “Слънчо” АД произвежда детски храни, овесени ядки, макарони, висококачествени видове пшенично брашно.

Международно пристанище Свищов е разположено на километър 554 от устието на река Дунав и на 1825 километър от пристанище Регенсбург. Това е най-южната точка от българския участък на р. Дунав. От тук се простира най-краткият път до проходите на Стара планина, а оттам до Турция, Гърция и Близкия изток. Пристанището извършва натоварване, разтоварване, съхраняване, препращане и ремонтни дейности. То разполага със съвременно пристанищно и помощно оборудване и може да обработва всички видове сухи стоки и неопасни течни стоки.

Основано през 1948 година, “Винпром – Свищов” АД произвежда висококачествените червени вина “Каберне совиньон”, “Горчивка” и “Мерло”, продавани в Западна Европа и Япония.

„Томика – Метал” АД произвежда металорежещи машини, тривалови и петвалови листоогъващи машини, линии за развиване на рулони, изработва метална дограма и оборудване от черна и неръждаема ламарина за винарната и хранително-вкусовата промишленост.

“Устрем” ООД произвежда резервни част за трактори и комбайни, фуражомелки, веялки, контейнери за битови отпадъци, перфорирани сита, нестандартни машини, метални конструкции и инструментална екипировка.

“ТЕД – Производство” АД произвежда сухи пасти, бисквити и други сладкарски изделия.

ТПК “Талвег” произвежда връхни мъжки, дамски и детски облекла за спорт, туризъм и отдих. Почти цялата продукция е предназначена за износ, основно САЩ.

“Совата” АД е голям производител на царевица, пшеница, овес, грозде и др. селскостопански продукти.

“Драгажен флот – Истър” АД добива, преработва и продава инертни материали – чакъл, пясък и др. Извършва и речен транспорт.

“Месокомбинат – Свищов” ООД предлага месо и месни произведения. Предприятието е лицензиран износител за страните от Европейския съюз.

“Благоустройство и комунално стопанство” ЕАД извършва проектиране, строителство, ремонтно-строителни дейности, както и шивашки услуги. Предприятието организира сметосъбирането на територията на общината.

“Фаво” АД произвежда дървени изделия и работно облекло.

ЕТ “Ателие за реклами – Братов” извършва производство, дизайн и поддръжка на реклами, рекламни панели и др.

“Инвестстройконтрол” ЕООД извършва независим строителен надзор, инвеститорски контрол на строителни обекти и консултантски услуги.

“Водоснабдяване и канализация” ЕАД е дружеството, осигуряващо водоснабдяването на града и селата от общината.

Свои клонове в Свищов имат големи банкови и застрахователни институции.

Регионален център за малък и среден бизнес-Свищов, Ротари клуб-Свищов, Българска Стопанска Камара-Свищов са активни участници в гражданското общество

и инициатори на редица прояви и проекти в стопанския живот. Читалищното настоятелство на ПБНЧ "Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856" е достоен наследник на славните възрожденски традиции, носител на амбициозни и модерни инициативи. Успешната дългогодишна дейност на читалището е доказателство за способността на читалищните структури да се вписват в новите реалности и да се справят с предизвикателствата на съвременната епоха.

Накрая трябва да се отбележи и дейността на редица спортни и туристически клубове като ФК "Академик", ТД "Алеко Константинов", Баскетболен клуб "Олимпиец", Спортен клуб "Джудо спорт" и др.

6.2.2. Селско стопанство и горско стопанство

Разпределение на горската площ по вид на земите

Вид собственост	Площ в ХА	%
Залесена площ	4 607.00	91.5
Незалесена дървопроизводителна площ	302.00	6.0
Дървопроизводителна площ	128.00	2.5
Всичко	5 037	100.0

Залесената площ на територията на Община Свищов е 4 607.00 хектара, което е 91.5%, а незалесената площ е 302 хектара, съответно 6% от общата. Най-малък процент е площта за дървопроизводство, която е 128ХА или 2.5% от общата площ.

Относно обработваемите ниви, с най-голяма площ обработваеми ниви е с.Козловец (2477.014дка), а с най-малко е с.Алеково (75.062дка). Ерозирали и наводнени ниви има само в с Българско Сливово, като площта ерозирали ниви е 28.339дка. Общо за община Свищов пустеещите ниви са 1833.21дка, като най-много са тези в с.Ореш, с.Вардим и с.Драгомирово. Овощните градини на територията на общината общо са 1259.598дка., лозята са 800.512, а ливадите са с най-голяма площ, след обработваемите ниви, от 1480.757дка.

Населено място	Начин на трайно ползване							Общо, дка	
	Ниви				Трайни насаждения				
	Обработваеми ниви, дка	Ерозирали и навод. ниви, дка	Пустеещи необработваеми ниви, дка	Зеленчукови култури дка	Овощни градини, дка	Лозя, дка	Изоставени тр.насаждения дка		ливади
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
гр. Свищов	532,477		14,218		41,329	73,116	15,499		676,639
с. Алеково	75,062				307,249	0,500		7,498	390,309
с. Александрово	249,804		6,562				9,351	512,179	777,896

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

с. Българско Сливово	637,11	28,339	148,869		11,927	2,196	31,807	13,312	873,560
с. Вардим	224,423		236,996			83,313	36,979	24,227	605,938
с. Горна Студена	98,009		4,179					45,288	147,476
с. Деляновци	106,648					3,695	48,923		159,266
с. Драгомирово	1147,894		232,361					168,634	1548,889
с. Козловец	2477,014		199,314			86,812		98,621	2861,761
с. Морава	496,027		54,959			1,3	18,053	6,644	576,983
с. Овча Могила	119,121		130,295				150,301	59,805	459,522
с. Ореш	77,403		527,132			48,99			653,525
с. Червена	106,124		51,038			1,496	34,479		193,137
с. Царевец	333,18		222,267	4,123	20,026	404,345	229,49	270,801	1484,232
с. Хаджи-димитрово	111,956		5,021		879,067	94,749		273,748	1364,541
Общо:	6792,252	28,339	1833,21	4,123	1259,598	800,512	574,882	1480,757	12773,674
		8657,925				2634,992			23901,291
Общо земеделски територии	76984,395								

Относно собствеността на горските територии в общината, от общо 5 037 ха. горски територии в общината, 69% са собственост на Държавния горски фонд (ДГФ), 19,42% са собственост на частни физически лица, а само 1,15% са собственост на частни юридически лица. Собственост на Община Свищов са 522 ха, което близо 10,4%. По видов състав преобладаващият тип гори са нискостъблените и широколистните високостъблени.

ОТНОСНО СОБСТВЕНОСТТА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ В ОБЩИНАТА	
Горски територии в общината	100% / 5 037 ха
Държавен горски фонд (ДГФ)	69% / 3 476 ха
Частни физически лица	19,42% / 978 ха
Частни юридически	1,15% / 58 ха
Общинска собственост	10,37% / 522 ха
Собственост на религиозни организации	0,06% / 3 ха
ВИДОВ СЪСТАВ НА ГОРИТЕ	
Иглолистни	3,3% / 165 ха
Широколистни високостъблени	31,0% / 1 561 ха
Издънковидни за превръщане в семенни	8,3% / 418 ха
Нискостъблени	57,4% / 2 893 ха

6.2.3. Промисленост

Община Свищов се характеризира с многоотраслова структура на икономиката. По отношение на приходите по отрасли ясно са оформени три водещи отрасли – търговия, преработваща промишленост и селско стопанство. Според данните от НСИ, през 2012 г. 36% от приходите в общината са реализирани от

търговията, 30% - от преработващата промишленост и 22% от селското стопанство. Тези данни са представени в следващата таблица в хил. лв.

Сектор	Нетни приходи от продажба	Дял в общите приходи на общината
селско, горско и рибно стопанство	123 089	22,2%
преработваща промишленост	166 899	30,1%
ВиК	16 894	3,0%
строителство	13 081	2,4%
търговия	199 872	36,0%
транспорт	9 213	1,7%
хотелиерство и рестораторство	7 185	1,3%
съобщения и разпространение на информация	2 636	0,5%
операции с недвижими имоти	2 165	0,4%
научни изследвания	7 423	1,3%
административни и спомогагелни дейности	817	0,1%
образование	168	0,0%
здравеопазване	4759	0,9%
култура, спорт, развлечения	461	0,1%
други	661	0,1%
Общо за община Свищов	555 323	

Значението на преработващата промишленост може да се докаже и като се съпостави общия брой заети в този сектор, спрямо всички заети в общината. Заетите в преработващата промишленост са 25% от всички наети по трудово и служебно правоотношение, според данните от НСИ, предоставени в следващата таблица.

Сектор	Дял от общо заетите в общината
селско, горско и рибно стопанство	14%
преработваща промишленост	25%
ВиК	2%
строителство	3%
търговия	14%
транспорт	4%

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

хотелиерство и ресторантьорство	4%
съобщения и разпространение на информация	1%
операции с недвижими имоти	0%
научни изследвания	1%
административни и спомагателни дейности	7%
образование	14%
здравеопазване	5%
култура, спорт, развлечения	1%
други	1%
общо	100%

Както се вижда, в преработващата промишленост са заети $\frac{1}{4}$ от всички работещи лица в общината. Това показва една добра балансираност между различните сектори на икономиката с преобладаващо значение на трите основни сектора – промишленост, селско стопанство и търговия. Това показва възможност за провеждане на една активна политика за стимулиране на производството.

Структурата на промишлеността е представена основно от производство на целулоза, хранително-вкусова промишленост, шивашка промишленост и добив на инертни материали. Оценката на досегашната промишлена структура е, че тя е слабо диверсифицирана, но общината е с потенциал и амбиции за развитие на високотехнологични производства и задълбочаване на специализацията в областта на хранително-вкусовата промишленост.

6.2.4. Туризм

Културно-исторически паметници

Сграда Първо българско народно читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856”

Основано е на 30 януари 1856 г. от свищовци, които “воспалени от родолюбието си определиха по възможности да пожертвува всякий от едного дара, от когото Бог им подарил, за да поставят едно българско читалище с библиотека и музеом...” Около 1866 г. Николай Павлович прави първия опит за музейна експозиция – обогатява нумизматичната сбирка на читалището като подрежда монетите в специално доставен за целта стъклен шкаф, а на стената до него качва увеличени образци на 10-те български монети, публикувани от Раковски през 1860 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

През 1904 г. Кирил Д. Аврамов прави щедър жест и дарява на Свищовската община 200 000 златни лева за построяване на сграда за театър и читалище. Тя е построена в периода 1904 г. – 1908 г. по проект на австрийския архитект Паул Бранг.

Рождената дата на читалището е рождена и за първата Обществена библиотека в България. Ядрото ѝ е съставено от дарените 800 книги от Емануил Васкидович. Още през първата година от създаването си, библиотеката събира 2000 тома, а по-късно са набавени почти всички заглавия от предосвобожденското книгоиздаване. Особен интерес представляват съхранените 12 славянски ръкописа и още толкова старопечатни книги от XVI, XVII и XVIII век, дарените от родолюбивия свищовец Любен Янков, живеещ в САЩ, книги, сред които “Ад” на Данте Алигиери, издание на “Ню Йорк касел” с кожена подвързия, 18 каратово златно покритие на корицата и книжното тяло, чиито илюстрации са гравюри, изработени от Густав Дюре, и седемтомно пълно имперско издание на Уилям Шекспир, копие от началото на XIX век на оригинала от 1623 г. Подвързиите са кожени, също с 18 каратово златно покритие на книжното тяло и корицата, а илюстрациите са гравюри от известни художници, библиофилско издание в ограничен брой и много други.

През 1870 г. се поставя началото на Драматичния театър при читалището, което продължава творческата си дейност и днес. Художникът Николай Павлович се проявява тук като сценограф. Той е първият български театрален художник с академично образование. За любителската сцена създава завеса – изписана лира, универсални декори, както и специална декорация за постановката “Многострадална Геновева” /1870г./.

Сграда Ректорат на Стопанска академия”Димитър Апостолов Ценов”

Сградата на Академията е построена с помощта на дарените от Димитър Апостолов Ценов 4 250 000 златни лева по проект на архитектите Д. Цолов и Ив. Васильов. Това дарение е второто по големина в България след щедрия жест на братята Евлоги и Христо Георгиеви за построяването на Софийския университет. На 8 ноември 1936 г. Висшето търговско училище е открито тържествено от Негово Величество цар Борис III. През 1940 г. Александър Божинов /родоначалник на българската карикатура/ изрисува фойето му. След своето откриване през 1936 година свищовската Алма Матер е дала на България над 140 000 възпитаници.

Бюст-паметник на Алеко Константинов

Намира се в източната част на градската градина. На 22 май 1897 г. /10 дни след смъртта на Алеко Константинов/ в Свищов е основан комитет за увековечаване паметта на писателя. Комитетът обявява конкурс, в които участват 7 проекта. Единодушно е избран проекта “Щастливец” на скулптора Жеко Спиридонов. Тържественото откриване на паметника става на 9 октомври 1911 г. Построен е с волни пожертвования на граждани и институции от цяла България.

Копие на бюст-паметника е поставен през 1994 г. в библиотеката на университета в Чикаго, САЩ - град, посетен и описан от писателя 100 години по-рано в пътеписа “До Чикаго и назад”.

Къща-музей ”Алеко Константинов”

Родната къща на бележития български писател, хуморист и фейлетонист Алеко Константинов е построена през 1861 г. от неговия баща – Иваница Хаджиконстантинов, търговец на зърнени храни и строителни материали, по виенски образец, а от 15 май 1926 г. е къща-музей. В нея е пресъздадена богатата и красива атмосфера, в която живее заможното семейство на Алеко – просторни стаи, виенски

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

мебели, едно от първите пиана в България, купено от Иваница Хаджиконстантинов за неговите четири деца. Чрез изложените фотографии, книги и вещи се проследява живота и дейността на писателя. Разкошна за времето си, къщата е била достойна за височайш гост като руския император Александър II в съдбоносната за българите 1877 г. В музея се съхраняват стъклените със сърцето на Алеко Константинов, дрехите, с които е бил по време на убийството и една от пушките на убийците му, които напомнят за подлостта и жестокостта срещу една достойна и прекрасна личност, пред която се прекланя целия български народ.

Археологически обекти

Средновековна крепост “Калето”

След варварските нашествия от средата на III век на хълм в северната част на града е изградена крепост, известна под името “Кале” /араб. kale – крепост, укрепление/. На хълма и до днес са запазени останки от нея. На около 150 м югозападно от върха са открити два сегмента от крепостна стена и външна кула, чиято форма е трудно да се определи сега, поради силното ѝ разрушение. Стената е построена на склона на хълма и вероятно го е опасвала целия. Градежът е от края на III – началото на IV век сл. Хр. В крепостта са намерени находки от латинската епоха до късното средновековие, което говори за дълго и непрекъснато обитаване на хълма. Когато турците завладяват свищовската крепост /края на XIV век/, в нея е настанен постоянен гарнизон.

Най-ранно сведение за укреплението намираме в хрониката на турския пътешественик Нешри от края на XIV век. Крепостта е отбелязана и върху картата на Фра Мауро от 1459 г. под името Sisco. През XIV и XV век тя се споменава във връзка с походите на унгарския крал Сигизмунд /1396 г. / и на Владислав Варненчик /1444 г./ Обилни данни намираме и в съчиненията на турските хронисти и пътешественици от XVII век – Хаджи Калфа и Евлия Челеби. Градът отново се споменава при подписването на Австро-турския мирен договор през 1791 г. За последен път името на крепостта на хълма се среща във връзка с Руско-турската война от 1806 – 1812 г., когато руски отряд я превзема, разрушава укреплението и взривява цитаделата. Днес там може да се видят части от късноантичната крепостна стена и цитадела.

Римски град Нове /Novae/

Лагерът възниква в 45 г. и там е настанен първоначално VIII Августов легион, а в 69 г. идва I Италийски легион, който остава там до края на Античността. Обектът е разположен 4 км източно от Свищов.

Укреплението с размери 485 м на 365 м е издигнато непосредствено до високия дунавски бряг. Западно и югозападно от него се намира цивилно селище, в което са живели ветерани от войската, търговци, занаятчии и техните семейства. На 2 км източно от Нове е намерено друго селище, което вероятно в края на II век получава статут на самоуправяващ се град – муниципийум. В края на III и началото на IV век военния лагер постепенно се превръща в град – крепост със смесено военно и цивилно население. От 1960 г. на неговата територия се провеждат българо-полски археологически разкопки. В резултат на съвместните проучвания е разкрита укрепителната система на лагера и града, Принципията /Щаб на легиона/, в която са открити много постаменти за статуи, надписи, части от бронзови статуи, монетно съкровище от началото на IV век, един от редките склупторни портрети на император Каракала /311 г. – 317 г./ Находките от офицерските жилища са едни от най-ранните

материали в Нове – монети, вносни стъклени и керамични съдове. При проучване на Военната болница са открити медицински инструменти, осветителни надписи, стенописи, глинени лампи и др. Разкрити са легионната баня, сграда извън лагера, вероятно резиденция на легата на легиона. В нея са намерени 2 бронзови статуи в естествен ръст; Перистилна сграда – вероятно жилище на виден гражданин или висше военно лице.

През V – VI век Нове е известен като епископски град. Разкрити са множество базилики, в процес на проучване е една от най-големите на Балканския полуостров от втората половина на V век.

Последните сведения за града са от началото на VII век.

В момента Нове е най-добре проученият римски лагер в България, а част от най-представителните находки са изложени в археологическа експозиция.

Археологическа експозиция

Помещава се в една от големите къщи от Възраждането в Свищов, построена от Димитър Начович в първата половина на XIX век. На 30 януари 1856 г. в нея Димитър Начович, заедно с неколцина будни свищовски първенци поставят началото на Първото българско читалище с музей.

В тази експозиция са представени археологически материали, разкриващи живота в римския военен лагер и ранновизантийския град Нове. Предложените реконструкции на военния лагер, на най-важните военни и цивилни сгради и изложените находки позволяват да се надникне във всекидневния живот през тази епоха. Показани са колекции от глинени и стъклени съдове, бронзова пластика, монети, бронзови и сребърни украшения, архитектурни детайли, надписи, мраморни скулптори. Показани са главите на статуи на императорите Каракала и Максимин Трак, както и главата на Зевс. Заедно с изложените глави на бронзови статуи, тези експонати са уникални.

Църкви

Храм "Св. Димитър"

Най-старият и напълно запазен архитектурен паметник в града, строен вероятно в края на XV – началото на XVI век, представлява еднокорабна постройка с една полукръгла отвън и отвътре апсида, която обхваща почти цялата ширина на наоса. В църквата се съхранява дървен кръст с рядка художествена резбарска изработка. Върху сребърната му дръжка се чете надпис на църковно-славянски език с името на Йоан Матей – влашки воевода, и годината 1642 г. В двора на църквата е била разположена малка сграда - Килийното училище – обикновена асиметрична къща с отворен чардак, от която са запазили част от стените. На 50 – 60 метра южно от този храм се намират останките на друг храм – "Свети Георги", строен в края на IX – началото на X век. От него до днес са оцелели само основите на абсидата и част от основите на северната и южна стена.

Манастир "Св.Св. Петър и Павел"

От него е запазена само църквата, строена през 1644 г., според надписа във вътрешността ѝ, от майсторите Станко и Стойо. При ремонт през 1923 г. са разкрити стенописи, между които ясно личат образите на Матей Бесараб и жена му Елена. Църквата е вкопана в земята – цяла ѝ южна страна е в изкоп, а характера на терена е

наложил дворът на църквата да се развие на север, което противоречи на традицията. Това обстоятелство е наложило по северната страна да се развие навес, покрит от продължения северен скат на църковния покрив. Навесът е отворен и свързан с двора, а от двете му тесни страни е затворен с по-късно пристрояване.

Изключителен интерес представляват стенописите от средата на XVII век, които след реставрацията поразяват с автентичната си свежест и колорит, и са едни от малкото запазени в България от това време.

В началото на XIX век тук е манастишвал Неофит Бозвели. В двора на манастира се намират гробовете на Дамаскин Габровски – събрат на Паисий Хилендарски, който в 1771 г. е измъчван и обесен от турците; на дарителя на Стопанската академия – Димитър Апостолов Ценов и на дарителите на свищовското читалище – Еленка и Кирил Д. Аврамови.

Храм "Св. Преображение"

Това е трикорабна псевдобазилика, построена през 1836 г. Дървеният материал, използван при нейния строеж, е подарък от сръбския княз Милош Обренович. Иконостасът на олтара е образец на резбарското изкуство и паметник от национално значение. В храма се съхраняват среброковани икони на Стоян Кулумджич от град Велес. През 1868 г. тук запява първия български певчески хор, под ръководството на Янко Мустаков.

Манастир "Успение Богородично"

Намира се на 3 км югоизточно от града сред живописна местност. Старо предание разказва, че виден грък, изселен от Цариград, заживял в Свищов, като обикалял често околността на града, харесал гористата долина и решил да издигне църква със свои средства. Храмът към манастира е възобновен в края на XVI – началото на XVII век. През 1904 г. е построена сегашната църква с купол и камбанария.

Катедрален храм "Св.Троица"

В най-високата точка на града за XIX век се извисява величествен трикорабен четирикуполов храм с камбанария – кула над предверието. Построен е от известния български майстор Кольо Фичето и е осветен с тържествена служба на 19 септември 1867 г. За да оживи и направи приветливо грамадното тяло на храма, майсторът въвежда ритмично вертикално членение на фасадите чрез стройни полуколонки, свързани с фриз от малки слети арки, а всяка острота смекчава с леко извити и вълнообразни форми и очертания. Плавно движещият се корниз се явява като логичен обединяващ завършек на цялата фасадна композиция. Тук за първи път Кольо Фичето нарушава строителния канон, изискващ към източната фасада да се прилепи малкото тяло на абсидата и превръща цялата източна фасада в огромна апсида с огъната вълнообразна форма, органически свързана с тялото на църквата и в хармония с общата архитектурна композиция.

Във вътрешното пространство стройни колони с опростени капители, върху които стъпват арки и висящи куполи са облени от светлина и пространството се възприема цялостно с подчертана монументалност и жизненост.

Иконостасът на храма е изработен от известния майстор Антон Пешев – Дебралията в периода 1870 – 1872 г. Множеството от икони в храма са дело на именития български художник и иконописец от Свищов Николай Павлович. Неговият начин на изобразяване е нов, смел, реалистичен по своята изява с характерно образен психологизъм.

В храма са служили при посещение в Свищов първият български екзарх Антим I /1872 г./, през същата година – първият търновски митрополит Иларион Макариополски, в 1889 г. епархийският архиерей митрополит Климент /Васил Друмев/. На 28 юни 1877 г. руският император Александър II присъства на отслужването на първия молебен за преуспяване на руското оръжие в предстоящите битки. Негов дар са шестте камбани, монтирани на построената в периода 1883 – 1886 г. камбанария, дело на майстор Генчо Новаков. Храмът и неговия иконостас са обявени за паметници на културата с национално значение.

Храм “Св.Св. Кирил и Методий”

Построен е през 1874 г. и въпреки това трудно може да се отнесе като паметник от тази епоха. По-скоро църквата принадлежи към следосвобожденския период на архитектурата в страната. Нейната вътрешно-пространствена моделировка със силна тенденция към централна постройка, както и нейното външно фасадно и силуетно оформяне дава право да се разглежда повече като строеж на едно преходно време между късното Възраждане и следосвобожденския период. Осветена е от първия търновски митрополит Иларион Макариополски на 4 ноември 1874 г.

Храмът е построен със средства, завещани от Ангел Балабанов, свищовец, живял в Букурещ, Румъния. През 1872 г. той завещава 1000 австрийски жълтици за построяване на църква в двора на родния му дом. След смъртта на Ангел Балабанов, костите му са пренесени от Букурещ в Свищов през 1890 г. и са поставени в специална гробница в църковния двор.

Храм “Св. пророк Илия”

Храмът е построен през 1835 година. Масивните зидове и характерните сводове на храма издават стара архитектура, при което е постигната отлична акустика.

Паметници и местности от историческо значение

Кулата на градския часовник

Изградена е в началото на търговската улица от майстор Богдан по времето на султан Мустафа III през 1763 г. за нуждите на свищовския еснаф. С надпис на арабски език върху две мраморни плочи се дават данни за нейния строеж.

Кулата се състои от главен корпус и двукатна дървена надстройка. Корпусът е пресечена пирамида с квадратна основа. Цялото тяло е изградено от камък с обработено лице на варо-пясъчен разтвор. През 1890 г. е поставен нов часовников механизъм, изработен в Австрия.

Паметникът на свободата

В непосредствена близост до Катедралния храм “Св. Троица” се издига Паметника на Свободата. През 1889 г. будни свищовски граждани създават Комитет за овековечаване паметта на свищовските борци, участници в национално-освободителните борби, като канят Стефан Стамболов за почетен председател. На 2 февруари 1912 г. е обявен конкурс за изработване на фигурите. Като най-сполучлив, журито определя проекта на Марин Василев. Паметникът е завършен през 1934 г. с доброволни помощи и е открит официално на 7 октомври същата година.

Исторически парк “Паметниците”

С това название е известна местността Текир дере, намираща се на 5 км източно от Свищов. На това място е извършен десантът на руските войски в нощта на 26 срещу 27 юни 1877 г., оттук започва техния освободителен поход. В тази местност се издигат белокаменни обелиски в памет на загиналите руски войници в битката за освобождаването на град Свищов. Местността е превърната в парк на Освободителите. През 1977г. тук е построен музей “Преминаване на руските войски-1877”.

Етнография

Свищов: Етнографска експозиция

Помещава се в Сладкаровата къща, построена през 1800 г. по образец на планинските къщи в село Арбанаси. Тя грабва погледа с внушителния си външен вид, приличаща на малка крепост. Състои се от приземие, което е било цялото изба и етаж с жилищна част, изолирана от стопанската част. Външните стени са зидани от грубо обработен камък. Единствения декоративен елемент по фасадите е малкия еркер на дългата улична фасада. Този еркер заедно с чардака, опасващ северната част на къщата, са били любимо място за посрещане на гости.

Експозицията представя търговския подем на града в епохата на Възраждането. Битът на населението от свищовския район е показан в залите със селски носии и произведения на ювелирното изкуство – накити, църковна утвар, съдове и др. В двете мази са представени основните поминъка на свищовлии – винарство и риболов.

През 1977 г. Мария и Ангел Патлови завещават своето движимо и недвижимо имущество на Историческия музей в града. В т. нар. Патлова стая е експонирана част от тяхното дарение-мебели в стил “Ампир”, картини и сервизи.

Атракциите като ресурс за развитие на туризма

От 2008 г. Свищов е домакин на изключително събитие, свързано с алтернативния туризъм – Фестивалът на античното наследство „Орел на Дунава”. Той е първия по рода си в страната ни и се организира от Общината съвместно със СНЦ ”Съвет по туризъм – Свищов”. Традиционно участват няколко реенактори (възстановчици, реконструктори) от Италия, Полша, Румъния и България, които възстановят бита, военските умения и културата на Великата Римска Империя.

В програмата на фестивала са включени:

- Гладияторски игри;
- Битки между легионите и варварите;
- Надбягвания с колесници;
- Традиционен Римски Пазар;
- Традиционни римски банкети;
- Театрални постановки и танци;
- Пазар на роби;

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

- Триумфални маршове;
- Музикални спектакли на фона на факли;
- Възстановяване на антични римски обичаи;
- Културни мероприятия и археологически конгреси;
- Изложения на римски оръжия и предмети.

Фестивалът се отразява широко от националната и местните медии и се посещава от множество български и чуждестранни туристи. Провежда се всяка година в края на Май-началото на Юни.

Актуално състояние на туристическата индустрия в района

Локациите с изявен потенциал и интерес за туристическо развитие в община Свищов са културно-познавателен туризъм и древна история;

Основни задържащи фактори за развитието на туризма в района, са лошият пътен достъп до туристическите дестинации и недостатъчните или липсващи такива, местни инициативи и ресурси.

Туристически потоци

За обема на туристическия пазар, измерван като брой туристи, посетили съответната дестинация в рамките на една година, може да се съди по два показателя, които се наблюдават от националната статистика: количеството на осъществените нощувки в средствата за подслон и местата за настаняване и средната продължителност на пребиваването в дестинацията на туристите, които са отседнали в средствата за подслон и местата за настаняване. Измерен по тези показатели, обемът на пазара е значително подценен поради обстоятелството, че той не обхваща няколко съществени туристически потока: (1) потокът на туристи, които посещават съответната дестинация само за ден или част от деня без да отседат; (2) потокът на туристи, които отседат в близки и приятели; (3) потокът от туристи, които отседат в частни квартири срещу заплащане без последните да отчитат това; (4) потокът от туристи, които прихождат през деня в рамките на даден отрязък от времето, но предпочитат да нощуват извън дестинацията (това е особено популярно за времетраенето на фестивалите и празниците в района).

таблица 1 Брой хотели

<i>години</i>	2003	2004	2005	2006	2007	2009	2011
България	849	1018	1230	1348	1526	1613	1692
Северен централен	61	64	83	10	133	149	161
Свищов				7	8	12	13

Броят на отчетените нощувки на туристи в Свищов през 2011 г. е 4011.

Брой и структура на посетителите в туристически обеки:

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	българи	чужденци
Община Свищов	25318	740

Основните целеви групи, които съставляват туристическия поток в територията са:

- Чуждестранни туристи – около 500 годишно
- Румънски посетители и туристи в Свищов – около 2250

След пускането на редовната линия с кораб между Свищов и Зимнич, средногодишно в Свищов пристигат около 2250 румънски туристи. По-голямата част от тях са на еднократни посещения с търговска цел. Но немалко нощуват в града. Броят на българите, които посещават Зимнич е значително по-малък, тъй като той е по-малкият и по-слабо развит от двата града.

- Полски археолози, работещи по разкопките на римската крепост „Нове” – 5;
- Участници (около 200 души) и посетители (4000-5000 души) на Фестивала на античното наследство „Орел на Дунава;
- Туристи, посещаващи къщата на Алеко Константинов, включена в програмата „Стоте туристически обекта” и ученици - с образователна цел;
- Любители на лова – местни граждани и чужденци – особено в ловните полета в Зимнич и на Вардимски остров;
- Орнитолози и еколози, посещаващи островите и влажните зони по р. Дунав;
- Туристи от туристически кораби по р. Дунав, които акостират в Свищов и посещават гр. В. Търново;
- Гости на Свищов – предимно семейни посещения.

Настоящи туристически продукти

Свищов: Първи маршрут (5 км). Той води от града на изток до парка “Паметниците”. Това е път към изгрева на слънцето, към изгрева на българската свобода. Този път се плъзва край дворищата на някогашния славен 33-ти пехотен Свищовски полк, свързал името си със свидните жертви край Чаталджа, Дойран и Каймакчалан. Минава се покрай Винпром, където се произвежда прословутото свищовско каберне. Неусетно навлизаме в района на добре подредените свищовски лозя, известен като местността Стъклен. От двете страни на пътя се виждат обработени с голяма грижа и любов лозя, които са прегърнали в къдравите си обятия множество вили. На север е р. Дунав и румънската низина. Неусетно се стига до останките на древния римски град Нове. Сега тук е създадена археологическа база, която разкрива лагера на I италиански легион, дошъл да защитава интересите на Рим срещу многобройните нападения на варварите. В края на маршрута е една светиня - паметникът “Паметниците”. На това място руските войни през нощта на 27 юни 1877г., водени от генерал Драгомиров, са форсирали Дунава, водили лют бой и с кръвта на 814 свои другари, освободили още същия ден Свищов. В този парк с развалнувано сърце и свалени шапки ще се приближим до снежнобелите паметници на руските войници, до паметната плоча на пластунската стотня, изкачила заветния хълм и до

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

воденичката, където за първи път се прегърнали освободители и освободени. И ще помълчим. А сетне ще изслушаме един неповторим разказ и ще се разходим по една красива свещенна земя, напоена с кръв и украсена с рози, които са по червени от всякъде другаде.

Втори маршрут (1,5км). Той води на югоизток от града. Това е пътят за В.Търново. По пътя се простират разсадникът на градините и парковете в града, много млади лозя, паркът с хижата на ловно-рибарското дружество, обекти на горското стопанство и др. Крайната цел на маршрута е свищовски манастир. В района се намира паметна чешма с поетичен надслов върху мрамора, която напомня за размирните времена от 1876г. Мястото ни е скъпо, защото след Левски и след отец Агапий в манастира големият руски хирург Пирогов е разположил своята първа полева хирургия.

Трети маршрут (30км). Той е продължение на втория маршрут. Постепенно на югоизток навлизаме в територията на аграрно промишлен район, като преминаваме през с. Царевец, някогашно владение на султанката, през селата Козловец и Алеково. Маршрутът завършва при с.Горна Студена. Тук някога е била главната кнартира на руския император. Тук той е дочакал славната вест: "Падна Плевен!" Сега на това място има музей.

Четвърти маршрут (8км). На изток след парк "Паметниците", като се мине покрай рибната база, се стига до с. Вардим. В близката околност са минали Дунав четата на Филип Тотю и на Хаджи Димитър и Стефан Караджа. Стигаме до Вардимския остров. Един чуден къс земя, населен от птици и животни. На острова има интересна растителност, която привлича вниманието на учените. Тук растат няколко вида дъб. Наличието на плаж е приятно допълнение.

Местни заинтересовани страни и организации, работещи в сферата на туризма

През 2003 г. в Свищов е създаден "Съвет по туризъм", включващ представители на Общината, Стопанска академия "Д. А. Ценов", музеите, читалищата, екологични и други нестопански организации от града, както и бизнесмени. Основната цел на този съвет е да се възстановят туристическите традиции в общината и да се създадат нови туристически продукти. Фокусът на развитието на туризма се поставя върху използването на уникалните културни паметници и на природните дадености на територията на общината, за да се увеличи приноса на сектора във формирането на БВП в местната икономика и да се създадат нови източници на приходи за жителите.

Информация за базата за настаняване и допълнителните услуги в туристическия район

- Хотел „Ivanoff“ предлага 30 стаи и 3 апартамента в триетажния корпус /А/ с капацитет за 70 гости и 65 стаи в пететажния корпус /Б/ с капацитет за 190 посетители. Всички стаи са с ново обзавеждане и са оборудвани със собствен санитарен възел, телевизори с кабелна телевизия, интернет и всичко необходимо приятна почивка
- Хотелски комплекс "Манастира" е разположен в живописна планинска местност непосредствено до възстановения от 16 в. манастир "Успение

Богородично". Местността е известна с уникалния си климат, с манастира "Успение Богородично" и водата, извираща срещу манастирските порти. Струва си да промените маршрута си заради това място, където водата във външното спа джакузи е целогодишно 37-39 С, а напитките се сервират денонощно. Механата на хотела предлага отличен избор от местна кухня и подобаваща селекция на вина. Комплексът разполага с 20 стаи и апартаменти. За децата има малък зоопарк с пауни, козички, пони, чинчила, костенурки и др. Детски кът и паркова среда за игри. Предлага и езда на пони за най-малките.

- Хотел „Военен клуб” - Хотелът е ведомствен и разполага с 24 места -12 стаи и 3 апартамента. Всяка стая е обзаведена с климатик, телевизор, включен към кабелен оператор и разполага със самостоятелен санитарен възел. Хотелът към Военен клуб в гр. Свищов предлага уют и спокойствие на гостите.
- Хотел „Меги” се намира на площад "Свобода", срещу църквата "Св. Троица", на 15 мин. от центъра на града. Хотелът разполага с 4 двойни и 3 тройни стаи
- „Къщата за гости” е разположена в старата част на Свищов, на две минути от гарата и пет минути пеша от центъра на града и Академията. Къщата е оборудвана с локално парно, безжичен интернет, и предлага живописна гледка към дунавския бряг. Гостите разполагат с обща дневна, кухненски бокс, двор, телевизор във всяка стая. В процес на изграждане е и механа. Къщата е на два етажа. На всеки етаж има по три стаи, от които две двойни и четири тройни.
- Хотелски комплекс и учебен "Корпус ЮГ" е разположен в рамките на спортният комплекс на Стопанска академия "Димитър Апостолов Ценов", на входа на град Свищов от пътя за Велико Търново.
- Семейен хотел "Перун" се намира в непосредствена близост до град Свищов, разположен между местността "Паметниците" и древния римски град "Нове". Построен е в гориста местност с живописна гледка към река Дунав. Инфраструктурно е свързан с междуградския път Свищов - Русе. Хотелът разполага с 40 места разпределени в 5 двойни стаи, 8 стандартни и 6 луксозни апартамента. На гостуващите се предлага безплатен паркинг с достатъчен брой места.
- Комплекс "Дизма" разполага с луксозни апартаменти, двойни и единични стаи. Разположен е в сградата на бившата "Стара баня" на гр. Свищов – паметник на културата, построен през 1932 година в стил сецесион.
- Хотел-пансион „При попа” се намира на 900 м. от центърът на града в района под пл. „Свобода”. Хотелският комплекс се състои от две сгради. Първата сграда, завършена през 2010 г. и е изцяло ново строителство, а втората е Къщата за гости. Двете сгради са изцяло съобразени с нуждите на своите гости.
- Хотел „Калето” се намира в сърцето на историческия център на гр. Свищов, над брега на река Дунав. Хотелът и красивата ресторантска част са оборудвани с големи панорамни прозорци и тераса от където посетителите могат да се наслаждават на красивата гледка към града и реката от всички стаи. Хотелът е наистина едно привлекателно място заобиколено от

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

паркова част и красотата на необятния Дунав. Историческата местност „Калето“, основните забележителности на града, художествените, търговските и пешеходни зони дават възможност за разходки и релакс.

Потенциални продукти за дестинацията

Туристически продукт I

Фокус: уникалната флора и фауна на дунавските архипелази от централния участък на река Дунав

Обосновка: Намиращите се най-южната точка на река Дунав общини споделят общи географски и исторически дадености, представляващи ценност за развитието на туризма в региона. Островите Персина (Белене), Вардим и по-малките островчета около тях са влажни зони от международно значение, определени от Рамсарската конвенция от 1971 година с характерно, впечатляващо многообразие на растения, водни обитатели, птици и животни. Една от най-големите в България Рамсарски зони с площ близо 7000 дка. е комплекса Беленски острови. Там се намира природния резерват „Персински блата“, обявен през 1981 г. за защитена територия. Най-важният тип екосистеми в Парка са заливните крайдунавски гори и вътрешни блата. За опазване на тези хабитати са обявени редица защитени територии: резерватите „Китка“ и „Милка“, разположени на едноименните острови от Беленския дунавски архипелаг, обявени с основна цел запазване на първичната характерна растителност и като местообитание на редкия морски орел; резервата „Персински блата“ и защитена местност „Персин изток“, обхващащи източната част на остров Персин, обявени с цел опазване на гнездови колонии на редица видове птици и съхранение на типични заливни гори, блата и блатна растителност; защитената местност „Кайкуша“, разположена на южната граница на Парка, обявена с цел опазване на естественото местообитание на редки водоплаващи птици и растителни видове, както и характерния облик на района. Друга природна забележителност са 18 вековни дървета (предимно бяла топола т.нар "каваци"), намиращи се на остров Персин, с обиколка между 5 — 6,5м, височина 23 — 26м и възраст 150 — 200 год. На територията на резерватите се срещат над 170 вида птици, като голяма част са световно застрашени видове — морски орел, малък кormоран, червеногуша гъска, белоока потапница, ливаден дърдавец, къдроглав пеликан, мочурно шаварче и др. с над 170 вида птици, някои от които са: блестящ ибис, малък кormоран, черночела свръчка, червеногуша гъска. Над Беленския дунавски архипелаг се пресичат пътищата на прелетните птици (via pontica и via aristoteles), много от които гнездят в резерватите на архипелага. Вардим е третият по големина български дунавски остров след Персина и Козлодуй. аст от острова се залива при пролетните пълноводия и образува гора от заливен тип. В източната и западната части (нагоре и надолу по течението) се появяват пясъчни коси. Поради временния им характер, на тях не успява да се развие растителност. На него расте специфичен воднолюбив екотип на летния дъб (вардимски дъб), както и дръжкоцветен дъб и бял бряст с подлес от черна акация. Разпространени са още бяла върба, бяла и черна топола, блатно кокиче, дяволски орех, горска лоза. Островът е едно от петте най-важни места в България за гнездене на голям кormоран, нощна чапла и лопатарка и това го прави международно значим от орнитологична гледна точка. От общо 75 вида птици на острова, 31 са посочени с европейско природозащитно значение. Освен тях се среща и морски орел, наблюдавани са малък кormоран, гривеста чапла и блестящ ибис.. За защита на естествените насаждения от вардимски дъб и големите колонии от водоплаващи

птици, местността „Старият дъб“ е обявена за резерват, а по-късно е прекатегоризиран в защитена местност. Скритите, девствени красоти на влажните зони от крайдунавските земи и островите понастоящем са достояние само на малцина посветени, на туристи и посетители .

Долното течение на р. Янтра - Янтра е името на една от често споменаваните и популярни реки на територията на България. Причините за това са разнообразни, а най-традиционните се крият в нейните чисто географски данни. Тяхното съдържание е следното: река Янтра, наричана в древността с латинското име Ятрус, е десен приток на река Дунав. Извира от височина 1340 м при вр. Атово падало – някъде край подножието на вр. Хаджи Димитър в Шипченския дял на Централна Стара планина. Така, по пътя си към Дунава, пресича Предбалкана, а също – и Дунавската хълмиста равнина. Янтра се влива в Дунав източно от гр. Свищов, близо при с. Кривина. Общата дължина на Янтра е 286 км, а водосборната ѝ площ, която събира водите на притоците – Росица, Белица, Лефеджа, Елийска, Студена и др., е 7862 кв.км.

Ако за миг обаче, забравим за географската статистика, свързана с р. Янтра, ще получим възможността да си представим един друг свят, за щастие – реално съществуващ. Безспорен лидер сред ценителите на природните дадености на реката, може би, са преди всичко рибарите. По цялата дължина на речното корито, подходящите за практикуване на риболов места са невероятно много. Янтра задоволява потребностите на риболовците почти цялогодишно, а богатите на кефал, уклея, шаран, скобар, каракуда и други видове риба речни води изпълват с радост и задоволство всеки, решил да прекара свободното си време с въдица край брега.

Други, и то много добри приятели с реката, са всички почитатели на екстремното спускане по буйно течаща вода, или иначе казано – любителите на рафтинга. Затова, през последните години, членовете на различни клубове за 'адреналинови' изживявания в страната, усилено проучват най-подходящите участъци по дължината на Янтра и често си организират приключения по вода, съчетани с пикник и палатков лагер под открито небе.

Едно от тези живописни и желани кътчета речно пространство се намира малко преди вливането на Янтра в река Дунав – някъде между Русе и Свищов. Името на село Беляново вероятно е познато предимно на най-запалените природолюбители и туристи, които не биха отказали разходка до този далечен и малко затънтен край на България. Точно край Беляново, реката е извайвала с години чудно красив каньон, за скалните ниши и кухини.

В Белене е обособен екологично чист район със съхранено уникално биоразнообразие, комплекс от Дунавски острови (включително най-големия български Дунавски остров – Персин/Белене), благоприятни почвено-климатични условия, богато културно-историческо наследство, съхранен местен фолклор, запазени традиции и обичаи, религиозно многообразие (католици и православни християни и мюсюлмани). Всички те съдържат в себе си потенциал за развитие на различни форми на туризъм – екологичен, културно-исторически, орнитоложки, велосипеден, пешеходен, риболовен, воден, религиозен и др.

През 2000 г. е обявен Природен парк „Персина“, който е единствен по поречието на река Дунав. Успешното функциониране на Дирекцията на Парка подпомогна запазването и популяризирането на уникалното биоразнообразие на територията, като постави основите за развитие на екологичен, орнитоложки и велосипеден туризъм.

Възможни дейности: Потенциалът за засилване на туристопотока е голям, възможни са екологични тематични турове, както и комбиниране на излетите в природата с приключенски туризъм.

Туристически продукт II

Фокус: Реенактмънт туризъм. Исторически възстановки, - представления и фестивал на античното наследство, с фокус върху общата римска история на трите общини.

Обосновка: Потенциалът за засилване на туристопотока е голям, възможни са екологични тематични турове, както и комбиниране на излетите в природата с приключенски туризъм.

Същото, и в по-голяма степен се отнася до тракийските селища, римските и късноантичните кастели и крепости в тази част на лимеса на империята. Още от времето на неолита Големият завой на Дунава е населен. Множеството тракийски могили са свидетелство за обичаите и културата на местните траки от племето гети. Новооткритото тракийско Свищовско златно съкровище, едно от най-старите в нашата страна, събуди интереса на изледователи, медии и туристи. Културният микс в наследството на гетите, римските легиони и византийците, готите от Мизия и по-новите стопани на поселищата около Големия завой на Истър – българи и славяни, е видим и отчетлив белег на големите преселения на народи, на отпечатъка на времето. Крепостите и кастелите Нове, Димум, Ятрус маркират хилядолетните селищни центрове, които и днес са общинските центрове Свищов, Белене, Ценово. Възникнали като укрепления на римски военни части Нове, Димум и Ятрус се превръщат в процъфтяващи римски и византийски градове с богата материална и духовна култура. Щастливо стечение на обстоятелствата е незастрояването на тези локации и възможността за експониране на откритите при археологически разкопки сгради, както и за разкриване на нови обекти от епохата на античността. Има свързваща нишка за трите крепости от античността, които са разположени една след друга по течението на Дунав – битието им на военни твърдини, защитаващи една от най-трудните граници с общ армейски ресурс. Първи Италийски легион, както и ауксилиарните и конни части, подчинени на командването на легиона, не само формират отбранителната линия срещу варварските набези в течение на векове, но и са инженери и строители на пътищата, крепостите, сградите и другата инфраструктура на римската провинция.

Нове е най-големия и добре изучен археологически комплекс в регион „Дунав-юг“. Нове е основан като римски военен лагер през 45 г.сл.Хр. от VIII Августов легион по времето на император Клавдий и се развива като късноримски и ранновизантийски град на Дунав. По време на дългата си история Нове е посещаван от някои от императорите: Траян (98-117 г.сл.Хр.), Адриан (117-138 г.сл.Хр.), Каракала (198-217 г.сл.Хр.). Има предположения, че Император Максимин Трак (235-238 г.сл.Хр.) е роден в Нове. През 69 г.сл.Хр. в Нове се дислоцира Първи Италийски легион, който защитава границите на империята в продължение на векове. Легионът участва в редица победни сражения, между които Войната с даките на Траян, походите на Северите на изток и т.н. Единствено Нове остава непревзет от 70-хилядната армия на готския вожд Книва в 250 г. В края на 6-ти и началото на 7-ми век Нове е център на отбраната на византийската армия срещу постоянните атаки на славяни и авари. Сред разкритите обекти в Нове е щаба на легиона (Принкипия), военната болница

(Валетудинариум) – най-голямата разкривана в териториите на империята, легионната баня, офицерски жилища, крепостна стена с проучени западна и южна порта. Впечатлява и сграда, разположена около вътрешен двор с басейн. На това място по-късно е построена сграда, обитавана по време на готското присъствие в Нове – т.нар. “Дворец на Теодорих”. Друг впечатляващ обект е Епископския комплекс: голяма базилика, малка базилика, баня, баптистерия, жилищни помещения. Базиликата е една от най-големите на Балканския полуостров, трикорабна, с размери 44.90/24.30м. От 476 до 486-88, Нове е главна резиденция на готския крал Теодорих Велики, впоследствие завладял Рим и създал готско кралство със столица Равена на територията на днешните Италия, Австрия, Словения, Хърватско. В Нове са разкрити многобройни ценни археологически находки, експонирани в Градския исторически музей, както и в Регионалния и Националния исторически музеи. През последните години Нове се радва на нарастващ интерес сред българските и чуждестранните туристи, разполага с добра инфраструктура, посетителски център и предлага възможности за събитийен туризъм и анимационни дейности.

Кастелът Димум датира от I в. от н.е., когато тракийското селище с флотска база прераства в укрепен граничен лагер. Тук е била границата между тракийското царство и римската провинция Мизия по времето на първия римски император Октавиан Август. Димум е много важен пункт, който още със създаването на провинция Мизия в началото на I в. е митническа станция. В Димум в началото на II до края на III в. е стационарна ала (конна военна част), която е изградила и крепостта. Димум е обявен за паметник с национално значение през 1968 г., разкрити и проучени са част от укрепителната система на кастела, южната кула на западната крепостна порта - порта претория, множество артефакти и монети. Все още не са ясни границите на античния град, но разкритото дава надежди за бъдещи открития и за експониране на нарастващите находки от археологическите обекти.

Римският и ранновизантийски град Ятрус е съществувал при устието на Янтра в близост до днешното село Кривина, Община Ценово в Русенска област. Тя просъществувала до VII век, залоичена от прииждащите от север славяни, авари и прабългари. Върху развалините му през 8 - 13 век съществува старобългарско селище. Ятрус заемал площ около 3 ха. Защитен бил с масивна каменна стена с издадени навън кули. През 1958 г. са открити източна порта, обществени и частни сгради, 2 старохристиянски базилики и др. Намерени са железни мечове, керамика, златни монети от 10 век, железни оръдия на труда и др. Ятрус е античен град, притежаващ потенциал за включване в тематични турове и място, което ще предлага още много археологически разкрития и изненади.

От 2008 година в град Свищов се провежда единственият в България реенактмънт фестивал „Орел на Дунава“. Фестивалът пресъздава военния бит и сблъсъците между Имперски Рим и вражеските племена и народи; съдържа богата културна програма и вече се превърна във форум за среща на любителите на античността от различни краища на България и Европа.

През последните години в страната ни са правени опити за исторически възстановки, но никога в такъв мащаб, с такава продължителност и с такава голяма международно участие. За първи път организаторите на Фестивала в Свищов успяват да привлекат големи международни групи за исторически възстановки, които имат дългогодишен опит, традиции и наброяват стотици членове. Реенактмънта се радва на голяма популярност в Европа, като календара на групите за възстановки е запълнен няколко години напред.

Един от големите успехи на българския фестивал е, че той успя да влезе в международния календар на събитията, и интерес за участие в него проявяват групи не само от Европа, но и от Съединените щати. През 2010-та година свищовската група за реенактмънт и антични възстановки "Първа тракийска кохорта" участва във римския фестивал "S.P.Q.R.", и след блестящото си представяне бе поканена отново и бе единствената група от България, която взе участие на фестивалът „Natale di Roma” през април 2011 г, който е най-голямото събитие за римски исторически възстановки, провеждан за девета година и прославящ 2764-годишнината от основаването на Вечния град.

Докато в първото си издание фестивалът наблегна на военните възстановки на Древният Рим, във второто издание, проведено през септември 2009 година, историческият обхват и фокус бе разширен с възстановки на редица културни събития, традиции, бит и обичаи. Тенденцията се запази и в третото издание на Фестивала, проведено в периода 4-6 юни 2010 година. В програмата бяха включени и театрални постановки, концерт на оригинални антични инструменти, както и премиера на операта "Норма", проведена се на открито - на Амфитеатъра на крепостта "Калето".

- Възможни дейности: Популяризиране на фестивала на античното наследство „Орел на Дунав”, турове, реенактмънт събития и демонстрации пред туристи и журналисти, участие в борси и фестивали.

Туристически продукт III

Фокус: Исторически туризъм.

Обосновка: Руско-турската освободителна война (1877-1878) между Русия и Османската империя е десета в поредицата от Руско-турски войни. Войната довежда до освобождаването на българите от Османската империя и създаването на Третата българска държава. От Свищов започва пътят към свободата на България, като той става и първият освободен български град. Западно от Свищов е проведена една от най-значимите операции, слагаща началото на успешната военна кампания. На 15/27 юни, руските части с командир генерал-майор Михаил Драгомиров, извършват десант през р. Дунав при Зимнич-Свищов. Създаден е сигурен плацдарм. Инженерните части с командир генерал-майор Александър Деп построяват два понтонни моста при Свищов и прехвърлят Действащата Руска армия на българския бряг. Многобройни паметници в района отбелязват началото на прераждането на Българската държава. Музеят на преминаване на руските войски в Свищов и Главната квартира на руската армия в с.Г.Студена (Община Свищов) експонират артефакти от славната епопея. Къщата-музей „Алеко Константинов” предлага на туристите поглед към стаята на руския император, където е отседнал по време на войната. Паметниците, отбелязващи мястото на десанта и първата голяма битка, са място за ежегодното поклонение пред подвига на падналите руски, български, румънски и финландски воители. Не бива да се забравя Катедралния храм „Света Троица” в Свищов - един от най-ярките образци на архитектурата на Българското възраждане, шедьовъра на Колю Фичето. Камбаните на църквата са дар от Царя Освободител, тук се провежда и първата тържествена литургия в освободения град. Към епохата на Възраждането

трябва да се отнесат още редица архитектурни паметници – сградата на Първо българско читалище, сградата на Държавната търговска гимназия „Д.Хадживасилев”, проектирана от големия австрийски архитект Петер-Паул Бранг, Часовниковата кула на майстор Богдан, къщата, където е подписан Австро-турския мирен договор, Сладкарската къща.

- Възможни дейности: Тур по обектите на културно-историческото наследство, свързано с Освобождението на България.

	МУЗЕИ
	Къща-музей Алеко Константинов
	Етнографски музей
	Археологически музей
	Експозиция „Градски бит и култура“

	Експозиция „Преминаване на руските войски през Дунава в 1877 г.“
	Експозиция "Главна квартира на руската армия" в с. Горна Студена
	Художествена галерия "Николай Павлович" Свищов, пл. Алеко 1, тел.: 0631/ 30 073
	Галерия "Свети Николско училище"
	ХРАМОВЕ
	Катедрален храм „Света Троица“ (1867)

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Page 70 of 135

	<p>Старинна църква „Свети Димитър Солунски“ (XV-XVI в.)</p>
	<p>Старинна църква и манастир „Св. Петър и Павел“ (1644)</p>
	<p>Църква „Св. пророк Илия“ (1835)</p>
	<p>Храм „Свето Преображение“ (1836), където на 16-ти юли 1877 г. е обявено създаването на Свищовската губерния, а през 1868 г. запява първия български хор</p>
	<p>Католическа църква „Св. Св. Кирил и Методий“ (1874), осветена от първия български митрополит Иларион Макариополски.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

	Манастир „Успение Богородично“ (XVI-XVII в.)
СГРАДИ, ПОСТРОЕНИ ОТ ДАРИТЕЛИ:	
	Първо българско народно читалище „Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856“
	Първото класно училище "Свети Николско училище"
	Държавна търговска гимназия „Димитър Хадживасилев“
	Ректорат на Стопанска академия „Димитър Апостолов Ценов“
ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ	

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

	Амфитеатър „Калето“, открита сцена и слънчев часовник
	Пешеходният надлез „Пасарела“, свързващ парк „Калето“ с пристанището на р. Дунав
	Часовниковата кула (1760)
	Римският град „Нове“, включващ:
	Вила „Екстра Мурос“,

	Посетителски център Нове,
	Принципия, баптистерий и базилика,
	Военна болница – валетудинариум,
	Latrina – единствената запазена римска тоалетна по река Дунав.
	ПАМЕТНИЦИ:
	Бюст-паметник Алеко Константинов

	Паметникът на Свободата
	Паметникът на Димитър Ценов
	Паметникът на Цветан Радославов – авторът на българския химн
	Паметникът на Дарителите
	Исторически парк „Паметниците“ (Текирдере)

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Page 75 of 135

	Паметникът на 33-ти Свищовски полк
ХОТЕЛИ И МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ	
	Хотел Корпус Юг Ул. „Патриарх Евтимий“ 105
	Хотел Калето Ул. „Тома Панталеев“ №2
	Хотел Военен клуб Ул. „Алеко Константинов“ №2
	Хотел Иванофф Ул. „Петър Ангелов“ №15

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

	<p>Хотел Ива Ул. „Хан Крум“№2</p>
	<p>Версай площад "Хан Бъчва", ул. "Патриарх Евтимий" №97</p>
	<p>Спа комплекс „Русалка“ Свищов, жк. Люлин, зад Penny Market</p>
	<p>При Попа ул. "Георги Тишев" №4 за автомобилни навигации и GPS ул. 33-ти Свищовски полк №67</p>
	<p>Спа хотел „Перун“ Град Свищов местността "Паметниците"</p>

	Хотел „Палатиум – Манастира“
	Стаи за гости Беляков ул. „Алеко Константинов“ №4
	Стаи за гости Майсторов ул. "Алеко Константинов" №7А
	Пансион „Релакс“ пл. „Свобода“ - срещу църквата „Света Троица“
	Хотел "Учебна база Север" гр. Свищов, ул. "Цанко Церковски" № 11 Б

6.2.5. Устойчивост на общинската икономика

Икономиката на общината се намира във висока рискова ситуация и степен на риск. Ако се прави сравнение с развитите в икономическо отношение общини - София,

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Варна, Бургас, Севлиево, може да се констатира висока степен на стопански риск. Това се доказва при подробния анализ на икономическото и финансовото състояние на отделните предприятия, тяхната зъдлъжнялост, неплатежоспособност и неритмичност на производството. По-високата степен на риск в сравнение с развитите общини се доказва и с ниската степен на реализация и слабата търговска активност на предприятията от редица отрасли.

Силни страни

- ◆ запазено производство на съществуващите производствени мощности; липса на големи ликвидирани и фалирали предприятия;
- ◆ относителна умерена безработица и наличие на квалифицирана работна ръка;
- ◆ диверсификация на производството - развитие на промишленост, селско стопанство, услуги в общината;
- ◆ силно развит сектор на услугите, в резултат на наличието на образователни институции;
- ◆ добра информационна осигуреност;
- ◆ благоприятно трансгранично местоположение за развитие на международна търговия;
- ◆ благоприятни условия за земеделие: плодородна земя; подходящ климат; традиции; изградени хидромелиоративни системи;
- ◆ равномерно развита мрежа от села по цялата територия на общината;
- ◆ наличие на голям град - утвърден икономически, образователен, културен и търговски център.

Слаби страни

- ◆ периферно положение на общината;
- ◆ лоша пътна инфраструктура в посока гр. Русе;
- ◆ загуба на пазари и ниски продажби;
- ◆ екологични проблеми;
- ◆ големи различия "център - периферия" на общината;
- ◆ ниска покупателна способност на населението;
- ◆ недостатъчни публични разходи в инфраструктура, здравеопазване и т.н.

Възможности

- ◆ Използване на диверсифицирания производствен потенциал;
- ◆ Използване на научния и образователен потенциал на общината;
- ◆ Привличане на стратегически инвеститори;
- ◆ Използване на предприсъединителни фондове и международни програми;
- ◆ Развитие на трансгранично сътрудничество в рамките на Еврорегион "Дунав - Юг";
- ◆ Използване на държавната политика за развитието на МСП;

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

- ◆ Развитие на лозарството и винарството;
- ◆ Възстановяване на туристическите традиции на база на богатото историческото наследство.

Заплахи

- ◆ конкуренцията на развитите страни и пазарен натиск във водещите икономически сектори на общината;
- ◆ геополитически рискове, свързани с конфликта в Украйна;
- ◆ ниска финансова автономност на общината и зависимост от централния бюджет;
- ◆ трансгранично замърсяване и бъдещи екологични рискове;
- ◆ загуба на кандидат-студенти в резултат от роенето на висши училища с акредитация за преподаване по икономика.

6.3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси.

6.3.1. Демографско развитие.

6.3.1.1. БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕТО.

По данни от последното преброяване на населението и на жилищния фонд в Р България, извършено през 2011 г., в община Свищов към тази година живеят 42 734 д. Средната гъстота на населението е 68.33 д./кв.км. За изминалия седемгодишен период между двете преброявания на населението (2004 и 2011 г.) броят на населението на общината е намалял от 49 089 д. на 42 734 д, или с 6 355 д. Всички населени места намаляват броя на населението си. Процесът на обезлюдяване на общината продължава и в периода след 2005 г. По-сериозно е намаляването на броя на населението в малките населени места в общината.

По населени места, броят на населението е разпределено твърде неравномерно. От цялото население на общината към 2011 г. в общинския център е съсредоточено 70.57%, а в най-голямото село Ореш – 3.96%. По отношение на броя на населението в общината е налице териториална диспропорция – 3 от общо 16 населени места са с население под 250 д. Това създава проблем във възможностите за пълноценното усвояване на потенциалите на територията, за нормалното функциониране на обекти за първично обслужване на населението и др.

НАСЕЛЕНИЕ КЪМ 01.02.2011 Г. ПО ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА	
Области	
Общини	
Населени места	Общо
ОБЩО ЗА СТРАНАТА	7364570
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	258494

СВИЦОВ	42734
ГР.СВИЦОВ	30157
С.АЛЕКОВО	625
С.АЛЕКСАНДРОВО	218
С.БЪЛГАРСКО СЛИВОВО	1342
С.ВАРДИМ	1042
С.ГОРНА СТУДЕНА	463
С.ДЕЛЯНОВЦИ	150
С.ДРАГОМИРОВО	706
С.КОЗЛОВЕЦ	1322
С.МОРАВА	1066
С.ОВЧА МОГИЛА	1529
С.ОРЕШ	1693
С.СОВАТА	142
С.ХАДЖИДИМИТРОВО	753
С.ЦАРЕВЕЦ	1150
С.ЧЕРВЕНА	376

По отношение на броя на населението се наблюдава, че с население над 1000 д. към 2011 г. са гр. Свищов и още 7 населени места, с население от 500 до 1000 д. - 3 села (с.Алеково, с.Драгомирово, с.Хаджидимитрово) и от 250 до 500 – 2 села.

6.3.1.2. ДВИЖЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Върху броя на населението отражение оказва неговото естествено и механично движение. Естественото възпроизводство на населението е фактор за демографската жизненост на населените места. Компонентите на естественото възпроизводство оказват влияние и върху възрастовата структура на населението. От равнището на раждаемостта се влияят и някои от специфичните възрастови контингенти, които са определящи за оразмеряване на обекти на образователната инфраструктура – детски заведения, училища и др.

Естественият прираст на населението е резултативна величина от раждаемостта и смъртността на населението. Състоянието на раждаемостта е един от индикаторите за демографската характеристика на населените места и териториалните единици. Демографските данни на НСИ за 2012 г. показват, че в община Свищов броят на родените е общо 441 д. Наблюдава се тенденция за увеличаване на раждаемостта през последните осем години.

Таблица Динамика в показателите за естественото и механичното движение на населението в община Свищов за периода 2005-2012 г.

Показатели	Състояние към:		
	2004 г.	2008 г.	2012 г.

1. Родени (брой)	324	386	441
3. Умрели (брой)	708	734	668
5. Естествен прираст (брой)	-384	-348	-227
6. Коефициент на ест. прираст (%)	-7,82	-7.00	-5,31
7. Заселени (брой)	2296	2422	407
9. Изселени (брой)	1086	1483	981
11. Механичен прираст (брой)	1210	939	-574

Източник: НСИ

Смъртността (съответно коефициентът на смъртност) на населението бележи тенденция на нарастване. През разглеждания период броят на умрелите в общината се движи в тесни рамки – между 708 и 668 д. годишно. В по-малките и обезлюдени населени места, поради силно застарялото население този коефициент е доста по-висок.

Естественият прираст на населението (като абсолютен брой) средно за общината е отрицателен. Коефициентът на естествен прираст за периода също е отрицателен, като варира между минус 5,3 и минус 7,82%.

Механичното движение на населението в община Свищов също показва, че преобладава броят на изселените, в сравнение с броя на заселените. Това формира и отрицателния механичен прираст през 2012 г., а през 2004 г., 2008 г., механичният прираст е положителен.

Основните изводи, свързани с формулирането на стратегическите цели, приоритети и мерки на ОПР на община Свищов - 2014 – 2020 г., които произтичат от броя и движението на населението на общината и неговото териториално разпределение по населени места са със следните акценти:

- Налице е неблагоприятно демографско развитие в общината, което не е по-различно от това в страната като цяло. Нараства броят на населените места с население под 700 д.;
- Продължаващото обезлюдяване на всички населените места поражда проблем за нормалното функциониране на обекти на социалната инфраструктура в такива селища. Това води до затруднения в предлагането на публични услуги на място (образование, здравеопазване и др.) и води до ограничаване на селищните им обслужващи функции;
- По-сериозно, негативно влияние оказва механичният прираст, който е и основния фактор за обезлюдяването на населените места;
- Броят на населението, отчитан като един от критериите за демографската жизненост на населените места, определя като такива не повече от 4-5 населени места, вкл. и общинския център, които обективно изпълняват ролята на опорни центрове на селищната мрежа - гр.Свищов, с.Ореш, с.Овча Могила, с.Българско Сливово, с.Козловец;
- Намаленият брой население, “стеснява” и трудовия потенциал на общината.

6.3.1.3. СТРУКТУРИ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Различните структури на населението (полова, възрастова, образователна и етническа) са представени чрез данни от резултатите от преброяването през 2012 г. Данните за структурата на населението по различен признак дават определена представа за качествените му характеристики, което е от значение за човешкия потенциал на територията.

Половата структура на населението на община Свищов е със пропорции, които са характерни за страната. Преобладава броят на жените, които са 21470 д., или 51,89 % от общия брой на населението на общината. В териториален аспект броят на мъжете преобладава над този на жените в по-голямата част от малките села.

Възrastовa структура. Данните от преброяването през 2011 г. сочат, че община Свищов е с проблемна възрастова структура на населението. *Стандартните възрастови групи* имат отношение както към фактическото състояние, така и към прогнозите за броя на активното население, в т.ч. и на броя на заетите лица и др., т.е. на трудовия потенциал на общината. Населението в под трудоспособна възраст е 9.29%, това в трудоспособна възраст е 71.61% от общото население на общината, а населението в над трудоспособна възраст е 19.1%. *Специфичните възрастови групи* са демографски фактор, отчитан основно при оразмеряване на потребностите от инфраструктура на образованието. За периода 2005 -2011 г. се наблюдават незначителни промени в основните възрастови групи.

През 2011 г. в сравнение с 2005 г. се наблюдава малка промяна във възрастовата структура на населението. Налице е увеличение в дела на населението в под трудоспособна възраст. Това поставя проблем за естественото възпроизводство през следващите години, както и нормалното функциониране на училищата и на детските градини в някои от селата.

Образователна структура. Статистическа информация за образователната структура на населението се осигурява по време на преброяванията. Те представят образователния статус на населението над 7 годишна възраст. Образователната структура на населението на община Свищов е показана в следващата таблица.

**Образователна структура на населението
в община Свищов по населени места за 2011 г.**

Области Общини Населени места	Общо	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено начално	Никого не посещаваха	Дете (до 7 години вкл., което още не посещав а училище)
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	24452 2	4479 8	11650 8	5630 6	1522 7	975 9	156 0	364
СВИЩОВ	40911	6818	21202	9230	2107	132 3	182	49
ГР. СВИЩОВ	28845	6076	16580	4185	1045	835	93	31
С. АЛЕКОВО	591	39	218	236	54	36

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

С. АЛЕКСАНДРОВО	203	..	60	90	33	5	10	..
С. БЪЛГАРСКО СЛИВОВО	1307	78	580	499	98	45
С. ВАРДИМ	1011	58	402	443	72	32
С. ГОРНА СТУДЕНА	447	24	180	195	33	13
С. ДЕЛЯНОВЦИ	146	6	54	74	8	-
С. ДРАГОМИРОВО	676	33	257	315	38	29
С. КОЗЛОВЕЦ	1272	63	464	529	157	52	7	-
С. МОРАВА	1029	66	395	422	100	39	7	-
С. ОВЧА МОГИЛА	1453	114	422	682	131	80	20	4
С. ОРЕШ	1622	108	692	627	124	64
С. СОВАТА	136	..	21	68	35	..	6	-
С. ХАДЖИДИМИТРОВО	742	29	277	357	62	13	4	-
С. ЦАРЕВЕЦ	1097	100	541	347	65	38	3	3
С. ЧЕРВЕНА	334	19	59	161	52	35

От населението на общината, което е над 7-годишна възраст, с висше образование към 2011 г. са 6818 д., а със средно – 21202 д. Като неграмотни са се определили само 182 лица. В общинския център броят на лицата с висше образование е 6076 от общо 6818 лица в общината с подобно образование. Това е 89.12% от всички лица с висше образование в община Свищов. Образователната структура на населението дава отражение и върху образователната структура на заетите лица в общината. Очертаващ се проблем е задържането на млади хора с по-високо образователно равнище в общината, поради трудности с осигуряване на трудовата им заетост.

Етническа структура. Етническата структура на населението в община Свищов към 2011 г. показва, че преобладава българската етническа група. Като българи са се определили 92,7% от населението на общината. От турската етническа група са само 2233 д., а от ромската – 238 д., или 0,6% от самоопределилите се по отношение на етноса в общината.

НАСЕЛЕНИЕ ПО ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА И САМООПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ КЪМ 1.02.2011 ГОДИНА						
Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопре- делям
		българска	турска	ромска	друга	
ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО	233992	211353	15709	3875	1145	1910
<i>СВИЩОВ</i>	37596	34855	2233	238	125	145
ГР.СВИЩОВ	25809	23591	1982	26	92	118
С.АЛЕКОВО	598	474	47	76
С.АЛЕКСАНДРОВО	189	170	10	8
С.БЪЛГАРСКО СЛИВОВО	1266	1265	-	-
С.ВАРДИМ	988	914	71	-	3	-
С.ГОРНА СТУДЕНА	454	445	-	5	4	-

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

С.ДЕЛЯНОВЦИ	148	148	-	-	-	-
С.ДРАГОМИРОВО	614	590	19
С.КОЗЛОВЕЦ	1311	1297	4	6	-	4
С.МОРАВА	1001	945	17	28	7	4
С.ОВЧА МОГИЛА	1442	1322	56	55	3	6
С.ОРЕШ	1621	1613	5	..
С.СОВАТА	142	140	-
С.ХАДЖИДИМИТРОВО	746	746	-	-	-	-
С.ЦАРЕВЕЦ	958	950	3	-	5	-
С.ЧЕРВЕНА	309	245	23	31

Констатация, относно етническата структура на населението, която следва да се отчита в мерките за реализация на стратегическите цели и приоритети на ОПР на общината за програмния период 2014 -2020 г. е свързана с компактното ромско население, което следва да бъде обект на целенасочена политика за повишаване образователното равнище на децата и младежите, на обхващането му в програми за трудова заетост и др.

6.3.2. Заетост и доходи на населението.

6.3.2.1. Заетост.

По отношение на заетостта се забелязва тенденция на намаляване на броя на заетите по трудови правоотношения. Въпреки, че тази тенденция се забавя през последните години до минус 1%, може да се твърди, че това е неблагоприятен процес, който влияе негативно върху развитието на общината. След годините на рецесия, когато броя на заетите е намалявал с 6-7% годишно, през последните години спадът е сведен до 1%.

	2008			2009		2010		2011		2012	
	бр. заети	бр. заети	ръст	бр. заети	ръст	бр. заети	ръст	бр. заети	ръст	бр. заети	ръст
селско, горско и рибно стопанство	1168	1293	11%	1176	-9%	1330	13%	1281	-4%		
преработваща промишленост	3327	2517	-24%	2286	-9%	2213	-3%	2236	1%		
ВиК	148	178	20%	180	1%	179	-1%	184	3%		
строителство	423	458	8%	335	-27%	289	-14%	294	2%		
търговия	1367	1362	0%	1451	7%	1293	-11%	1256	-3%		
транспорт	419	371	-11%	323	-13%	375	16%	326	-13%		
хотелиерство и ресторантьорство	328	379	16%	374	-1%	383	2%	346	-10%		
съобщения и разпространение на информация	101	86	-15%	88	2%	79	-10%	69	-13%		

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

операции с недвижими имоти	139	98	-29%	100	2%	54	-46%	42	-22%
научни изследвания	115	119	3%	115	-3%	123	7%	135	10%
административни и спомагателни дейности	656	748	14%	554	-26%	580	5%	595	3%
образование	1345	1302	-3%	1294	-1%	1284	-1%	1279	0%
здравеопазване	422	432	2%	448	4%	429	-4%	428	0%
култура, спорт, развлечения	57	60	5%	58	-3%	60	3%	65	8%
други	105	98	-7%	87	-11%	80	-8%	83	4%
Общо за общината	10570	9936	-6%	9272	-7%	9086	-2%	9023	-1%

6.3.2.2. Доходи.

Движението на доходите на заетите в общината е в зависимост от общата тенденция в страната. През последните години се забелязва трайно нарастване на доходите, но ръстът е със забавени темпове. Това е представено в следващата таблица.

	2008		2009		2010		2011		2012	
	средна заплата	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст	
селско, горско и рибно стопанство	4534	5022	11%	5066	1%	6248	23%	6429	3%	
преработваща промишленост	5082	4481	12%	5303	18%	5471	3%	5768	5%	
Вик	6128	6656	9%	6765	2%	6726	-1%	7127	6%	
строителство	4391	5156	17%	7795	51%	8464	9%	5127	-39%	
търговия	3175	3500	10%	3726	6%	3923	5%	4527	15%	
транспорт	4612	4640	1%	4879	5%	4289	-12%	4978	16%	
хотелиерство и ресторантьорство	2886	3091	7%	3134	1%	3488	11%	3968	14%	
съобщения и разпространение на информация	4891	5678	16%	5381	-5%	6277	17%	6501	4%	
операции с недвижими имоти	6751	6379	-6%	6951	9%	7409	7%	4863	-34%	
научни изследвания	4864	4802	-1%	5739	20%	9986	74%	7797	-22%	
административни и спомагателни дейности	6807	7670	13%	8688	13%	8922	3%	8931	0%	
образование	7626	8021	5%	7898	-2%	8953	13%	9007	1%	

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

здравеопазване	4505	4895	9%	5143	5%	5731	11%	5646	-1%
култура, спорт, развлечения	4344	4746	9%	4697	-1%	4302	-8%	4957	15%
други	3726	4239	14%	4082	-4%	4476	10%	5080	13%
Общо за общината	5230	5347	2%	5942	11%	6279	6%	6429	2%

Наблюдава се обаче силна диверсификация в изменението на доходите по сектори. В определени сектори, засегнати от финансовата криза от 2008 год. – строителство, недвижими имоти продължава да се наблюдава значителен спад на доходите. При други сектори като търговия, хотелиерство и ресторантьорство, транспорт се наблюдава ръст в доходите, но този ръст е от много ниска база. Като тревожна тенденция може да се посочи неравенството в средната заплата по сектори в общината. Данните са представени в следващата таблица.

Сектор	дял от средната работна заплата в общината
селско, горско и рибно стопанство	100%
преработваща промишленост	90%
ВиК	111%
строителство	80%
търговия	70%
транспорт	77%
хотелиерство и ресторантьорство	62%
съобщения и разпространение на информация	101%
операции с недвижими имоти	76%
научни изследвания	121%
административни и спомагателни дейности	139%
образование	140%
здравеопазване	88%
култура, спорт, развлечения	77%
други	79%
общо	100%

Практически, най-високите доходи се получават от заетите в сектори, които са в зависимост от държавния и общински бюджет – образование, административни дейности, научни изследвания. От друга страна, секторите които обхващат половината от заетите в общината – търговия и преработваща промишленост,

осигуряват доходи значително под средните в общината – съответно 70% и 90% от средната заплата в общината.

Изводът, който може да бъде направен от посочените тенденции е, че е възможно да се стимулират определени отрасли, които да доведат до повишаване на доходите в общината.

6.3.3. Безработица

Община Свищов се характеризира със стабилна и не особено динамична икономика. Поради това, явлението безработица се проявява с по-различни характеристики. Според данните от НСИ безработицата в общината и страната могат да се съпоставят чрез следващата таблица.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Общ брой безработни							
общо за страната (хил)	240,2	199,7	238,0	348,0	376,2	410,3	436,3
община Свищов (бр.)	1069	892	1194	1408	1288	1244	1233
В това число жени							
общо за страната (хил)	119,5	95,8	107,9	151,7	157,2	169,3	186,5
община Свищов (бр.)	639	593	663	717	698	671	678
В това число лица до 29год							
общо за страната (хил)	70,5	59,8	72,3	101,5	118,5	128,5	128,9
община Свищов (бр.)	158	116,0	167,0	207,0	183,0	222	228
Равнище на безработица							
общо за страната %	6,9	5,6	6,8	10,2	11,3	12,3	12,9
община Свищов %	5,28	4,4	5,9	7,0	7,2	8	7,88

Според предоставените данни може да се направи извод, че общият брой на безработните е една стабилна величина. От една страна това може да се определи като положителна тенденция в сравнение с националното ниво. Така например, в община Свищов живеят 0,58% от населението на страната, а на територията на общината са регистрирани едва 0,28% от безработните в страната. Процентът на общия брой безработни, регистрирани в общината постоянно спада през последните седем години. От друга страна обаче, този факт може да бъде доказателство за липса на успешно проведени политики за намаляване на безработицата. Необходимостта от такива политики е очевидна – само следствие на тях е възможно съществена промяна в числото на безработните.

Неблагоприятна тенденция е броят на безработните жени. В общината са регистрирани 0,36% от безработните жени в страната. Това показва съществена концентрация на безработица при жените.

По отношение на младежката безработица се забелязва положителна тенденция – регистрираните в общината безработни до 29 години са съществено по-малко отколкото в страната – тук са само 0,29% от всички безработни до 29 год. в България.

Като цяло равнището на безработица е съществено по-ниско от нивото на безработица в страната. Изменението на равнището обаче показва почти същата тенденция каквато и на национално ниво. Това е доказателство за липса на местна специфична политика за решаване на проблема с безработицата. Въпреки, че нивото е сравнително ниско, населението среща същите изменения, каквито се срещат и на национално ниво, което прави удовлетвореността и сигурността у гражданите на общината също толкова ниска, както и в цялата страна.

Безработица - положителни страни и предимства:

- Концентрация на работна сила с предприемачески умения и познания - възпитаници на Стопанска академия "Д.А.Ценов";
- Наличие на множество МСП, както и на институции в подкрепа на бизнеса и предприемачеството;
- Наличие на висше учебно заведение;
- Сравнителни предимства в производството на разнообразна и специализирана земеделска продукция включително и такава с високо трудовеъмък характер;
- Потенциал за развитие на високите технологии;
- Висока степен на развитост на инфраструктурата на социалната сфера и свързаните с нея потребности от работна сила;
- Традиции в осигуряването на възможности за сезонна работа в чужбина както за студенти от СА "Д.А.Ценов", така и по програми на Бюрото по труда.

Безработица - отрицателни страни и недостатъци:

- Концентрация на работна сила в химическата промишленост;
- Намалване на заетостта в общината с чувствителни темпове;
- Отрицателен естествен прираст и редуциран механичен прираст на населението при намалване на нормата на заетост;
- Силна зависимост на оперативните потребности от работна сила във водещото предприятие – "Свилоса" от състоянието на международните пазари;
- Висок дял на безработните с основно и по-ниско образование при изискуемо минимум средно образование за свободните работни места.

Безработица - възможности:

- Осъществяване на програми за временна заетост;
- Възможно възобновяване на строителните работи по площадката на АЕЦ – Белене с пренасочване на свободната работна сила;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Осигуряване на алтернативни доходи за безработните чрез отдаване на квартири под наем за нуждите на приходящите учащи се в учебните заведения в града;
- Перспективи за развитие на трансграничните връзки и оживяване на търговията;
- Перспектива за развитие на туристическия потенциал на града с разкриване на нови работни места;
- Перспектива за усвояване потенциала на терените принадлежащи на закриващото се военно поделение с възможности за привличане на чуждестранни инвеститори;
- Демонстрирана воля за действие сред общинската администрация и общинския съвет за създаване на благоприятна среда за разкриване на нови работни места при общинската приватизация и привличането на чуждестранни инвестиции;
- Възможно скорошно възобновяване на корабоплаването по р. Дунав към горното течение на реката с натоварване на пристанищния комплекс и принадлежащите служби.

Безработица - заплахи:

- Периферност на общината и ниска мобилност на работна сила;
- Неизпълнение или забавяне на национални и регионални инвестиционни проекти в инфраструктурата;
- Концентрация на млади безработни с висше икономическо образование;
- Липса на специализиран посредник насочен към алтернативите за ангажиране на студентския труд;
- Засилване на диференциацията между възможностите за намиране на работа в града и съставните села.

Безработица - стратегически цели и задачи:

- Да се разработи програма за реализация на инициативи за временна заетост насочена към трайно безработни лица регистрирани в БТ – Свищов;
- Да се разработят препоръчителни мерки приоритетно осигуряване на алтернативи за заетост сред семейните безработни и безработните с деца до 18 год. възраст;
- Да се оползотвори потенциала на СА “Д.А.Ценов”, местните сдружения и неправителствени организации по осигуряване на консултации за разработка на бизнес планове и проекти по ОП;
- Да се изготви програма за превантивни консултации сред учащите се в средните училища относно възможностите за бъдеща реализация с оглед глобалните тенденции на международния и трудовия пазар.

6.4. Здравеопазване и социални дейности.

6.4.1. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ.

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Здравната система и нейните проблеми продължават да са сред най-тежките за страната. Липсата на ясна визия за бъдещето на общинските болници в национален мащаб е главна причина за проблемите и в нашата болница. Финансовата стабилност на МБАЛ „Д-р Димитър Павлович“ и кадровата политика са извън правомощията на общинската администрация.

Доколкото финансирането на болничната дейност е изключително в ръцете на здравната каса, Общината може единствено да помага по различни начини, което да допринесе за по-ефективна и ефикасна здравна дейност. През 2013 година продължи установилата се през последните години практика Общинският съвет да гласува нееднократно средства за подпомагане дейността на здравното заведение.

Своеобразна „финансова инжекция“ за дружеството бе и реализираният от Община Свищов проект по Оперативна програма „Регионално развитие“ за близо 3 млн. лева. С него бе извършен ремонт на помещения и доставена високотехнологична медицинска апаратура. По-конкретно със средства от европейския проект бе изградено и оборудвано помещение за централна стерилизация, бе извършен ремонт и оборудване на отделение за лечение на хемодиализно болни лица, ремонт и оборудване на клинична лаборатория към лечебното заведение, ремонт и оборудване на параклинично звено за образна диагностика (рентген, ехографски кабинет, ендоскопски кабинет), бе направен частичен ремонт и оборудване на отделение за физикална терапия, ремонт и оборудване на интензивни сектори към хирургично отделение и вътрешно отделение, както и ремонт и оборудване на операционна зала.

За подобряване достъпа до гарантирани здравни услуги от две години успешно работи общинска програма за доказано социалнослаби и неучастващи в осигурителната система, която осигурява използването на средства от социалните фондове за заплащане на тяхното лечение. Установени са постоянни контакти с дирекция „Социално подпомагане“ в Свищов. Всички хоспитализирани лица, които нямат здравни осигуровки попълват декларации в съответствие със законовите изисквания, които се представят в Дирекцията и след тяхното одобряване болницата получава заплащане, равно на цената на съответната клинична пътека.

Наличието на нова техника и оборудване в лечебното заведение ще допринесе все повече свищовлии, а и граждани от съседни общини да търсят медицинска помощ в град Свищов, а не в по-големи градове и по-големи болници. В подкрепа на горното е и фактът, че през последните месеци от клинични пътеки дружеството е реализирало почти двойно увеличение на приходите, в сравнение с предходните две години.

Финансовото състояние на дружеството е значително подобро през последните две години. Само за една година и половина общите задължения на дружеството са намалели наполовина, а просрочените задължения са намалели повече от 5 пъти.

В дългосрочен план устойчивостта в развитието на МБАЛ - Свищов се гарантира и от изработената и прилагана от ръководството Стратегия за управление на дружеството, която се оказва правилна с оглед на постигнатите резултати за периода от месец февруари 2012 г. до настоящия момент.

Следва да се има предвид и факта, че в предишните години до 2011 вкл., в резултат на различни фактори, не малка част от персонала напускаше болничното заведение, а за периода от месец февруари 2012 г. до момента, при новото ръководство няма нито един напуснал служител на дружеството, което само по себе

си е показателно и за работната обстановка и добрия климат сред работещите в МБАЛ.

Мерки, допринасящи за опазване и насърчаване на общественото здраве

Мерки (интервенции)	Източници за финансиране	Участници (партньори)	Срок
Създаване / възстановяване на санитарни възли / медицински кабинети в гарите, автогарите, пристанищата	Бюджет МТ1 / МТТ1С Областни бюджети Общински бюджети	Дирекции обществено здраве в Телеорман / Велико Търново	2012 – 2016
Ограничаване нивото шум близо до улиците с интензивен трафик в гарите и автогарите	Бюджет МТ1 / МТТ1С Областни бюджети Общински бюджети	Дирекции обществено здраве в Телеорман / Велико Търново	2012 – 2016
Издаване на материали за информиране относно мерките за безопасност на хранителните стоки, които трябва да бъдат спазвани по време на пътувания / ваканции	Бюджет МТ1 / МТТ1С Областни бюджети Общински бюджети	Дирекции обществено здраве в Телеорман / Велико Търново	2012 – 2016
Издаване на инструкции	Бюджет МТ1 / МТТ1С Областни бюджети Общински бюджети		2012 – 2016
Периодична проверка на условията за реализация на хранителните продукти в магазините, открити в гарите, пристанищата, автогарите	Бюджет МТ1 / МТТ1С Областни бюджети Общински бюджети	Дирекции обществено здраве в Телеорман / Велико Търново Асоциации за защита на потребителите	2012 – 2016
Периодична проверка на обезпечаване цивилизовани условия във функционалните пространства в гарите, пристанищата, автогарите; създаване на условия за лицата с увреждания и майките с малки деца	Бюджет МТ1 / МТТ1С Областни бюджети Общински бюджети	Дирекции обществено здраве в Телеорман / Велико Търново Асоциации за защита на потребителите	2012 – 2016

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Издаване на материали за информирание относно предоставяне на първа помощ в случай на пътно железопътно транспортно произшествие или удавяне, както и за поискане на медицинска помощ по време на пътуване в чужбина	Бюджет МТ1 / МТТ1С Областни бюджети Общински бюджети	Дирекции обществено здраве в Телеорман / Велико Търново Общини БЧК	2012 – 2016
Отдаване на заведения в контактните точки: Автогари Ж.П. гари Пристанища	Частно финансиране	Общини	2013 – 2015

Здравеопазване - положителни страни и предимства:

- Институцията има изграден позитивен имидж сред населението в общината;
- Лекарски персонала със собствен престиж;
- Професионализиран сестрински персонал с добро ниво на организация;
- Силна заинтересованост на целия персонал от бъдещето на институцията;
- Проектно реновиран сграден фонд с обновена апаратура.

Здравеопазване - отрицателни страни и недостатъци:

- Хронично непълноценно използване на ресурсите и постоянно неизпълнение на договорите, което води до икономически санкции;
- Тежко икономическо състояние, силна задлъжнялост и сериозни затруднения при поддържането на икономиката на болницата;
- Остарели сгради с излишен РЗП капацитет. От гледна точка на удобствата при настаняването болницата е слабо привлекателна;
- Прекалено много стари и тежко болни пациенти, които удължават средния престой и генерират сложен профил на диагнозите;
- Закрито родилно отделение.

Здравеопазване - възможности:

- Осъществяване на програми за финансиране;
- Възможности за преразглеждане на договора с обществената система, за преразглеждане на тарифите, така че да съответстват на типологията на обслужваните пациенти;
- Постигане на европейски стандарти за среден престой на пациентите, проведени леглодни и процент на заетост на легловия фонд;

- Създаване на управленска концепция за здравен маркетинг. Алтернативите се изработват въз основа на стратегическата диагноза и в зависимост на преобладаването на слабостите и опасностите или предимствата и възможностите като се разработват три вида стратегии: защитна; консолидираща и експанзивна.

Здравеопазване - заплахи:

- Ограничено портфолио от клинични пътеки, влошаващо перпективата за надобщински функции и експанзия в района на влияние и здравно обслужване;
- Оскъдни перспективи за подобряване на договора с обществената система или за получаване на субсидии за експлоатацията;
- Вероятна отрицателна реакция на персонала към какъвто и да било план за оптимизация на структурата.

Здравеопазване - стратегически цели и задачи:

- Управлението да се насочи към подобряване на експлоатационната сметка и преговори по дълга.
- Да се формират на достатъчни приходи в бюджета на болницата за оказване на необходимия обем медицинска помощ.
- Да се намали средния престой до нивото, прието от договора с обществената система и на показателите за преминал болен в съответствие със стандартите.

6.4.2. СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ.

Основна ценност в социалната работа е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. При планиране и предоставяне на социални услуги Община Свищов следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита правата на човека и основните свободи за правата на детето.

Социалните услуги в Община Свищов са достъпни, разнообразни и качествени, дават възможност за социална интеграция и пълноценен живот на всички лица и групи в риск, като същевременно отговарят на динамичните промени в съвременното общество.

6.4.2.1. Делегирана държавна дейност:

6.4.2.1.1. Дом за стари хора с отделение за лежачо болни “Мария Луиза”.

Основните дейности в ДСХ са съобразени с изпълнение на стандартите и критериите за предоставяне на социални услуги (регламентирани в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане) и са насочени към подпомагане и разширяване възможностите на настанените лица да водят самостоятелен начин на живот. Целта е задоволяване на ежедневните потребности на потребителите, създаване на условия за социални контакти и възможности възрастните хора да се чувстват неразделна част от обществото, подкрепа за пенсионираните и напуснали

активния живот хора, да преодолеят психологическата бариера, която ги кара да се чувстват ненужни и да им осигури условия за взаимопомощ.

6.4.2.1.2. СУПЦ “Св. Климент Охридски” село Овча могила.

СУПЦ предлага професионално обучение за придобиване на квалификация по професии за лица навършили 16 години:

- с определена степен намалена трудоспособност, установена с ЕР на ЛКК/ТЕЛК/;
- лица в риск и с намалена възможност за социална адаптация;
- лица с педагогическа занемареност;
- лица от социално слаби семейства, сираци и полусираци;
- лица с лека степен на умствена изостаналост;

СУПЦ - училище и общежитие. Капацитет – 80 деца.

СУПЦ разполага с микробус 15-местен за обслужване на деца, настанени на дневна или седмична грижа.

Водеща цел на СУПЦ е да оказва подкрепа в процеса на социална интеграция и професионална реализация на младите хора със специфични потребности чрез ориентиране и адаптиране към индивидуалните потребности, способности и възможности на учениците. Същевременно персоналет в социалното заведение продължава непрекъснато да повишава професионалната си квалификация и умения, в съответствие с новите изисквания и стандарти.

6.4.2.1.3. Дневен център за деца с увреждания.

Дневният център за деца с увреждания /ДЦДУ/ предлага комплекс от социални услуги за цялостно обслужване на децата през деня, отговарящо на потребностите им от рехабилитация, образование, психологична подкрепа, логопедично консултиране и терапия, организация на свободното време, лични контакти и социални умения в приятелска и близка до реалната среда. Целта на работата е комплексно въздействие, водещо до възстановяване и развитие на физическия, психическия и творческият потенциал на всяко дете.

Центърът предлага следните основни дейности:

- Обучение на децата при прилагане на основните принципи на Монтесори педагогиката в пет основни области: математика, език, природа, космическо образование, практичен живот;
- Сензорна интеграция и преодоляване на дефицити;
- Алтернативни методи за развитие на комуникативните умения на децата;
- Групови програми за развитие на уменията за рисуване, поддържане на ред и последователност, участие в работилницата по керамика;
- Спортни и рехабилитационни дейности;
- Междугрупови отношения;
- Работа със семейството.

В Дневния център работи екип от специалисти: директор, двама социални работници, двама психолози, двама възпитатели, логопед, рехабилитатор, медицинска сестра, помощен персонал. Центърът разполага с най-добрата материална база за работа с деца в града. Обособени са стаи за групова и индивидуална работа. Подходящото обзавеждане и специализирано оборудване са съществена предпоставка за посрещане на специфичните нужди на всяко дете. Изградена е мултисензорна стая за работа с деца със сензорни дефицити след дарителска кампания. В двете сгради е осигурен достъп за лица с двигателни затруднения чрез обособените рампи и помощни средства в санитарните помещения.

6.4.2.1.4. Център за обществена подкрепа.

Предоставянето на новата услуга за Община Свищов стартира от м. юли 2011 год. по проект на ОП „Развитие на човешките ресурси“. От 01.03.2012 год. Центърът за обществена подкрепа /ЦОП/ е делегирана държавна дейност. Основно Центърът предлага услуги, свързани с реинтеграция и работа с деца от специализирани институции за деца – обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция; деинституционализация и реинтеграция; подготовка, организиране и провеждане на ресурсна подкрепа на деца; приемна грижа и осиновяване; превенция на отклоняващото се поведение; превенция на отпадане от училище; превенция на насилието.

II. Проекти:

- *От ноември 2010 г. до момента Община Свищов изпълнява проект „Подкрепа за достоен живот“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ като водеща организация е Агенцията за социално подпомагане, а Община Свищов е партньор по проекта. Чрез него бе развита социалната услуга в общността - „Личен асистент“. Към 31.12.2013 г. в Общината има 54 лични асистента, които обслужват 68 деца и лица с тежки увреждания. До момента по този проект са усвоени 470 062,26 лв. от Европейските фондове;*
- *От януари 2012 г. до момента в Община Свищов се реализира проект „И аз имам семейство“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“, Схема „Приеми ме“. Общината е партньор на Агенцията за социално подпомагане при изпълнение на проекта, насочен към децентрализиране на услугата „приемна грижа“. Назначени са двама социални работници на трудови договори, извършен е подбор, обучение и оценяване на кандидатите за приемни родители. До момента има вписани в регистъра на утвърдени приемни семейства 6 семейства, подходящи за професионални приемни родители. Към 31.12.2013 г. усвоените средства по проекта са на стойност 58 456,80 лева;*
- *На 19.11.2012 г. кметът на Община Свищов подписа договор за още един проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“, Схема „Помощ в дома“. Целта му е създаване на нова услуга в общността от нерезидентен тип „Звено за услуги в домашна среда към домашен социален патронаж“ в гр. Свищов. Стойността на проекта е 190 289,22 лв., а дейностите стартираха от 01.02.2013 г. От началото на проекта до 31.12.2013 г., 83-ма потребители на услугата /деца и лица с увреждания и самотноживеещи възрастни хора с невъзможност за самообслужване/ са обслужвани от 40 домашни санитарни, назначени на трудови договори на различна часова заетост. Основната цел на проекта е предоставяне на комплекс от гъвкава почасова помощ в дома на потребителите - лична помощ, социална*

подкрепа и помощ при комунално-битови дейности, които отговарят на критериите и стандартите за услуги в общността за възрастни и хора с увреждания. До момента са усвоени 95 772,60 лева от стойността на проекта. Община Свищов ще осигури устойчивост на проекта като след приключване на проектните дейности по предоставяне на услугата, ще назначи 17 домашни санитарни на трудов договор на 4-часов работен ден, които да са в помощ на лицата с увреждания и в неравностойно социално положение.

На 07.01.2013 г., Община Свищов подаде проект по ОП „Развитие на човешките ресурси”, Схема „Живот в общността”, за създаване на **Център за социална рехабилитация и интеграция**. Обща му цел е гарантиране правото на достоен живот в общността на пълнолетни лица с физически увреждания, психически разстройства и умствена изостаналост, живеещи на територията на Община Свищов. Проектните дейности предвиждат: разкриване и функциониране на „Център за социална рехабилитация и интеграция” с капацитет от 20 лица с увреждания, чакащи настаняване в специализирана институция; интеграция на бенефициентите чрез компенсиране на функционалния дефицит и пълноценна реализация в обществото; превенция на дискриминацията, основана на увреждане, чрез създаване на условия за партньорство, овластяване, социална закрила, реална интеграция и рехабилитация. Дейностите по проекта стартираха на 01.08.2013 г. Към 31.12.2013 г. са усвоени 16 816,34 лв. от стойността на проекта. Назначен е персонал на ЦСРИ и 20 потребители ползват услугите на центъра от 01.12.2013 г.

6.4.2.2. Годишен план за развитие на социалните услуги в Община Свищов 2013 година.

6.4.2.2.1. СОЦИАЛНИ УСЛУГИ.

№	Услуга, вид	Целева група	Местоположение на услугата	Капацитет	Източник на финансиране	Ресурсно обезпечаване
1.	Дом за стари хора	Възрастни хора	Град Свищов	125	Държавен бюджет	55 човека
2.	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания	Град Свищов	30	Държавен бюджет	13 човека
3.	СУПЦ	Деца и младежи над 16 г	Село Овча могила	80	Държавен бюджет	36 човека
4.	Център за обществена подкрепа	Деца в риск и техните семейства Община Свищов	Град Свищов	50	Държавен бюджет	10 човека

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

5.	Домашен социален патронаж	Възрастни хора и лица с увреждания	Град Свищов	215	Общински бюджет	15 човека
6.	Звено за услуги в домашна среда	Лица и деца с увреждания, самотноживеещи възрастни хора от Община Свищов	Град Свищов и селата от Общината	60	Проект по ОП "РЧР" Схемa „Помощ в дома"	30 човека
7.	Личен асистент	Лица и деца с увреждания, от Община Свищов	Град Свищов и селата от Общината	52	Държавен бюджет	52 човека
8.	Социален асистент	Лица с увреждания и самотноживеещи възрастни хора от Общината	Град Свищов и селата от Общината	40	Държавен бюджет	20 човека

6.4.2.2.2. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ПО РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ.

- Кандидатстване с проектно предложение за разширяване дейността и капацитета на Домашен социален патронаж - ремонт на помещения и закупуване на кухненско оборудване;
- Кандидатстване с проектно предложение за предоставяне на услуги за младежи без родители и близки, напускащи СУПЦ / В стратегията за развитие на социалните услуги в Община Свищов има заложено изграждане на Защитено жилище за младежи без родители, напускащи СУПЦ/;
- Разширяване обхвата на социалните услуги – „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“;
- Участие в проекти и мерки на Дирекция „Бюро по труда“ град Свищов.

6.5. Култура и образование.

6.5.1. ОБРАЗОВАНИЕ.

Традициите в образованието, качеството на образователния продукт и технологията предопределят облика на Свищов като академичен град - град на младите хора. В град Свищов се намира Стопанска академия „Димитър А. Ценов“, която е

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

водеща образователно-научна и културна институция в Република България. Включва четири факултета, 20 катедри, научно-изследователски центрове, Колеж по икономика и управление, Институт за научни изследвания, Академична библиотека, офиси, обслужващи звена, студентски кампус.

Община Свищов разполага с добре изградена образователна инфраструктура, осигуряваща възможност за отглеждане, възпитание и подготовка на малките деца до постъпването им в I клас, за качествено образование в различните етапи – начален, основен и гимназиален. В гр. Свищов функционират 4 общински училища, 3 от които средни и 1 основно, както и 3 държавни професионални училища. В малките населени места в община Свищов работят седем основни училища. Пет от общинските училища са средищни. В тях се обучават ученици от община Свищов и от съседните общини.

В селата на Община Свищов функционират пет основни училища - в с. Ореш, с. Морава, с. Алеково, с. Българско Сливово, с. Овча Могила. В гр. Свищов функционират и четири професионални средни учебни заведения - Държавна търговска гимназия "Димитър Хадживасилев", ПГ "Проф. д-р Асен Златаров", и ПГ по строителство и лека промишленост. В системата на образованието (без висше) в община Свищов работят общо 691 човека, от които 455 педагогически и 236 непедagogически кадри.

Визията за образованието в Община Свищов е осигуряване на качествено образование, гарантиращо успешната реализация на младите хора, получаване на „знаене за“, а не „знание за“. Основна ценност е личността на детето, ученика.

Главната цел е чрез активно включване и сътрудничество на всички участници в образователния процес, на бизнеса, властите и гражданските структури, да се предоставят на младите хора най-добрите условия за успешна реализация и подобряване на качеството на образование.

Основните приоритети на общинската политика, около които се обединяват всички участници в образователния процес и заинтересовани страни са: осигуряване на равен достъп до качествено образование за всяко дете; пълен обхват на децата и учениците в задължителна възраст за получаване на образование и намаляване на отпадащите от образователната система; повишаване на компетентностите на ученици и учители, релевантни на динамичните промени в актуалната ни реалност и с визия за бъдещето; гъвкавост и отвореност на образователната система и образователните институции, с фокус върху иновативни подходи и практики, и връзка с практиката; осъвременяване на материално-техническата база в детски градини и училища.

Принципите, на които се подчиняват целите, мерките и конкретните дейности са: баланс между добрите ни традиции в образованието и модернизиранието му в съответствие с изискванията и възможностите на съвременния свят, демократичност, прозрачност и търсене на широка подкрепа при вземане на решения.

По данни от 01.02.2011г. за Община Свищов лицата с висше образование са 6818 души, като 6076 от тях са в град Свищов. Преобладава населението със средно образование, като общият им брой е 21 202 души, а с начално образование са 2107 души от общо 40 911 души. Броят на лицата никога не посещавали училище е 182, а на тези незавършили начално училище 1323 души.

Население по населени места и степен на завършено образование към 01.02.2011 година								
Области Общини Населени места	Общо	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършен о начално	Никога не посещавали училище	Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)
ОБЩО ЗА СТРАНАТА	6891177	1348650	2990424	1591348	536686	328803	80963	14303
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	244522	44798	116508	56306	15227	9759	1560	364
СВИЦОВ	40911	6818	21202	9230	2107	1323	182	49
ГР.СВИЦОВ	28845	6076	16580	4185	1045	835	93	31
С.АЛЕКОВО	591	39	218	236	54	36
С.АЛЕКСАНДРОВО	203	..	60	90	33	5	10	..
С.БЪЛГАРСКО СЛИВОВО	1307	78	580	499	98	45
С.ВАРДИМ	1011	58	402	443	72	32
С.ГОРНА СТУДЕНА	447	24	180	195	33	13
С.ДЕЛЯНОВЦИ	146	6	54	74	8	-
С.ДРАГОМИРОВО	676	33	257	315	38	29
С.КОЗЛОВЕЦ	1272	63	464	529	157	52	7	-
С.МОРАВА	1029	66	395	422	100	39	7	-
С.ОВЧА МОГИЛА	1453	114	422	682	131	80	20	4
С.ОРЕШ	1622	108	692	627	124	64
С.СОВАТА	136	..	21	68	35	..	6	-
С.ХАДЖИДИМИТРО ВО	742	29	277	357	62	13	4	-
С.ЦАРЕВЕЦ	1097	100	541	347	65	38	3	3
С.ЧЕРВЕНА	334	19	59	161	52	35

Съобразявайки се с условията на икономическа рецесия, обедняване на населението, демографските проблеми, общинското ръководство подкрепяше филиали на детски градини в малки населени места, където броят на децата е около 10-12.

- Всяка година с постановление на МС се актуализира Списък на средишните училища в Република България, в който са включени 7 училища от 2012 година: СОУ „Николай Катранов”, СОУ „Димитър Благоев”, ОУ “Христо Ботев” с. Алеково, ОУ “Св. Св. Кирил и Методий” с. Морава, ОУ “Св. Св. Кирил и Методий” с. Овча Могила, ОУ “Христо Ботев” с. Ореш и СОУ „Цветан Радославов” гр. Свищов.
- През учебната 2013/ 2014 г. в община Свищов работят 9 общински училища и 9 детски градини, от които 4 са с филиали в малките населени места. Запазва се тенденцията от последните 20 години към намаляване на броя на децата и учениците.

Списък на образователните институции на територията на община Свищов

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

№	Висши училища
1	Стопанска академия „Димитър Апостолов Ценов“
№	Общински училища
1	СОУ "Николай Катранов"
2	СОУ "Димитър Благоев"
3	СОУ "Цветан Радославов"
4	ОУ "Филип Сакелариевич"
5	ОУ "Христо Ботев" , с. Алеково
6	ОУ "Св. св. Кирил и Методий" , с. Българско Сливово
7	ОУ "Кирил и Методий" , с. Морава
8	ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с. Овча могила
9	ОУ "Христо Ботев" , с. Ореш
№	Професионални гимназии
1	Държавна търговска гимназия „Димитър Хадживасилев“
2	Професионална гимназия по лека промишленост и строителство
3	Професионална гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“
№	Детски заведения
1	ЦДГ "Васил Левски"
2	ЦДГ "Калина Малина"
3	ЦДГ "Радост"
4	Оздравителна детска градина
5	ОДЗ "Чиполино"
6	ОДЗ "Слънчо"
7	ОДЗ "Детски свят" с филиали в селата Алеково и Българско Сливово
8	ЦДГ "Зорница" с. Ореш с филиали в селата Драгомирово, Морава и Овча Могила
9	ЦДГ "Радост" с. Царевец с филиали в селата Горна Студена, Козловец и Хаджидимитрово

По показателя брой ученици по видове училища - в основни, СОУ, профилирани училища също се забелязва тенденция на намаляване техния брой. Общият брой на учениците в сравнение с 2007/2008 година е намалял с 162 души за цялата община Свищов. В общинския център град Свищов са съсредоточени 2080

ученици от всички в общината, а в основните училища в селата са разпределени около 20% от всички ученици.

БРОЙ УЧЕНИЦИ ПО ВИДОВЕ УЧИЛИЩА – В ОСНОВНИ, СОУ, ПРОФИЛИРАНИ УЧИЛИЩА

№	Учебно заведение	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
1	СОУ „Алеко Константинов“	233	136	-	-	-	-
2	СОУ „Цветан Радославов“	352	347	353	259	353	348
3	СОУ „Николай Катранов“	703	727	772	764	754	748
4	СОУ „Димитър Благоев“	585	582	615	669	676	776
5	ОУ „Филип Сакелариевич“	248	241	232	227	214	208
6	ОУ село Алеково	57	53	75	86	88	89
7	ОУ село Б. Сливово	71	67	61	57	52	56
8	ОУ село Морава	103	87	85	102	102	96
9	ОУ село Овча Могила	156	142	154	150	157	151
10	ОУ село Ореш	112	107	103	102	104	106
ОБЩО		2740	2598	2559	2626	2598	2578

По показателя брой деца, обхванати в детските заведения се наблюдава спад за изследвания период 2006-2013г., като през 2006/2007 година са регистрирани 1139 деца, обхванати в детски заведения, а през 2012/2013 година техният брой е намалял на 979 деца. Към момента не се наблюдава недостиг на места в детските градини.

Брой деца, обхванати в детски заведения

Детски заведения	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
ЦДГ №1 „Васил Левски“	107	107	122	128	116	130	120
ЦДГ №2	113	104	115	138	132	124	125

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

„Калина Малина”							
ЦДГ №3 „Радост”	137	144	147	153	148	160	153
ОДЗ №1 „Чиполино”	146	147	158	147	134	139	131
ОДЗ №2 „ Слънчо”	147	141	152	147	141	158	135
Оздравителна детска градина	22	22	22	20	17	19	16
ОДЗ №3 „Детски свят”	115	119	129				
ОДЗ №3 „Детски свят” с филиал в Алеково и Б. Сливово				173	118	137	120
ЦДГ – Българско Сливово	39	34	23	-	-	-	-
ЦДГ - Вардим	28	21	19	-	-	-	-
ЦДГ – Козловец с филиали Г. Студена и Х. Димитрово	52	43	42	-	-	-	-
ЦДГ - Морава	34	34	34	-	-	-	-
ЦДГ - Овча Могила	47	52	52	-	-	-	-
ЦДГ - Царевец	38	37	38	-	-	-	-
ЦДГ – Царевец с филиал Г. Студена, Козловец, Х. Димитрово				83	61	59	52
ЦДГ Зорница Ореш с филиал Драгомирово, Овча Могила, Морава				159	111	118	127
ЦДГ - Алеково	29	21	22	-	-	-	-
ЦДГ – Ореш /	85	75	79	-	-	-	-

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Драгомирово							
-------------	--	--	--	--	--	--	--

Участие в национални и международни програми.

Традиционно отчитаме добри резултати по отношение на оптимално използване на възможностите, които МОН предоставя чрез националните си програми, по отношение на търсене на алтернативно финансиране за училищни дейности от страна на училищата, успешно реализиране на проекти за подобряване на материално-техническата база, ритуализацията в училищата, за превръщането им в желана за учениците територия. Всички училища на територията на община Свищов продължават проектите за целодневна организация на учебния процес и проект „Успех”. Успешно се включиха в Националната програма за повишаване на квалификацията на учители и директори по избрани научни области и за повишаване на административния капацитет.

За поредна година всички училища се включиха успешно в Национална програма „Оптимизация на училищната мрежа”, модули „Оптимизиране на училищната мрежа” и „Оптимизиране на вътрешната структура на училищата и самостоятелните обществения”, НП „На училище без отсъствие”, мярка „Без свободен час” и мярка „Без отсъствия”, Национална програма „С грижа за всеки ученик”, модули: „Осигуряване на обучение на талантили ученици за участие в ученически олимпиади”, „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителни групи” и „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка”, НП „ИКТ в училище” – за оборудване на компютърни кабинети в училище и за осигуряване на интернет достъп в училищата.

През 2013 г. отдел „Образование и култура” продължи двугодишния си международен проект, финансиран по програма „Учене през целия живот”, секторна програма „Коменски” - „Ключовите компетентности според ЕРР и ролята на местната власт”. При изпълнението на проектните дейности бяха представени добри практики от съвместното партньорство с представители на бизнеса и НПО за обучение на ученици, въвеждайки иновативни форми за неформално образование на форуми на НСБОРБ и международни конференции.

Доставка на учебници и учебни помагала.

През последните три години доставката на учебници и учебни помагала се организира от отдел „Образование и култура” и училищата в общината. Благодарение на добрата организация, стартирането на всяка нова учебна година започва без проблеми за учениците.

Съвместна работа с МКБППМН и отдел „Закрила на детето” при работа със семействата на деца, отпадащи от системата на образованието преди навършване на 16 години.

Контактите ни са перманентни и ползотворни. Резултатите от тази съвместна работа са свързани с намаляване на детската престъпност, подкрепа за деца в риск, намаляване на отсъствията на учениците от учебните часове и осигуряване на редовни посещения на децата в детските градини.

Разкриване в училищата на педагогически услуги, насочени към граждани на възраст над задължителната училищна възраст. Използване на потенциала на педагогическите кадри, учебната база в училищата за продължаващо обучение на възрастни (професионална квалификация, чуждоезиково обучение, обучение по ИТ).

Учениците в самостоятелна форма на обучение през учебната 2013/14 година са 88 и 1 - в индивидуална форма на обучение в общинските училища, с цел завършване на основно и средно образование. В държавните и професионални гимназии, с цел получаване на професия се обучават 40 ученици в самостоятелна форма на обучение, 50 – в заочна форма на обучение и 48 – вечерна форма на обучение.

Продължаване цялостното обновяване и модернизирание на базата на училищата и детските градини, и изграждането на адаптирана архитектурна среда в тях, за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности.

Подкрепата на общинското ръководство и администрация през 2013 г. за детските градини и училищата в изпълнение на горепосочените цели, се реализира в рамките на 2 проекта, чрез финансиране на дейности за енергийна ефективност и подобряване на материалната база в 4-те свищовски общински училища и ОДЗ №1 „Чиполино”.

През 2013 г. в общинските училища и детски градини са записани и се обучават 58 деца със СОП, от тях 49 деца са на ресурсно подпомагане. По инициатива на отдел „Образование и култура” се проведе обучение с практическа насоченост за учители и психолози относно работата с децата със СОП. Гост учител бе екип от „Карин дом”, Варна. Общинският отдел организира и специално обучение с водещи в страната специалисти за усвояване на нови умения за работа с деца от аутистичния спектър. Партньори в работата с децата и учениците за интегрирането им към общообразователния процес са Дневният детски център за работа с деца и Центърът за обществена подкрепа. Новите услуги подобриха възможността родителите и децата с дефицити във физическо и интелектуално развитие, както и децата в риск, да получат професионална подкрепа. Предстои подобряване на архитектурната среда в училища и детски градини, продължават и дейностите за формиране на толерантно отношение и емоционална подкрепа от родителската и ученическа общност към различните деца.

Образование - положителни страни и предимства:

- Добре изградена образователна инфраструктура;
- Наличие на висше учебно заведение;
- Професионален персонал с добро ниво на организация;
- Висок имидж висшето училище и професионалните средни училища;
- Развитие в СА „Д.А.Ценов” на авангардни информационни и образователни технологии с позитивно влияние върху града и образователната система на общината като цяло.

Образование - отрицателни страни и недостатъци:

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

- Значителна материална база с конструктивни ограничения за въвеждане на ергономични технологии за отопление през зимния сезон;
- Остаряващо компютърно оборудване в училищата.

Образование - възможности:

- Осъществяване на програми за компютърно оборудване на училищната мрежа;
- **Осигуряване от страна на СА "Д.А.Ценов" на ИНТЕРНЕТ достъп за изградените компютърни кабинети в училищата;**
- Реализация на образователни инициативи по програма SOKRATES/ERASMUS с привличане в Свищов на чуждестранни студенти за обучение.

Образование - заплахи:

- Демографска заплаха за захранване на образователна система;
- Разминаване между търсени професии и абитуриенти със съответни професионални умения;
- Вероятна отрицателна реакция на персонала към мерки по бъдещо оптимизиране на образователната мрежа.

Образование - стратегически цели и задачи:

- Да се изгради ефективна управленска структура на образованието. Да се създаде съвет на директорите. Оптимизиране на административното звено "Образование". Изграждане на оптимална структура, предполагаща работа в екип;
- Да се обогати и усъвършенства на материално-техническата база. Изграждане на компютърни кабинети, снабдяване със съвременна техника за обучение по чужди езици/реализиране на проекти финансирани от външни донорски организации/. Изграждане на общински център за информация и професионално ориентиране на учениците, В съответствие със Закона за професионалното образование. Събиране и обработване на данни от бюро по труда за трудовата борса. Психодиагностичен анализ на учениците и ориентиране към подходящи професии и дейности. Съгласуване на план-приема на училищата с Регионалната служба по заетостта и Регионалната структура на работодателите. Предоставя информация за всички средни и висши училища в страната;
- Да се гарантира финансово осигуряване на образователната система. Оптимално разпределение на средствата от общинския бюджет на базата на предварително утвърдени принципи. Икономии на средства, след оптимизиране на образователната мрежа и пренасочването им към усъвършенстване на материално-техническата база и въвеждане на иновации в образованието. Външни донори -училищни настоятелства, донорски организации;
- Да се гарантира запазване и повишаване качеството на учебния процес чрез мерки по: оптимизиране на образователната мрежа в община Свищов; осигуряване на необходимите кадри за осъществяване на качествен учебен процес; задържане и обхват на подлежащите на обучение в общината; проучване на образователните потребности и насочване на образователната система към пазара на труда; подбор и развитие на педагогически

кадри/обезпечаване и квалификация; приоритетно развитие на възможностите за комуникации на ученика чрез чуждо езиково обучение и обучение по информатика и информационни технологии.

6.5.2. КУЛТУРА.

Културата е неразривна характеристика на съвременния облик на община Свищов. Инициативите на редица видни свищовци през възраждането позволяват града да стане люлка на редица пионерни културни инициативи за България. Със значимо присъствие в местния духовен живот институции като Първото българско читалище "Еленка и Кирил Д. Аврамови", Първи български хор "Янко Мустаков", Държавна градска библиотека, Художествената галерия "Николай Павлович", Студентския дом на културата, историческите музеи, читалищата в селата на свищовска община.

Културата и изкуството са непреходен символ за възрожденското първенство на град Свищов. Международната фондация "Алеко Константинов" е традиционният организатор на сатиричния литературен конкурс "Алеко", в който участват творци от всички балкански страни. Има определен принос за развитие на българската култура и за международния интерес към нея. Всяка година в община Свищов се провеждат традиционни културни събития, в които участие вземат редица културни деятели и творци от града и страната.

Политиката на Община Свищов в областта на културата е подчинена на следните приоритети:

- създаване условия за развитие и обогатяване на всички направления в сферата на културата като фактори за устойчиво развитие и приобщаване към европейските ценности при запазване на българската културна идентичност;
- съхраняване на културната памет и историческо наследство като източник на духовна принадлежност и самочувствие.

РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2013 ГОДИНА:

НЧ „Съзнателност- 1899” с. Овча могила

Проект „Европейска година на гражданите”, Финансираща организация – Европа директно – България. Обща стойност 1000 лв.;

НЧ „Филип Станиславов – 1903” с. Ореш

Проект „Освежаване на читалищния салон и сцената на НЧ „Ф.Станиславов-1903” по програма „Местни инициативи”. Обща стойност 2566.00 лв.;

НЧ „Трудолюбие – 1907”с. Вардим

Проект „Нашето минало – в нашето бъдеще” по програма „Местни инициативи”. Обща стойност 2598.00 лв.;

НЧ „Заря-1898” с. Хаджидимитрово

Проект „Привлекателен и функционален читалищен салон” по програма „Местни инициативи”. Обща стойност 3415 лв.;

НЧ „Светлина-Царевец 1927” с. Царевец

1. Проект „Инвестиция в културата” по програма „Местни инициативи”. Обща стойност 2997 лв.

2. Проект „Фолклорът – културното наследство на един народ” към дарителска програма на МОТО-ПФОЕ за опазване на природното и културно наследство.

Обща стойност 500 лв.

3. По програма за заетост към дирекцията „Бюро по труда”

- Програма „Старт в кариерата” – 1 бройка;
- Програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания” – 1 бройка;
- Проект „Подкрепа за заетост” – 5 бройки;

Обща сума по програмите за заетост – 30 000 лв.

ПОДОБРЯВАНЕ НА МТБ В КУЛТУРНИТЕ ИНСТИТУТИ

През 2013 година бяха извършени текущи ремонти, както следва:

- **читалища в общината:**

НЧ „Съзнателност – 1899” с. Овча могила; НЧ „Филип Станиславов-1903” с. Ореш; НЧ „Възраждане – 1908” с. Б. Сливово; НЧ „Светлина-Царевец 1927” с. Царевец;

- **Исторически музей:**

експозиция „Преминаване на руските войски – 1877”;

лапидариум в двора на къщата-музей „Алеко Константинов”;

Археологическа експозиция (Начовата къща);

- **ПБНЧ „Еленка и Кирил Д. Аврамови-1856” Свищов:**

Камерна зала;

- **Градска библиотека:**

Заемна възрастни;

Читалня за обществени науки.

Със значимо присъствие в местния духовен живот са институции и организации като ПБНЧ "Еленка и Кирил Д. Аврамови - 1856", ПБХ "Янко Мустаков", МФ „Алеко Константинов”, Държавна градска библиотека, Школа по изкуствата, Художествена галерия "Николай Павлович", Исторически музей, читалищата в селата на свищовска община.

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Община Свищов утвърждава своето място в културния календар чрез реализирането на редица инициативи в сферата на културата, чрез създаването и развитието на значими културни събития и изяви (празници, фестивали, изложби и др.).

Утвърдени събития с международно участие:

- Международен конкурс за къс хумористичен разказ „Алеко” в рамките на традиционните Алекови дни през януари;
- Хорови празници „Янко Мустаков”, посветени на поредната годишнина от основаването на ПБХ „Янко Мустаков”;
- Фестивал на античното наследство „Орел на Дунав” с участието на групи от Италия, Румъния, Полша и България. Това е единственият в България реенактмънт фестивал, който пресъздава античната история – бита, културата и военните сблъсъци между имперски Рим и племената на траки, даки, готи;
- Международно биенале за детска рисунка „Свищов” за деца на възраст от 4 до 16 години, организира се от 1999 година;
- Международен Блусфест.

Събития с национално значение:

- Традиционни Алекови дни през януари, посветени на поредната годишнина от рождението на големия български писател и общественик;
- Национален фестивал на любителските камерни и кафе-театри;
- Национален конкурс за млади изпълнители на популярна песен „Звездици за Лора”;
- Национален фолклорен събор на католическите общности в България, чиито организатор и домакин е село Ореш;
- Възпоменателния ден за Алеко в Свищов и Централните софийски гробища на 11 май. Инициатори за този ден са Община Свищов и МФ „Алеко Константинов”;
- Национален кулинарен фестивал „Пъстра трапеза на гости на моя град Свищов” с участието на самодейци от читалищата в общината;
- Национален фолклорен фестивал „Фолклорен извор 2012”, в с. Царевец, община Свищов, обл. Велико Търново
- Национален фестивал на старата градска песен.
- Фестивал за детски и младежки фолклор „С песни и танци в Овча могила”

Традиционни празници на град Свищов:

- Освобождението на града от Османско робство, с което се поставя началото на свободна България - чества се на 27 юни;
- „Свищовски лозници” – честват се през последните почивни дни от месец септември.

АЛЕКОВИ ДНИ

В рамките на Алековите дни (12 и 13 януари) се организират различни изяви: театрални представления и музикални програми с участието на местни или гостуващи артисти, групи и формации; литературни четения; премиери на книги; срещи с творци; прожекции на филми и други.

Кулминацията на Алековите дни е на 13 януари – рождената дата на големия български писател и възрожденец Алеко Константинов.

Неизменна част от Алековите дни е ритуалът по поднасяне на венци и цветя пред бюст-паметника на Щастливеца в централната градската градина в Свищов на 13 януари. Същия ден се отчитат резултатите от Международния конкурс за къс хумористичен разказ, носещ името на Алеко. Организира се пресконференция с лауреата от конкурса, а на тържествена вечер, посветена на Алеко, се извършва церемония по награждаване на отличения творец.

Началото на Международния конкурс за къс хумористичен разказ е поставено през 1967 год. от редакцията на в-к “Народна младеж”. От 1975 год. се провежда съвместно с Община Свищов. Конкурсът се провежда всяка година до прекъсването му през 1989 година.

През 1993 г. конкурса се възобновява. На тържествена вечер, посветена на годишната от рождението на Алеко Константинов, лауреата от конкурса гостува в родния град на писателя – хуморист. Там се състои церемония по награждаването му – получава плакет, грамота и парична награда от 200 долара. В конкурса вземат участие автори от Германия, Сърбия, Хърватия, Чехия, САЩ, Русия, Канада, Турция, Кипър, Унгария, Куба, Албания и др. Организатори са Община Свищов, Международна фондация “Алеко Константинов” – Свищов и редакцията на вестник “Стършел” – София. Същите институции, заедно с Исторически музей – Свищов и други организации, носещи името на Алеко Константинов, са организатори на Алековите дни.

ФОЛКЛОРЕН СЪБОР НА КАТОЛИЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Началото му е поставено през 2004 година по проект “Видело”, финансиран от Фондация “Работилница за граждански инициативи” по програма “Живо наследство”. Организатор на събора е кметството в с. Ореш и местното Народно читалище “Филип Станиславов” с подкрепата на Община Свищов. Провежда се винаги в първата събота на месец май.

Съборът е посветен на монсеньор Филип Станиславов – роден в с. Ореш през 1596 г., издал през 1651 г. в Рим първата печатна книга с новобългарски езикови елементи “Абагар”.

Провеждането на събора има за цел да затвърди и разнообрази духовния живот в с. Ореш; да съхрани уникалния местен фолклор, наблюдайки на работата с децата. В тази връзка беше разширена дейността на танцовия състав към читалището и беше сформирани втори такъв, създадена беше детска група за автентични местни обичаи – преденки, шевенки, просатори, разкриващи живота и традициите на българските католически семейства в с. Ореш.

Във фолклорния събор участват представители на католическите общности в България – групи, състави, индивидуални изпълнители, свещеници. Участниците представят автентични песни, танци и обичаи, характерни за родния им край. Сред

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

гостите на събора са ръководители на обществени и културни организации от община Свищов и страната, кметове на населени места, представители на бизнеса.

НАЦИОНАЛЕН ФЕСТИВАЛ НА МАЛКИТЕ ТЕАТРАЛНИ ФОРМИ

Театралният фестивал се провежда всяка година в почивните дни около 27 март – Международния ден на театъра. Фестивалът има за цел повишаване на художественото равнище на любителското театрално творчество, предоставяне на сцена за изява, установяване на контакти, задоволяване на потребностите на обществото от общуване със сценичното изкуство. Негови организатори са Община Свищов и Първо българско читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови”.

С право на участие във фестивала са всички любителски камерни и кафе-театри, които представят по един спектакъл в рамките до 60 мин. Оценяването се извършва от жури, съставено от професионалисти в областта на театралното творчество. Присъждат се награди за спектакъл, както и индивидуални отличия за режисура, за мъжка и за женска роля. Лауреатите получават парични награди, статуетки и грамоти.

Първото издание на фестивала се проведе през 1998 г. в рамките на традиционните празници на града “Свищовски лозници”. В него взеха участие 7 театрални групи. Следващото издание на фестивала се проведе през м. март 2000 г. и беше посветено на Международния ден на театъра – 27 март, и на 130-годишнината от Първото театрално представление в гр. Свищов. Във фестивала участваха 8 театрални групи.

След 5-годишно прекъсване провеждането на Националния фестивал на любителските кафе-театри беше възобновено. От 25 до 27 март 2005 г. се състоя неговото трето издание. То премина под знака на 135-годишнината от Първото театрално представление в гр. Свищов и 150-годишнината от създаването на Първо българско народно читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856”. В третото издание на фестивала участваха 9 театрални групи.

След приключването на Третото издание, Организацияният комитет на фестивала взе решение да разшири неговия обхват, за да даде възможност за участие в него не само на кафе-театри, но и на камерни формации. Тяхната основа цел е той да бъде ежегоден и да се провежда в седмицата на Международния ден на театъра. Следващото му издание ще бъде през пролетта на 2006 г.

МАЙСКИ ПРАЗНИЦИ НА БЪЛГАРСКАТА ПРОСВЕТА И КУЛТУРА

Празниците, посветени на най-светлия ден в българската история, са наситени с тържествени събрания-концерти на учебните и детските заведения в града и общината, тематични изложби, срещи с поети и писатели, театрални постановки и др.

В навечерието на 24 май Кметът на гр. Свищов организира прием за всички директори и ръководители на училища, детски градини и културни институти в общината.

За първи път през 2005 г. в рамките на срещата Кметът на Община Свищов връчи награди “Учител на годината”. Отличените бяха определени чрез номинации от педагогическите съвети към училищата. Носители на званието станаха общо 8

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

учители, а други двама получиха благодарствени грамоти за дългогодишен педагогически труд.

Званието “Деятел в областта на културата” също беше присъдено за първи път през 2005 г., а нейният носител беше определен от представителите на културните институти в Свищов.

Награди – грамоти и подаръци, получават и надарените и талантиви деца от различни училища в общината. По традиция те се връчват от Кмета на Община Свищов по време на общоградския празник на 24 май, организиран за Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост. Сред наградените деца са спортисти и ученици, успешно представили общината през годината в регионални, национални и международни конкурси, състезания и олимпиади.

ТЕАТРАЛНА СЦЕНА “МАЛКИЯТ ПРИНЦ”

По своя характер “Малкият принц” изпълнява ролята на преглед на ученическата театрална самодейност на територията на община Свищов. Организира се от Първо българско читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови” със съдействието на Община Свищов. Провежда се всяка година в навечерието на 24 май.

В театралната сцена участват ученически групи и индивидуални изпълнители, които изнасят спектакли пред професионално жури и многобройна публика. Според регламента групите се представят в рамките до 30 мин., а индивидуалните изпълнители разполагат с 10 мин. Отличените получават статуетки – кристална роза “Малкият принц”, и грамоти.

Организирането и провеждането на “Малкият принц” има за цел да развива артистичните заложби на учениците, за да се включат по-късно в Драматичния театър към Първо българско читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови”, както и да им окаже помощ по пътя към професионалната сцена.

МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ ЗА ДЕТСКА РИСУНКА

Международното биенале за детска рисунка се провежда от 1999 г. и първоначално има статут на ежегоден конкурс. Първото му издание под формата на биенале датира от пролетта (м.май) на 2005 г. Организатори са Община Свищов и Художествена галерия “Николай Павлович”. То е с периодичност всяка нечетна година.

Според регламента с право на участие в биеналето са деца от 4 до 16 години, разпределени в 3 възрастови групи – от 4 до 7 г., от 8 до 11 г. и от 12 до 16 г. Тематиката на рисунките е свободна, а творбите трябва да са изпълнени в живописна, графична или смесена техника. Рисунките се оценяват от професионално жури, председателствано от уредника на свищовската Художествена галерия “Николай Павлович”. Творбите се разглеждат по възрастови групи в два раздела: за българско и за чуждестранно участие. Присъждат се колективни, индивидуални, специални и поощрителни награди. С наградените творби се подрежда изложба в Художествена галерия “Николай Павлович”, на чието официално откриване се връчват наградите на отличените млади художници.

Всички получени рисунки остават в Свищов, като организаторите си запазват правото да ги популяризират в печата и в електронните медии.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

В Международното биенале за детска рисунка “Свищов 2005” се състезаваха над 1800 творби с пощенско клеймо от различни точки на света – Индия, Индонезия, Румъния, Словения, Словакия, Русия и др. държави. Раздадени бяха повече от 40 награди.

ОБЩИНСКИ ПРАЗНИК НА ЧИТАЛИЩНАТА ХУДОЖЕСТВЕНА САМОДЕЙНОСТ

Празникът на читалищната художествена самодейност се обособява като такъв през календарната 2005 г.

Първото домакинство на празника принадлежи на кметството в с. Горна Студена и е широко подкрепено от Община Свищов. На 4 юни сцената на читалището в свищовското село става поле за изява на всички самодейци от общината, независимо от жанровото разнообразие. Представят се групи и ансамбли за фолклор, състави за модерен и класически балет, изпълнители на стари градски песни, и др., застъпени в дейността на читалищата.

Липсата на времеви и стилови ограничения, от една страна, и предоставянето на възможност за изява на всички читалищни колективи превръщат проявата в своеобразен празник. Бурните аплодисменти на публиката и интересът към събитието от страна на гостите поражда идеята за ежегодно организиране и провеждане на Празник на читалищната художествена самодейност с домакинство в различни кметства от свищовска община.

Близо 400 бяха самодейците, показали умения пред публиката в с. Горна Студена. Всички състави, групи и индивидуални изпълнители получиха Диплом за участие в празника. От своя страна проявата внесе оживление и разнообразие в ежедневието на местното население.

ПРОЛЕТНИ ПРАЗНИЦИ “НА ГОСТИ ПО ВЕЛИКДЕН”

Пролетните тържества, обединени под името “На гости по Великден” са посветени на големите християнски празници Лазаровден, Цветница и Великден. В продължение на две седмици преди Възкресение Христово Община Свищов организира богата и разнообразна културна програма. Гражданите и гостите на града имат възможност да посетят изложби на украсени яйца – рисувани или апликирани, на козунаци и обредни хлябове, на българска шевица или на други образци родното майсторство и занаятчийство, на картини и фотографии, на художествена и научнопопулярна литература.

Пролетните празници са наситени с творчески срещи с поети и писатели, представящи пред свищовската публика новите си книги и произведения. Прочути инструменталисти и изпълнители в областта на класическата музика радват своите почитатели и привърженици.

По традиция на Велики четвъртък Исторически музей – Свищов приютява в къщата на Алеко Константинов малчугани от детските градини в града. Любезните домакини запознават децата с великденските обичаи и традиции, учат ги да боядисват яйца, гощават ги с козунак. От своя страна малките гости изнасят програма от песни, танци и стихове. Гости на тържеството са членове на Културния клуб на пенсионера “Щастливеца”. Кулминацията на пролетните празници е на Великден. В неделя, когато хората се поздравяват с Христовото Възкресение, Първи български хор “Янко

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мустаков” към свищовското читалище и Детския хор при отдел “Образование и култура” изнасят Великденски концерти в църквите “Св. Преображение” и “Св. Троица”.

СВИЩОВ – ПЪРВИЯТ ОСВОБОДЕН ГРАД ОТ ТУРСКО РОБСТВО

Следобеда на 26 юни 1877 г. генерал Драгомиров обиколил полковете и се обърнал към войниците със следните думи: "Братя, нас ни назначиха най-първи да извършим преминаването на Дунава. На нас гледа цяла Русия. Помнете, братя, че за нас няма нищо средно. Или зад Дунава, или в Дунава."

Съдбата на Свищов била решена – той бил първият български освободен град. Народът ликувал и посрещал своите Освободители.

Едновременно с военните действия на освободителните войски към щаба на действащата армия се учредява Канцелария на гражданското управление на освободените зад Дунава земи. Ръководи я княз Владимир Александрович Черкаски. Той изработва и прилага Инструкцията за първоначално управление на освободения български народ. На 16 юли 1877 година с тържествена церемония в препълнената с хора църква "Свето Преображение" е обявено създаването на Свищовската губерния.

Свищовци с право се гордеят с миналото на своя град, защото с него са свързани събития, положили началото и определили много от насоките в стопанското и културно развитие на България.

Всяка година на 27 юни Свищов тържествено отбелязва поредната годишнина от Освобождението на града и от учредяването на Първата гражданска администрация. Празничният ден започва със заупокойна литургия в храм "Света Троица" и продължава с тържествена сесия на Общински съвет – Свищов. На Братската могила в историческата местност "Паметниците", където на 26 срещу 27 юни 1877 година дебаркират руските войни и започват сраженията за Освобождението на България, се отслужва Благодарствен молебен от Светата Православна църква. Преклонението пред саможертвата им е съпроводено от церемония по поднасяне на венци и цветя в памет на загиналите руски, румънски и финландски войници и български опълченци. Вечерта на централния градски площад "Алеко" се организира празничен концерт.

На кръгли годишнини в рамките на празника се организира тържествена заря-проверка.

НАЦИОНАЛЕН ФОЛКЛОРЕН ФЕСТИВАЛ „ФОЛКЛОРЕН ИЗВОР”,

В С. ЦАРЕВЕЦ

През 2011 година в село Царевец, Община Свищов за пръв път се проведе фолклорен фестивал с конкурсен характер "Фолклорен извор". Фестивалът се организира от НЧ „Светлина – Царевец 1927”, Кметство с. Царевец, ППОК "Изгрев - 93" и Община Свищов. Той се провежда под патронажа на Министерството на културата на Република България.

Официални медийни партньори са Българска Национална телевизия /БНТ/, Българско Национално радио /БНР/ и Национална фолклорна телевизия " ФОЛКЛОР ТВ".

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Националният фолклорен фестивал „Фолклорен извор“ има за цел да съхранява, популяризира и развива народното песенно и танцовално творчество на България. Представяне пъстротата на българското фолклорно изкуство. Насърчаване приемствеността на младото поколение и приобщаване на различните социални и възрастови групи от населението към активно общуване с фолклора. Фестивалът се утвърждава като значимо събитие в национален мащаб и културния календар на Община Свищов, стимулиране на културния туризъм в региона. Участниците във фестивала се изявяват, разделени в различни групи: ансамбли, певчески и танцовални състави, индивидуални изпълнители, камерни формации и народни оркестри. Фестивалът е с конкурсен характер. Оценява се от авторитетно жури от специалисти в областта, в която работят и творят. Наградният фонд на фестивала предвижда награди в различните категории на участие. Всяка категория има I, II и III-то място придружено съответно със златен, сребърен и бронзов медал. Има специални и поощрителни награди. Големите отличия са ЛАУРЕАТ и ПРИЗ за най – добро цялостно представяне, които са подкрепени със специално изработени статуетки „Фолклорен извор“ от скулптора Марияна Кушева. Награждаването се провежда в третата фестивална вечер на гала концерт, в който вземат участие едни от най-изявените и наградени участници и състави. Вечерта се превръща в истински празник под звуците на фолклорни песни и танци. Като своеобразен финал на четириднешното надпяване и надиграване е участието на утвърден фолклорен изпълнител под чиито съпровод участници и публика се сливат в едно истинско българско хоро.

"Фолклорен извор" много бързо придобива популярност и все повече желаещи има да вземат участие в него. Така например на Първото издание фестивала приюти на сцената си около 3 000 участници. На Второто издание участниците вече бяха 5 000, което наложи от три фестивални дни да станат четири. Четири незабравими дни за организатори, участници и публика.

ПРАЗНИЦИ НА ГРАДА “СВИЩОВСКИ ЛОЗНИЦИ”

Под това име празниците на гр. Свищов съществуват от 1984 г. Началото им е поставено през 1936 г. Тогава Свищовското кметство назначава комисия, която да организира празници на града от 28 до 30 август. В миналото 28 август е съвпадал с църковния празник “Успение Богородично”, когато по традиция се е провеждал голям събор в м. “Манастира”. По-късно празникът се премества в града и се свързва с честването на 100-годишнината на църквата “Св. Преображение”, а тържествата са съпроводени от тридневен панаир на стоки и животни.

През 1965 г. празниците на Свищов получават ново кръщение. Те се провеждат от 9 до 16 октомври като Дунавски културни дни “На гроздобер в Свищов”. На откриването са поканени всички творци от свищовския край. Празниците започват с шествие, песни, танци и обичаи, свързани с гроздобера.

Година по-късно Дунавските културни дни се провеждат от 1 до 9 октомври. Пресъздадените картини от миналото на града и художествената програма предизвикват възхищението на многобройните посетители, сред които има и гости от чужбина.

Празниците се организират и през 1967 г., след което традицията се прекъсва. На 6 октомври 1984 г. празниците на града се възстановяват под името “Свищовски лозници”, главният им акцент са културните прояви. Следващата година празниците се провеждат заедно с Дните на сатирата “Свищов – 85”. На 21 и 22 септември в града

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

гостуват прочути сатирици и карикатуристи. Връчени са наградите от Международния конкурс за хумористичен разказ “Алеко” и от националните конкурси за хумор и карикатура.

През 1986 год. празниците “Свищовски лозници” се провеждат от 19 до 21 септември. Дните са изпълнени с театрални и концертни изяви, ревюта, спортни състезания.

По решение на Общинския съвет от 1992 г. празниците се провеждат в почивните дни от последната седмица на м. септември. След 1992 г. празниците се характеризират със следните основни моменти: изпълнени са предимно с културно съдържание, но съществен елемент от тях е и търговията; ориентирани са към съхраняване и продължаване на традицията; адресирани са към всички възрастови и социални среди; в тях участват както местни, така и гостуващи творци, изпълнители, състави, групи.

Съществен елемент от „Свищовските лозници” е Празникът на виното, провеждан в последния, трети ден. Акцентът е поставен върху фолклорните елементи, дегустацията на домашно червено вино и награждаването на отличените производители. “Винпром – Свищов” АД осигурява бъчва с червено вино, от която жени и мъже, облечени с носии, пълнят чашите на граждани и гости с божествената напитка.

През 1995 г. се поставя началото на поетичен конкурс “Свищовски лозници”, резултатите от който се отчитат по време на празниците. Първоначално конкурсът има местен характер, по-късно разширява обхвата си в Дунавския регион, а през последните няколко години е национален.

По време на празниците на града през 2005 г. беше открит първият в България Паметник на Дарителите, дело на скулптора Георги Чапкънов и арх. Станислав Константинов. За първи път беше връчена награда за литература на Община Свищов “Златно дунавско перо”.

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА МЛАДИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ НА ПОПУЛЯРНА ПЕСЕН “ЗВЕЗДИЦИ ЗА ЛОРА”

Конкурсът е посветен на Лора Николова – загинала в р. Лим, Сърбия/Черна гора, на 4 април 2004 г., една от обещаващите млади изпълнителки на Школата за поп- и рок-изпълнители Клуб “Естрада”, гр. Свищов. Организатор на музикалния форум е Фондация “Ангели от Лим” с подкрепата на Община Свищов и Първо българско читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови”. С неговото провеждане организаторите си поставиха за цел да продължат мечтата на Лора и да дадат възможност на деца от цяла България всяка година (м.април) да показват таланта си пред компетентно жури.

Първото издание на конкурса се проведе от 15 до 17 април 2005 г. с участието на близо 90 деца от страната. Младите изпълнители са разпределени в 4 възрастови групи - от 7 до 10, от 11 до 13, от 14 до 16 и от 17 до 19 години, навършени към 31 декември настоящата година. Задължителният им репертоар включва изпълнение на две песни – българска на първия тур и песен по избор на втория тур. Сред задължителните условия са изпълненията на живо и осигуряването на музикален съпровод от самите участници по техен избор – CD, минидиск или аудиокасета. Младите таланти се оценяват от звезди на българската поп-музика.

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

В рамките на конкурса се раздават I-ва, II-ра и III-та награда за всяка възрастова група, както и по две поощрения. Фирми-партньори и спонсори присъждат и индивидуални награди.

Голямата награда на конкурса е статуетка и парична сума. В първото му издание статуетката бе присъдена посмъртно на Лора Николова, а паричното възнаграждение получи даровита изпълнителка от София за осъществяването на студийен запис и заснемането на видеоклип.

В памет на Лора поетът Николай Христов и композиторът Андрей Дреников създадоха песен “Звездицата на Лора”, която беше изпята на финала на първото издание на конкурса от Маргарита Хранова.

6.6. Спорт и инфраструктура на спорта.

Една от приоритетните задачи пред общинското ръководство е създаване на условия за спортуване чрез подобряване на съществуващата и изграждане на нова спортно-материална база; подпомагане на дейността на спортните органи-зации и сдружения; популяризиране на постигнатите успехи и стимулиране на изявилите се спортисти и треньори; участие в международни срещи и турнири на състезатели и отбори от различни спортове.

Всяка година се провежда анкета за определяне на най-добрите спортисти и техните треньори. При голям интерес се провежда турнира по футбол на малки врати на обновената спортна площадка с изкуствена трева в спортен комплекс „Свищов”. Освен отборните награди (за първо, второ и трето място) има и индивидуални отличия. Награждават се най-добрия вратар, най-добрия защитник, голмайстора и най-полезния състезател. Провеждат се общински ученически игри по спортовете: футбол, баскетбол, волейбол, хандбал, тенис на маса, лека атлетика и шахмат. Победителите от тези състезания представят Община Свищов на следващите етапи от ученическите игри-областни и зонални състезания. Училищни отбори от общината са достигали и до финалния етап, като са завоювани призови места по спортовете хандбал, тенис на маса и лека атлетика. Участието във всички етапи на ученическите игри става с участието и съдействието на Община Свищов.

Станалите вече традиционни състезания по баскетбол и футбол в с.Българско Сливово в чест на спортния деятел Цвятко Цветков се провеждат ежегодно на 1 март. Участие в тях вземат ученици от началния курс на почти всички училища от Община Свищов. Много отличия и медали ежегодно стават притежание на спортисти – ветерани по тенис на маса и плуване, които участват в официалните държавни първенства. Традиционното масово преплуване на р.Дунав се провежда в края на месец юли и се превръща в истински спортен празник за жителите и гостите на града. На всички участници, успешно преплували реката, се връчват грамоти.

Съвместно с Фондация „Ангели от Лим” се провеждат и спортни мероприятия в памет на децата, трагично загинали във водите на р.Лим:

- Пролетен крос за ученици за възрастите 1-4 ; 5-8 и 9-12 клас ;
- Международния турнир по футбол за юноши “Юлиян Манзаров”. Той придоби голяма популярност и се утвърди в националния и международния футболен календар .В него са участвали най-добрите

български отбори, както и известни отбори от чужбина, между които Барселона(Испания), Стяуа(Румъния), Цървена звезда(Сърбия) и др.

- По време на празниците „Свищовски лозници” ежегодно се провежда и есенен лекоатлетически ученически крос. Съвместно със спортните клубове са се провеждали и състезания по футбол, баскетбол, джудо, тенис на маса и хокей на трева - един нов за нашата община спорт.
- Отборът по футбол (юноши младша възраст) участва всяка година в международния турнир в гр. Балани (Франция) . Освен завоюваните отличия, младите спортисти се завръщат и с много нови впечатления, приятелства и състезателен опит, които спомагат за развитието им като добри спортисти.
- Спортисти и отбори и от други спортове със съдействието на Община Свищов са участвали успешно в официални международни състезания по спортовете карате, тенис на маса, хандбал, джудо и силов трибой.
- На територията на Община Свищов функционират 18 спортни клуба. Те биват подпомагани в своята дейност чрез: поддръжката на спортно-материалната база; ежегодно субсидиране чрез общинския бюджет; съдействие при участие в международни срещи и турнири. Медали от официални държавни първенства са завоювани от състезатели и отбори по карате, джудо, хандбал, лека атлетика, тенис на маса и силов трибой.
- Успешно се оказва регистрирането на Общински футболен клуб „Академик” по Закона за юридическите лица с нестопанска цел като сдружение за извършване на дейност в обществена полза . Този пример бе последван и от много други общини.
- За постигнати високи спортни резултати със званието „Почетен гражданин” на Община Свищов са удостоени спортистите: Камен Пенев - европейски шампион по свободна борба; Петър Петров - бронзов медалист на 100 м. от Олимпийските игри в Москва и неговият първи треньор Жельо Замфиров. Валентин Михов - бивш футболист на „Академик”, по-късно президент на ПФК „Академик” и основен спомоществовател на футболния отбор в последните години, също е удостоен с престижното отличие ”Почетен гражданин”.

6.7. Инфраструктурно развитие, урбанизация, свързаност и достъпност на територията.

6.7.1. Транспортна инфраструктура.

Един от основните приоритети при решаване на проблемите на строителството и благоустройството са комуникациите в рамките на населените места, както и междуселищните връзки. Подобряването на пътните връзки на град Свищов и общината в трите основни направления – В. Търново, Плевен, Русе е приоритет с висока степен. Вече е обозрима перспективата за добра пътна свързаност на общината с Плевен и София. Това обаче не важи за останалите пътни направления.

Таблица Пътна мрежа - най-важни участъци

№	Клас	Номер	Място	Дължина в метри
---	------	-------	-------	-----------------

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

1	I	3	Плевен - Бяла	17 300
2	II	52	Новград- Вардим- Свищов-Ореш	30 600
3	II	54	Караманово - Вардим	4 100
4	III	352	Морава – Драгомирово – Царевец	27 800
5	III	525	Свищов – Царевец – Горна Студена	32 000
6	III	409	П.Тръмбеш – Павел - Царевец	12 800
7	III	504	Обединение - Алеково	4 100

Дължината на републиканската пътна мрежа е 126 644 км. Общата дължина на републиканската и общинската пътна мрежа на територията на община Свищов е 241,86 км, от които:

- I клас – 32.900 км.;
- II клас – 34.700 км.;
- III клас – 112.100 км.;
- общински пътища - 62.162 км.

Състояние на общинската пътна мрежа:

- Отлично – 3.851 км.;
- Добро – 3.806 км.;
- Задоволително – 29.517 км.;
- Незадоволително – 9.597 км.;
- Лошо – 9.034 км.;
- Без трайна настилка – 6.357 км.

Първокласна пътна мрежа:

- пътен участък: Бяла - Плевен (No I-3) - пътят е в добро състояние;

Второкласна пътна мрежа:

- пътен участък: Новград - Свищов - Ореш (No II-52) - нуждае се от основен ремонт при с. Вардим, който се заключава в изграждане на нов мост и нова варианта с цел уширяване радиуса на кривите. В участъка Свищов - с. Ореш е извършено преасфалтиране на пътното платно и пътят е в отлично състояние;
- пътен участък Вардим - Караманово (No II-54) - необходимо е частично изкърпване на асфалтовата настилка;

Третокласна пътна мрежа:

- пътен участък Морава - Царевец (No III - 353) - средно състояние, пътят подлежи на частично изкърпване на асфалтовата настилка. необходимо е да се преасфалтира участъка през с. Българско Сливово.

- пътен участък Полски Тръмбеш - Царевец (No III - 409). Поставена е нова настилка, с изключение на участъка от с. Павел до с. Сувата. Този участък е в лошо състояние, като е необходимо да се извърши основен ремонт на пътя, тъй като не отговаря на нормативните изисквания за категория третокласен път;
- пътен участък Свищов - Горна Студена (No III - 525) - пътят е в добро състояние. Необходимо е частично изкърпване на асфалтовата настилка.

Четвъртокласна пътна мрежа:

- пътен участък Ореш - Драгомирово (No IV - 52015) - продължава строителството на пътя и пътните съоръжения, наложително е изграждане на пътя не по-късно от 2003 г.
- пътен участък Деляновци - Овча Могила (No IV - 30014) - Изготвен е работен проект в участъка км 3+100 - км 7+800 (Деляновци - Морава) за подобряване пропускателната способност на пътя - увеличаване на габарита в участък от км 3+100 - км 7+000 и осем броя площадки за разминаване в участъка от 4+000 - км 7+800. В проекта е предвидено възстановяване на всички земни окопи, почистване на 3 броя малки съоръжения и профилиране и стабилизиране на пътните банкети.
- пътен участък Червена - Драгомирово (No IV - 34223)
- пътен участък гара Ореш - с. Ореш (No IV - 52013)
- пътен участък Хаджи Димитрово - кантон Хаджи Димитрово (No IV - 40971) - необходимо е да се извърши частично изкърпване на асфалтовата настилка, почистване на банкети.

Предвидените и одобрени с общинския бюджет средства за капиталови разходи за подобряване на инфраструктурата в общината са изключително недостатъчни, за да се реализират подобни инвестиционни проекти. Ето защо общината не е в състояние да финансира със собствени средства тези проекти и единствената възможност да направи това е да участва в оперативните програми и усвояване на предвидените по тях финансови средства.

Рехабилитационни мероприятия са необходими на следните пътни артерии:

- пътен участък Ореш - Драгомирово (No IV - 52015) - за този участък има изготвен работен проект;
- пътен участък Деляновци - Овча Могила (No IV - 30014) - Изготвен е работен проект в участъка км 3+100 - км 7+800 (Деляновци - Морава) за подобряване пропускателната способност на пътя - увеличаване на габарита в участък от км 3+100 - км 7+000 и осем броя площадки за разминаване в участъка от 4+000 - км 7+800. В проекта е предвидено възстановяване на всички земни окопи, почистване на 3 броя малки съоръжения и профилиране и стабилизиране на пътните банкети;
- пътен участък Червена - Драгомирово (No IV - 34223);

- пътен участък гара Ореш - с. Ореш (No IV - 52013);
- пътен участък Хаджи Димитрово - кантон Хаджи Димитрово (No IV - 40971) - необходимо е да се извърши изкърпване на асфалтовата настилка и почистване на банкети.

ДЪЛЖИНА НА РЕХАБИЛИТИРАНИ / РЕКОНСТРУИРАНИ ПЪТИЩА

Инфраструктурни проекти, свързани с подобряване на градската инфраструктура - развитие и рехабилитация на пътната и улична мрежа, които са били реализирани през 2009 година:

- Основен ремонт на улица „Княз Борис I” - на обща стойност 135 696 лв.;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа - общински път с.Червена - с. Овча могила - с. Драгомирово - на стойност 58 261 лв.;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа - общински път с. Деляновци - с. Морава - с. Овча могила - на стойност 27 694 лв.;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа - общински път за м. „Манастирски трап“ - на стойност 141 066 лв.;
- Възстановяване на ул. „Деветнадесета“ - с. Царевец - на стойност 71 050 лв.

Инфраструктурни проекти, свързани с подобряване на градската инфраструктура – развитие и рехабилитация на пътната и улична мрежа, които са били реализирани през 2010 година:

- Основен ремонт общинска пътна мрежа – общински път с. Червена – с. Овча Могила – с. Драгомирово на стойност 46 443,12 лева;
- Основен ремонт общинска пътна мрежа – общински път с. Ореш - гр. Свищов на стойност 16 427,35 лева;
- Основен ремонт общинска пътна мрежа – общински път с. Деляновци - с. Морава- с. Овча Могила на стойност 46 456,38 лева;
- Основен ремонт площад с. Ореш на стойност 13 355,22 лева;
- Ремонт стъпала ул. „Стара планина” в гр. Свищов на стойност 9 508,33 лева;
- Рехабилитация на част от ул. „Алеко Константинов” и част от ул. „Цар Освободител от ПБНЧ „Еленка и Кирил Д. Аврамови - 1856” до пл. „Велешана” на стойност 572 956 лева;
- Укрепване на ул. „Филип Станиславов”, с. Ореш, част от общински път VTR1262 при км.1+100 – Оперативна програма „Регионално развитие” на стойност 599 018 лева.

Инфраструктурни проекти, свързани с подобряване на градската инфраструктура – развитие и рехабилитация на пътната и улична мрежа, които са били реализирани през 2011 година:

- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Червена – с. Овча Могила – с. Драгомирово, на стойност 16 488 лева;

- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Ореш - гр. Свищов на стойност 30 504 лева;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Деляновци - с. Морава- с. Овча Могила на стойност 27 975 лева;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Х. Димитрово на стойност 19 679 лева;
- Изготвяне на инвестиционен проект на част от ул. "Ц. Церковски" на стойност 13 632 лева.

Инфраструктурни проекти, свързани с подобряване на градската инфраструктура – развитие и рехабилитация на пътната и улична мрежа, които са били реализирани през 2012 година:

- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Червена – с. Овча Могила – с. Драгомирово, на стойност 31 221 лева;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Ореш - гр. Свищов на стойност 34 041 лева;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Деляновци - с. Морава- с. Овча Могила на стойност 31 122 лева;
- Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Х. Димитрово на стойност 27 458 лева;
- Текущ улици на територията на град Свищов на стойност 41 429 лева;
- Реконструкция на част от ул. "Ц. Церковски", гр.Свищов на стойност 62 609 лева;
- Горизонтална маркировка – непрекъснати и прекъснати линии и пешеходни пътеки на стойност 15 993 лева.

ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ

Железопътният транспорт следва общата тенденция на стагнация, финансови и структурни проблеми, характерни за системата на БДЖ в цялата страна. Понастоящем пътуват само няколко пътнически влака в различни часове на денонощието, с подходящи връзки на гара Левски. Поради функциониращата икономика в свищовска община товарните превози запазват своето значение за транспорта на региона. Другият клон на железопътната линия започващ от гара Ореш и достигащ до гр.Белене е нефункциониращ по отношение на пътническите превози, със спорадични товарни композиции. Очевидно решаването на проблемите на железопътния транспорт не е в компетенциите на отделна община и позитивни резултати могат да се очакват след реструктуриране на ж.п. транспорта на национално ниво.

Към момента действащите жп гари и спирки на територията на Община Свищов са следните:

ЖП ГАРИ

- 1) ЖП гара Свищов;
- 2) ЖП гара Ореш;
- 3) ЖП гара Драгомирово;
- 4) ЖП гара Морава;

АВТОБУСНИ СПИРКИ ОБЩИНА СВИЩОВ

- 5) Автобусна спирка Автогара Свищов;
- 6) Автобусна спирка площад „Велешана“;
- 7) Автобусна спирка площад „Алеко“;
- 8) Автобусна спирка площад „Свобода“;
- 9) Автобусна спирка площад „Свобода“;
- 10) Автобусна спирка площад „Хан Бъчва“;
- 11) Автобусна спирка Стадион „Академик“;
- 12) Автобусна спирка кв. Стоян Ников;
- 13) Автобусна спирка УК „Алеко Константинов“;
- 14) Автобусна спирка Ат пазар;
- 15) Автобусна спирка кв. „Дунав“;
- 16) Автобусна спирка Хлебозавод Свищов;
- 17) Автобусна спирка Паметниците;
- 18) Автобусна спирка МБАЛ „Д-р Димитър Павлович“ Свищов;
- 19) Автобусна спирка Студентски град;
- 20) Автобусна спирка Техникум по индустриална химия;
- 21) Автобусна спирка „Македония“;
- 22) Автобусна спирка Пристанище Свищов;
- 23) Автобусна спирка площад „Калоян“;
- 24) Автобусна спирка ул. „Цар Освободител“ /срещу МТЕЛ/;
- 25) Автобусна спирка Топливо;
- 26) Автобусна спирка Република;
- 27) Автобусна спирка Профилакториум;
- 28) Автобусна спирка ДЗС Свищов;
- 29) Автобусна спирка гара Илиево;
- 30) Автобусна спирка гара Ореш;

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

- 31) Автобусна спирка село Ореш – 3 броя;
- 32) Автобусна спирка село Вардим;
- 33) Автобусна спирка село Царевец;
- 34) Автобусна спирка село Българско Сливово;
- 35) Автобусна спирка село Драгомирово;
- 36) Автобусна спирка село Морава;
- 37) Автобусна спирка село Овча Могила;
- 38) Автобусна спирка село Горна Студена;
- 39) Автобусна спирка село Хаджи Димитрово;
- 40) Автобусна спирка село Козловец;
- 41) Автобусна спирка село Алеково;
- 42) Автобусна спирка село Александрово;
- 43) Автобусна спирка село Деляновци;
- 44) Автобусна спирка село Совата;
- 45) Автобусна спирка село Червена.

6.7.2. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

За водоснабдяването в община Свищов се ползват около 70 водоизточника, над 40 помпени станции и над 40 напорни водоема. Средно месечно добиваната вода е около 500 хил. м3, с обхват около 50%. Общата дължина на водопроводните мрежи е около 450 км. Над 80% от водопроводните мрежи са изградени от азбесто-циментови (етернитови) тръби и са в експлоатация повече от 30 години, което обуславя значителни водни загуби. Недостатъчно добро е нивото на управление на водните ресурси и водоснабдителните системи. Уредите за измерване не са достатъчно прецизни, поради несъразмерности и неподходящо оборудване, разходите за електроенергия са относително високи, относителният дял на полезно използваната вода е нисък, а в някои райони – крайно незадоволителен (под 30%).

Водоизточници, капацитет, състояние, проекти.

Водоизточниците на територията на Община Свищов са предимно от плитките с дълбочина до 20м, изградени за водоснабдяване на отделните населени места. Водоснабдителни системи за водоснабдяване на повече от едно населено място е водоснабдителната система от ПС "Вардим" за водоснабдяване на гр.Свищов, село Вардим и село Царевец и ПС "Кривулука" с възможност за водоснабдяване на село Козловец и село Българско Сливово. На територията на Община Свищов за водовземане от по-дълбоки водни хоризонти са изградени 4бр. дълбоки сондажи в района на землище село Българско Сливово с дълбочина от 100 до 150м.

Основните водоизточници от Водоснабдителна система ПС "Вардим",

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

състояща се от тръбни кладенци 23 бр. със среден дебит около 5л/с и три броя лъчеви кладенци тип "Раней" със среден дебит около 40л/с. Среден годишен дебит от водоснабдителна система при ПС"Вардим" – 3 000 000 м³/г.; среден годишен дебит от всички водоизточници, експлоатирани от "ВиК-Свищов" ЕАД - 5 000 000 м³/г.

Водоснабдени населени места, от тях с режим на водоснабдяване

На територията на Община Свищов всички населени места (гр.Свищов и 15-те села) имат изградена водоснабдителна система. В режим на водоснабдяване със сезонен характер са селата Хаджи Димитрово, Алеково, Драгомирово, Горна Студена. Централизирана канализационна система в настоящия етап е изградена само в град Свищов. Относно относителен дял на обхванатото с канализация население, около 90% от населението на гр.Свищов е включено в централизираната канализационна мрежа.

Относителен дял на населението, ползващо централизирано водоснабдяване

Над 99% от населението ползват централно водоснабдяване. Качеството на питейната вода отговаря на БДС 2823-75, но се наблюдават моментни отклонения по някои показатели, например цвят и мътност, върху които съществуващата система не може да влияе. Частично е въведена система за диспечерски контрол и управление, която се нуждае от разширение и усъвършенстване. Общата хидрогеоложка оценка е, че районът разполага с достатъчни водни ресурси и възможности за удовлетворяване нуждите не само на общината.

Категорично е намерението за влагане на достатъчно средства за възстановяването и поддържане на водоснабдителната и канализационна мрежа, както и за изграждане на нови клонове. При изпълнението на тази програма се предвижда възлагане и разработване на проект за възстановяване, предхождан от обстоен анализ на състоянието на мрежата. Предварителните разчети показват необходимостта от големи финансови ресурси за пълна подмяна на проблемните участъци от водоснабдителната и канализационната мрежи - около 12-14 млн.лв. Дългосрочната визия за оптимално развитие на водоснабдяването изисква привличане на голям стратегически инвеститор, способен да ангажира подобен ресурс. От друга страна, отдаването на концесия или приватизацията на ВиК дружеството ще освободи бюджетни ресурси за други инвестиции в градската инфраструктура, което е важно при малкия им обем и досегашното им използване приоритетно за инвестиции във ВиК мрежата.

Дължина на външни/магистрални водопроводи, състояние

Обща дължина – 155041 м`. Преобладават външните водопроводи изпълнени от етернитови и стоманени тръби строени през 60-те и 70-те години на 20 век с изтекъл амортизационен срок и чести аварии. Към

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

основната водоснабдителна система ПС "Вардим" е изграден нов водопровод от ПЕВП ф500 и ф560, въведен в експлоатация през 2011г. с дължина 9км.

Дължина на вътрешни водопроводи, състояние

Обща дължина – 397843 м`. Преобладават водопроводи изпълнени от етернитови и стоманени (манесманови) тръби строени през основно през 50, 60 и 70 години на 20 век с изтекъл амортизационен срок и чести аварии.

Дължина на канализационна мрежа, състояние проекти

Обща дължина – 56624 м`, В етап на реализиране е изпълнението на работен проект за изграждане на ПСОВ и довеждащ колектор. Преобладават изградената канализационна мрежа през 60-те и 70-те години на 20 век с изтекъл амортизационен срок и чести аварии.

ПСОВ, капацитет, проект

Няма изградена ПСОВ, през 2012 год. Община Свищов спечели и започна да реализира проект „Пречиствателна станция за отпадъчни води и довеждащ колектор” гр. Свищов”, финансиран от ОП „Околна среда“. Общата стойност на проекта е 30 138 348,00 лева, като финансирането от бюджета на Община Свищов е в размер на 913 192,00 лева. Проектът трябва да приключи през 2015 год.

6.7.3. Електроенергийна инфраструктура

Осветлението на улиците, особено в селата и в крайните квартали изисква незабавни мерки и адекватни решения. Осветлението на град Свищов се осъществява с натриеви лампи, с високо налягане, с мощност 150W – 126 бр., 100W –98 бр., 70W - 300бр., 50W –4 72бр. и 35W – 411бр. Отчитането на консумираната от уличното осветление ел. енергия се осъществява посредством едно – и двойнотарифни електромери.

В съответствие с тази мярка, консумацията на ел. енергия беше намалена повече от три пъти на 31 031 kWh месечно при светещи 100% улични осветителни тела.

В цялата община общият брой осветителни тела за улично осветление е около 2 800 бр. В селата осветлението е изцяло изключено поради невъзможността селата да плащат консумираната ел. енергия. Понастоящем Свищов е един от малкото градове със сравним мащаб в България, които са осветени през нощта.

Електропреносната мрежа е изградена предимно с електропроводи средно напрежение. Броят на трансформаторните постове е 224 за цялата община Свищов, които са с мощност 79 651 kVA. Няма изградени централи от възобновяеми енергийни източници, но към 2013г. има разработен проект за изграждане на централа с мощност 1.5MW.

Урбанистично развитие и инфраструктура – положителни страни и предимства :

- Добре е развита мрежата от населени места в цялата територия на общината;
- Наличието на традиционна връзка между града и селата;
- Наличието на град, чиито роля и значение в селищната мрежа надхвърлят далече общинските граници, *периферното положение на Свищов и отдалечеността му от големите градове е фактор, който може да влияе положително и да поддържа значението му като опорен център на селищната мрежа в района, изявени промишлено-транспортни и културно-образователни функции на Свищов, образованието и културата в общината са безспорен фактор за устойчиво развитие.*

Урбанистично развитие – отрицателни страни и недостатъци :

- Оживените връзки между града и селото, познати от близкото минало и изразяващи се в трудови и културно-битови пътувания, сега са силно ограничени;
- Намалжава населението (особено активното) в населените места - вече не само в селата, но в града;
- Амортизирана е физическа среда в населените места, занемарено е благоустройството и инженерните мрежи на инфраструктурата;
- Теническата инфраструктура не удовлетворява адекватно градските нужди и затруднява функционирането на града;
- Производствените територии са недостатъчно благоустроени и са застроени с остарели, непривлекателни и амортизирани сгради, които трудно могат да се модернизират и използват;
- Жилищните комплекси са недоизградени и неблагоприятно, панелните сгради не удовлетворяват нормалните изисквания за жилищен комфорт;
- Благоустрояването на населените места има резерви.

Урбанистично развитие – възможности :

- Усъвършенстване на традиционната връзка между града и селото на нов качествен етап чрез преодоляване на сегашния затворен модел на натурално стопанство в селото и прилагане на модела “двойствено градско-селско обитаване”;
- Използване на близостта на града до селските населени места за превръщането му в опорен обслужващ селската местност център - възможности за бъдеща нова връзка между града и селото;
- Използване потенциала на града за разпростиране на положителното му въздействие върху по-обширен селскостопански ареал.

Урбанистично развитие – заплахи :

- Задълбочаване на различията между града и малките населени места в селска местност;

- Ограничаване и западане на градските функции и организиращата роля на града за околните села вследствие на икономически затруднения и принудителен отлив на население от града в селото;
- Занемаряване на градското благоустройство и инфраструктура поради липса на средства за поддържането им.

Урбанистично развитие - стратегически цели и задачи :

- Да се формулират политики за укрепване на мрежата от населени места в общината и за подобряване на връзките "град-село" с осигуряване на заетост и качествени услуги за населението;
- Да се подобрява състоянието на физическата среда в населените места чрез доизграждане на техническата инфраструктура и чрез подходящи благоустройствени действия;
- Да се осигуряват ресурси и механизми за довършване на замразеното строителство на здравни, културни, образователни и други обслужващи обекти в градовете;
- Да се осигурява актуална планова и кадастрална основа за развитието на населените места и селищните образувания;
- Да се осигуряват ресурси и механизми за поддържане и социализиране на богатото културно-историческо наследство;
- Да се осигурява чрез съвременна планова основа целесъобразното преструктуриране и модернизиране на промишлените територии в градовете и на жилищните комплекси.

6.8. Екологично състояние и рискове.

Стремежът на Община Свищов е нейните граждани да живеят в чиста и комфортна жизнена среда, в равновесие с природата и с мисъл за бъдещите поколения. Усилията ще бъдат насочени за превръщане на Свищов в по-чист и приветлив град при запазване размера на такса смет, въпреки нарасналите разходи. От голямо значение за подобряване на средата за живот и бизнес в града и селата от общината е отделянето на внимание за екологията и състоянието на околната среда на територията на общината. През 2012 г. и следващите ще се залага на интегрирания подход при решаване на проблема с амортизираните водопроводни мрежи, липсата на канализация и необходимостта от изграждане на пречиствателни станции във всички кметства, съпътствано от подобряване на уличните настилки и подобряване на физическата среда, а оттам - качеството на атмосферния въздух. Предвижда се подобряване на третирането на твърдите битови отпадъци, съвместно със съседните общини и държавата, както и засилени мерки за поддържане и възстановяване на биоразнообразието.

Общинската администрация продължава да отделя специални грижи за парковете, градинките и зелените площи, любимо място за разходки и отдих. Община Свищов е с малко горски площи, което налага продължаващо залесяване в свлачищни и ерозивни райони, както и около водните площи. Амбицията на ръководството е да се

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

преоткрие река Дунав - единствената голяма река в Европа, която тече в посока от запад на изток, като място за отдих и туризъм за свищовлии.

Екологичната политика на Община Свищов се осъществява съгласно “Програма за опазване на околната среда на Община Свищов” и действащото законодателство в Република България.

През 2012 година започна реализацията на два изключително скъпи и важни за екологията на Свищов проекта: **Регионалното депо за твърди битови отпадъци и Пречиствателната станция за отпадни води**. С европейско и национално финансиране ще се решат някои от най-острите проблеми на урбанизираните територии.

Община Свищов е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Чисти Дунавски Общини, което е партньор по проекта “Изграждане на регионално депо за обезвреждане на твърди битови отпадъци в регион Левски (Никопол)” за изграждане на регионална система за управление на отпадъците. Границите на региона и общините, които се включват в него са определени в Националната програма за управление на дейностите по отпадъците (2003 – 2007 г.), като са изрично упоменати и в действащата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците (2009 – 2013 г.). С програмата и прилаганото в нея райониране се цели да бъде изградена система от съоръжения (инфраструктура), осигуряваща екологосъобразното обезвреждане на цялото количество битови отпадъци, генерирани в страната, което представлява ангажиментът на Република България с оглед прилагане на изискванията на Директива 2008/98/ЕО за отпадъците и Директива 1999/31/ЕС за депонирането на отпадъците.

През м. юни 2012 г. с Решение на Общински съвет Свищов е приета „Програма за намаляване нивата на замърсяване и достигане на установените норми на вредни вещества в атмосферния въздух в гр. Свищов” със срок на действие 2011-2014 г.

В изпълнение на „Комплексна програма за управление на качеството на атмосферния въздух в Община Свищов” денонощно се извършва осъществяване на системен емисионен контрол върху КАВ в гр. Свищов от пункта за мониторинг на МОСВ (РИОСВ – В. Търново) и автоматичната станция ОПСИС.

Стартира и проучване за възможността за газификация на град Свищов.

На 22.08.2012 г. е подписан Договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетна ос 2 “Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци” на Оперативна програма “Околна среда 2007-2013 г.” Референтен номер: BG161PO005/10/2.10/07/22.

На 05.12.2012 г. е възложено изработване на Технически проект за закриване и рекултивация на депо за отпадъци – Свищов.

На 26.04.2012 г. е подписан Договор за сътрудничество в областта на разделното събиране на отпадъци от опаковки на територията на Община Свищов между „Екобулпак” АД и Община Свищов.

Усилията в областта на опазване на биоразнообразието в общината са насочени към опазване и възстановяване на местообитанията и биоразнообразието на редки, защитени и стопански ценни видове диви растения и животни в заливните зони на река Дунав и защитени територии в Община Свищов.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Със Заповед No.РД-880 от 26.11.2012 г. ма МОСВ е обявена защитена местност „Находище на български сърпец” на територията на землище Хаджидимитрово, с което е разширена мрежата от защитени територии в Общината.

С решение на общински съвет Свищов е приета Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Свищов 2012 – 2015 г.

Замърсяване на водите

В резултат на отрицателното въздействие на стопанската дейност на човека се достига до влошаване на условията за живот и до конфликтни ситуации в еколого-проблемни територии. Все още обаче останаха редица екологични проблеми. Те са свързани главно със замърсяването на атмосферния въздух, водите, както и наличието на значителни отпадъци.

Замърсяването на водите остава сериозен проблем за община Свищов. Всички производствени предприятия са с недостатъчно ефективни пречиствателни станции за отпадни води.

Пречиствателните съоръжения на “Свилоса” АД като главен замърсител, работят при изключително тежък режим и в особено агресивна среда. Поради несъвършена технология и амортизация, пречистването на водите не се извършва в необходимата степен.

Повърхностните води на територията на общината са подложени на допълнително замърсяване. Основен елемент на хидрографската мрежа в общината е р.Дунав, подложена на непрекъснато нарастващо замърсяване. Съответства на нормите за трета категория водоприемник по всички изследвани показатели.

Питейни води на територията на общината са важен обществен ресурс. Водоснабдяването на гр.Свищов и селата Вардим и Царевец се осъществява от сондажи – тип “Раней”, разположени в речната тераса на Дунав в района на с.Вардим. В някои населени места съществуват дефицити по отношение на питейната вода.

Подземни води са друг източник на ресурси. Централните водоизточници за питейна вода на селата Червена, Овча могила, Драгомирово, Горна Студена, Козловец, Хаджи Димитрово, Алеково, Совата и Деляновци от 1982г. до сега се замърсяват с нитрати, поради прекомерно азотно наторяване в земеделието и замърсяване на почвите с животински торове.

Характеристиките на използвания в химическите предприятия на територията на общината сулфатен метод или крафт процес по принцип отговарят на доминиращата в света технология за изваряване поради по-добрите механични показатели на целулозата и неговата приложимост за всички дървесни видове. При крафт процеса, изпусканите в отпадъчните води вещества, емисиите във въздуха, включително лошо миришещите газове и разходът на енергия, са в центъра на вниманието. В отпадъчните води могат да се открият също така емисии на хранителни вещества (азот и фосфор), а в по-ниски концентрации – и на **отделни метали, екстрахирани от дървесината.**

Очаквани резултати от дейностите по околната среда са:

1. Подобряването на качеството и намаляване на загубите на питейна вода в населените места от общината, достигаща в някои от тях до 80% от подаваната в мрежите.
2. Преодоляване на недостига на вода през летните месеци.
3. Подобряване на качеството на живот на местните общности.
4. Подобряване на управлението на отпадъците и намаляване на тяхното количество чрез разделно събиране на опаковките и компостиране на растителните.
5. Минимизиране на количеството на отпадните води, зауствани в река Дунав, както и в малките реки в населените места от общината.
6. Подобряване на сметопочистването и сметоизвозването в общината.

Премахване на нерегламентираните сметища.

Замърсяване на въздуха

Община Свищов е включена в списъка на районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух на територията на България, чийто въздушен басейн се замърсява с наднормени количества прах и сероводород. Целенасочената политика, включваща комплекс от мерки насочени към снижаване концентрациите до нормативните, се изразява в осъществяване на Комплексната програма за управление качеството на атмосферния въздух в община Свищов.

Сред важните промени настъпили през анализирания планов период са увеличените темпове на газификация. В по-голямата си част производствените предприятия, както и всички общински предприятия и сгради са газифицирани, което води до преустановяване емитирането на серни оксиди, прах и сажди в атмосферния въздух. Отчита се тенденция за подобряване на състоянието на атмосферния въздух.

Автотранспортът е важен източник на замърсяване на въздуха в населените места. Отново се прави констатацията, че не са изградени обходни пътища за селищата, а пътищата от републиканската пътна мрежа преминават направо през тях.

През зимния период значим източник на замърсяване са битовите отоплителни процеси особено в малките населени места. Изгарянето на твърдо гориво при инверсионен тип време многократно увеличава концентрациите на замърсяващи вещества в приземния въздух.

Основни източници на замърсяване на въздуха на територията на общината са:

- производствената дейност на химическите предприятия и “ТЕЦ Свилоза” АД;
- непълното изгаряне на твърди горива и нефтопродукти в инсталации за отопление на частни и обществени сгради;
- транспортните потоци;
- анаеробно гниене на органични вещества и утайки от наноси на р.Дунав, канализационната мрежа и ТБО;

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Геоекологични и ерозийни проблеми

По отношение на свлачишните прояви може да се направи извод, че свлачищата представляват сериозен геоекологически проблем за общината. Това е така поради сериозното влияние на човешката дейност в урбанизираните територии. Изградените системи за дренране на подземните води най-често на се поддържат или са недостатъчно ефективни. По отношение на ерозията може да се потвърждава ролята на р. Дунав като сериозен ерозиен фактор, който отнема част от най-плодородните земи на общината. Оценката на ерозийните проблеми на община Свищов изисква разглеждане в два аспекта. Първия аспект е свързан с линейната ерозия на р. Дунав, а втория – с дънната и челна ерозия.

Околна среда – положителни страни и предимства :

- Наличие на обществена воля и решимост за цялостно подобряване на екологичната обстановка в общината и региона;
- Спряно трансграничното замърсяване от румънския захарен завод в гр. Зимнич;
- Осъществени значителни инвестиции по редуциране на вредните емисии във водещото промишлено предприятие в региона – “Свилоза”;
- Геостратегическо разположение на брега на р. Дунав, излишъци на водни ресурси (включително и подпочвени води);

Околна среда – отрицателни страни и недостатъци :

- Недостатъчно ефективни пречиствателни станции и липса на такива. Практика на пряко заустване на отпадните в р. Дунав, в процес на преодоляване по проект по ОП „Околна среда“;
- Изпускане на отпадните води на почти всички съществуващи свинеферми и кравеферми в района в непречистено състояние в дерета, отводнителни канали или в р. Дунав;
- Недостатъчната ефективност на системата за разделно сметосъбиране и сметоизвозване, недоброто състояние на депата за ТБО и изчерпването на капацитета им, наличие на криминални депа и др.;
- Наличие на практика по изпускане на меркаптани (лошо миришещи газове) от “Свилоза”, което придава изключително неприветлив вид на града пред неговите многобройни гости;
- Възможен пуск на ядрена мощност в съседната община Белене с рискове за влошаване на радиационния фон и попадане на общината в т.нар. “санитарна зона”;
- Шумово замърсяване на централната градска част от товаро-разтоварни работи на Пристанище Свищов и транзитния трафик на тежко-товарни транспортни средства.

Околна среда – възможности:

- Инициативи за срочна реализация на проекта с грантово финансиране за поетапно решение на проблема с отпадните води:

- Внедряване на нови, екологосъобразни практики за основните производства в “Свилоза”:

- Значителни инвестиции в съоръжения за пречистване на питейната вода.

Околна среда – заплахи:

- Ограничени ресурси за инвестиции в съоръжения за подобряване качеството на водите;

- Перманентност на процеса на замърсяване от страна на “Свилоза” независимо от мерките по ограничаване на вредните емисии;

- Липса на естествени зелени зони в града и общината;

Околна среда - стратегически цели и задачи:

- Да се формулират политики за подобряване качеството на околната среда и превенция на биологичното разнообразие;

- Да се въведе система на перманентен мониторинг на състоянието на околната среда, въздуха и водите като информацията се подава своевременно към здравеопазната система на общината като се следи за формиране на зависимост между замърсители и заболявания;

- Да се осигуряват ресурси и механизми за активно противодействие на свлачищните процеси при ускорена подмяна на ВиК мрежата в гр. Свищов;

- Да се осигурява навременна информация за предстоящи промишлено-производствени процеси влошаващи качеството на околната среда;

- Да се разработи проект за изграждане на пречиствателни станции за мръсните води и поетапно прекратяване на практиката по директно заустване на отпадните води в р. Дунав;

- Да се разработи проект за мащабно залесяване на крайбрежната ивица за противодействие на свлачищните процеси и подобряване на лесистостта в общината.

6.9. Административен капацитет.

През този планов период продължава реализацията на създадената в предходния период програма за постоянно повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация и общинските съветници. Определен резултат се отчита по отношение засилване на вече създадения капацитет за координацията и управлението на средствата от европейските структурни фондове.

По Оперативна програма «Административен Капацитет» са реализирани редица проекти, по значими от които:

- „Повишаване капацитета, квалификацията и ефективността на служителите от Община Свищов, чрез провеждане и участие в обучителни и квалификационни курсове“;

Целта на проекта е повишаване на професионалната компетентност, квалификацията и капацитета на служителите в администрацията на Община Свищов. Стойността на проекта е 89 647,00 лв.

- „Подобряване на ефективността и ефикасността на администрацията на Община Свищов” на стойност 89 700.00 лв.

Общи цели на проекта: Оптимизиране структурата на общинска администрация Свищов за постигане на по-ефективното ѝ функциониране и избягване на дублиращи се функции.

В рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол на изпълняваните общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация” са разработени механизми за мониторинг, контрол и последваща оценка на общинските политика.

Основните приоритети в работата на ръководството на Община Свищов по отношение на качеството на предлаганите административни услуги са подобряване на обслужването на гражданите, постигане на прозрачно и ефективно управление.

Съгласно приетия План за развитие на Община Свищов 2011-2015 г. , визията на Общината е: „Развитие на Община Свищов като проспериращ образователен, промишлено-аграрен, търговски и транспортен център на река Дунав с национално и европейско значение, запазващ богатото културно-историческо наследство, с възможности за устойчиво социално-икономическо развитие” и е в основата на политиките, дейностите и мерките в предложената Програма за управление на Община Свищов 2011-2015 г.

С новата програма общинското ръководство заявява:

- Безкомпромисна воля за решаването на проблемите на града и селата;
- Решимост за спазването на обществения ред, сигурността на гражданите и толерантността в отношенията между хората;
- Убеденост в успешното изпълнение на поетите ангажименти към жителите на общината;
- Персонална отговорност, прозрачност и професионална етика в работата на всеки един общински служител;
- Конструктивно партньорство с българското правителство, областната администрация и Европейската комисия, в полза на жителите и гостите на общината;
- Професионализъм и вещина в делата на кметовете на Свищов и селата.

В желанието си да удовлетвори изискванията на своите граждани, общинската администрация се ръководи от принципите, които са гарант за успешното ѝ функциониране, а именно:

- насоченост към клиента;
- лидерство;
- приобщаване на хората, работещи в организацията;
- процесен подход;
- системен подход за управление;
- непрекъснато подобряване;
- вземане на решение, основано на факти;
- взаимноизгодни отношения с доставчиците.

Тези принципи ефективно се прилагат и в Община Свищов. Като организация, стремяща се към непрекъснато подобрене на управленската дейност и процеса на работа, през 2008 година Община Свищов внедри и бе сертифицирана по ISO 9001:2000, в рамките на проект, изпълняван от Министерството на държавната администрация по Оперативна програма „Административен капацитет“. През 2009 година Община Свищов защити положителна оценка за прилагане на ISO 9001:2000 и получи сертификат за по-високата версия на стандарта ISO 9001:2008. Ресертификационните одити по стандарта през 2010, 2011 и 2012 година доказаха, че Община Свищов прилага ефективно внедрената система за управление и тя постига целите и политиката на организацията.

С цел осигуряване на повече информация и по-добра функционална ефективност Община Свищов започна процедура за цялостно обновяване на официалния сайт на Общината. Извършено е актуализиране на информацията във всички раздели на сайта с цел по-добра функционалност и модерна визия.

В процеса на реализиране на ОПР общинската администрация и общинския съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор при реализиране на социалната политика и при реализацията на проекти с подчертан социален характер.

Подобрени са организацията и качеството на предоставяните от общинската администрация услуги. Въведени са добри практики и положителен опит в организацията на публичните услуги в общината. Укрепен е капацитетът на общинската администрация и подобряване координацията в процеса на изпълнение на общинския план за развитие;

Създаден е капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, контрол, наблюдение и оценка и подготовка за усвояване на средствата по структурните инструменти на ЕС, а така също от национални и местни източници. В общината е изградено специализирано звено по управление на програми и проекти и работа по Структурните фондове и програми.

Този документ е създаден в рамките на проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол за изпълнението на общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация“, Договор рег. № 13-13-124/06.12.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Община Свищов и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.